

Kadına Karşı
Şiddet Özgürlüğe
Vurulmuş
Köleliktir

Dosya • sayfa 6

‘Örgütsüz Tek
Bir Genç
Kalmayınca
Kadar’

Yeni Kuşak • sayfa 7

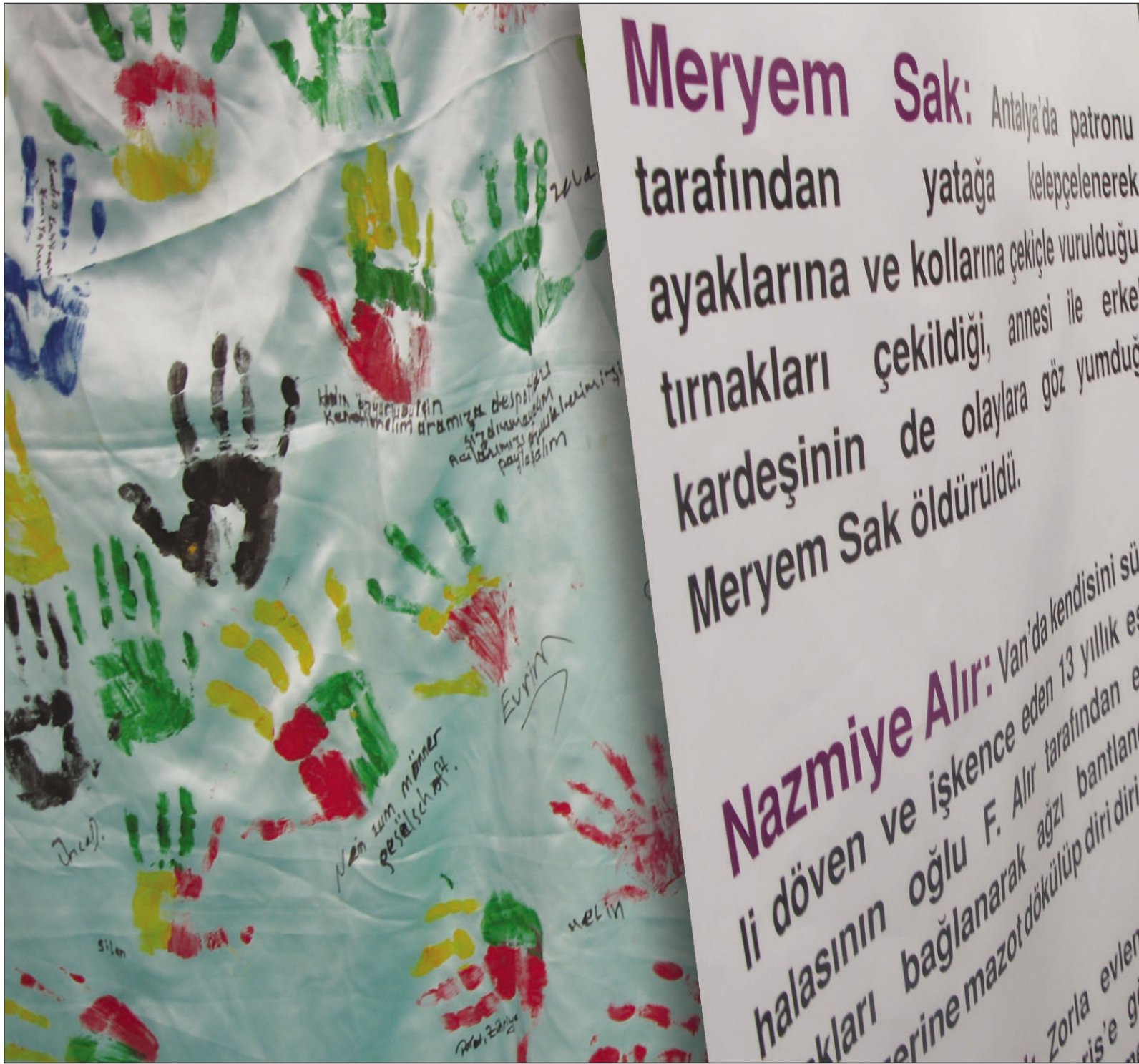

Bir Kültürü
Günyüzüne
Çıkarma Çabası:
Seyr-i Mesel

Kültür-Sanat • sayfa 13

Şiddete Karşı İsyân!

PAJK:
ÖNDERLİĞİN ÖZGÜRLÜĞÜ
KADININ ÖZGÜRLÜĞÜDÜR
Kürdistan Özgür Kadın Partisi PAJK VII. Kongresini olağanüstü koşullarda, “Önderliğin Özgürlüğü Kadının Özgürlüğüdür” temel şiarıyla gerçekleştirdi. Gerek Kürt halkı gerekse de Özgürlük hareketi üzerindeki pervasızca saldırılar ve yoğun bombardımanlar altında gerçekleşen kongrenin temel gündemi ve hedefleri üzerine PAJK Koordinasyon Üyesi Sayın Evindar Ararat ile görüştük.
sayfa 3

YJA 25 KASIM'I GÜÇLÜ
KARŞILAMAYA
HAZIRLANIYOR
YJA, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar arası Mücadele ve Dayanışma Günü vesilesiyle Kürdistan'ın her parçasına ve Avrupa'ya dönük 2008-2009 dönemini kapsayacak bir kampanyayı, yayınladığı bir bildiriyle açıkladı. Bu kampanya, Kampanya, esasta toplumsal alan çalışmalarındaki kadın özgürlük mücadelesini geliştirmeyi ve demokratik kültürü, özgürlük ahlakını toplumsal yasalar haline getirmeyi hedefliyor.
sayfa 4

newaya *Sin*

Kadına karşı şiddete hayır diyebilmek; öncelikle kadının sahip olduğu kimliksel değerlerinin uğradığı her türlü şiddete hayır diyebilmekle mümkündür. 30 yıldır Kürdistan'da ve bulunduğu tüm coğrafyalarda kimlik mücadelesi veren Kürt kadınlarının uğradığı son saldırıyı, KCK Önderliği Sayın Abdullah Öcalan üzerinde geliştirilen fiziki saldırıyı ve ölüm tehditlerini kınıyor, bu uğurda mücadele eden ve bedel ödeyen Kürt halkının ve kadınlarının yanında olduğumuzu belirtiyoruz.
sayfa 3

- ✓ Şiddet Her Yerde İçimizde! /Gündem sayfa 5
- ✓ 25 Kasımın Düşündürdükleri /Perspektif sayfa 8
- ✓ Xewna Min Ya Zarokatî ... /Kurdî sayfa 10
- ✓ Door Kapitalisme Gefinancierde ... /Dutch sayfa 12
- ✓ GAP ile Amaçlananlar-III- /Ekoloji sayfa 16
- ✓ Göz Tansiyonu (Glokom) /Sağlık sayfa 17
- ✓ Kadınlar İçin Sokaklar ... /Yaşam sayfa 19

Cep Telefonu Ve Çocuklarda Beyin Tümörü Riski

Isvaçli bilim insanlarının yaptığı bir araştırmada, cep telefonu kullanan çocuklarda beyin tümörü olasılığının 5 kat arttığı belirlendi. Londra'da konuyla ilgili düzenlenen bir toplantıda sunulan bildiriye, beyinleri ve sinir sistemleri hala gelişmekte olduğu için, 16 yaşın altındakilerin cep telefonlarının yaydığı radyasyona daha fazla maruz kaldıkları kaydedildi.

Daily Mail'in haberine göre bilim insanları, çocukların kafaları daha küçük ve kafatası kemiği daha ince olduğu için radyasyonun beyne daha kolay nüfuz ettiğini düşünüyor.

Araştırmanın önemli bir bulgusu da bir kişi cep telefonu kullanmaya ne kadar erken

başlarsa beyinde tümör gelişme riskinin o kadar fazla olduğudur.

Orebro Üniversitesi Hastanesinden Prof. Lennart Hardell, 20 yaşın altında cep telefonu kullanmaya başlayanlarda, glial hücrelerden gelişen, bir çeşit merkezi sinir sistemi tümörü olan "glioma" olasılığının 5 kat arttığını söyledi.

Birincil beyin tümörlerinin yarısını gliomaların oluşturduğu bildiriliyor.

Prof. Hardell, evde kullanılan kablosuz telefonların da cep telefonları kadar riskli olduğunu, bunları kullanan çocuklarda glioma riskinin 4 kat arttığını söyledi. 20 yaşın altında cep telefonu kullanmaya başlayanlarda iyi huylu olarak bilinen işitme siniri tümörü "akustik nöroma"nın gelişme riskinin de 5 kat

arttığı kaydedildi.

Araştırmacılar, cep telefonu kullanmaya 20'lerden itibaren başlayanlarda ise glioma riskinin yüzde 50, akustik nöroma riskinin iki kat arttığını belirttiler.

Çocukların cep telefonu ile çok fazla haşır neşir olduğuna işaret eden bilim insanları, 12 yaş altındaki çocukların cep telefonunu sadece acil durumlarda kullanmaları tavsiyesinde bulundu.

New York Eyalet Üniversitesinden David Carpenter, cep telefonu kullanımı neticesinde gelecekte beyin kanserleri salgınıyla karşılaşabileceğini söyledi.

Bu arada, İngiltere'de cep telefonlarının sağlık üzerindeki etkisiyle ilgili 90 bin kişiyi kapsayan bir araştırma yürütülüyor.

netgazete.com

Bitkilerin de Sinir Sistemi Var

Amerikalı araştırmacılar, bir bitkinin yaprağı hastalığa yol açan bir patojen mikroorganizmanın saldırısına uğradığında, bitkinin köklerinin yararlı bakteriler içeren bir asit salgılamaya başladığını belirlediler.

ABD'nin Delaware Üniversitesi'nden bilim insanları, araştırmalarında, bitkilerin sanıldığı gibi tehlikelere karşı savunmasız ve zararlı mikroorganizmaların insafına kalmış olmadıklarını görürlerken, ayrıca

bitkilerin içinde, insan ve hayvanların sinir sistemiyle rekabet edebilecek düzeyde gelişmiş bir sinyal sistemi bulunduğunu ortaya çıkardılar.

Araştırmanın başında yer alan Doç. Dr. Harsh Bais, bitkilerin düşünülenden çok daha akıllı olduklarını belirterek, "insanlar, bitkilerin kökleri yerde, zararlı mantar veya bakterilerin saldırılarına açık olduklarını düşünürler ama biz, bitkilerin dış yardım arama yoluna sahip olduklarını bulduk" dedi.

Amerikalı bilim insanları, araştırmalarını Plant Physiology adlı derginin Kasım ayı sayısında yayımladılar.

Bitkiler sandığımızdan da akıllı çıktı. Zararlı mikroorganizmaların saldırısına uğradıklarında kendilerini savunuyorlar.

ABD'nin Delaware Üniversitesi'nden bilim insanları, araştırmalarında, bitkilerin sanıldığı gibi tehlikelere karşı savunmasız ve zararlı mikroorganizmaların insafına kalmış olmadıklarını görürlerken, ayrıca

Maddenin Yeni Hali Bulundu

Biz maddenin 3 halini biliriz ama aslında çok daha fazla hali var. Bir yenisi daha bulundu. Bakın ne?

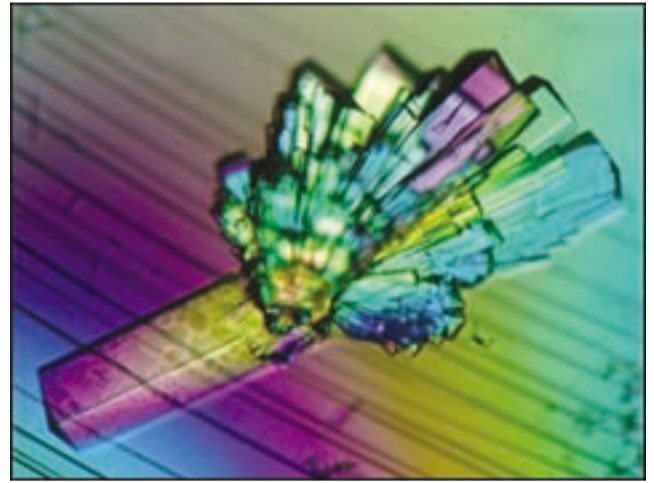
Maddenin katı, sıvı ve gaz halinin dışında kalan tartışmalı plazma, bose-einstein yoğunlaştırması hallerine yeni bir hal daha eklendi.

lerin sevdiği bir durum. Şimdi kafalarını kaşır ve modellerine ince ayar yapmaya çalışıyorlar" diye konuştu.

Araştırmacılar, bulgularını Nature Physics dergisinde yayımladı.

Üç-

boyutlu elektron kristali (quasi-three-dimensional electron crystal) adı verilen yeni hal, bilgisayar işlemcilerinin hızlarının iki yılda bir ikiye katlandığını

McGill Üniversitesinden araştırmacılar, maddenin yeni halinin, modern transistörlerin üretiminde kullanılanlara çok benzeyen bir materyal olan yarı üç boyutlu bir elektron kristali olduğunu belirtti.

Şimdiye dek yapılan en saf yarı iletken üzerinde çalışırken bu buluşu yapan bilim insanları, kristali, uzay ortamından 100 kez daha soğuk ultra düşük sıcaklıkta soğutulan bir cihazın içinde keşfetti. Materyal daha sonra dünyada şimdiye dek oluşturulan en güçlü devamlı manyetik alana konuldu.

Kanadalı fizikçiler, şaşırtıcı gelişmenin, yarı iletken materyalin içindeki iki boyutlu elektron sisteminin, önceden tahmin edilmeyen bir şekilde yarı üç boyutlu sisteme dönüşmesi olduğuna işaret etti.

McGill Üniversitesinin Ultra Düşük Sıcaklıkta Yoğunlaştırılmış Madde Deney Laboratuvarı Direktörü Guillaume Gervais, buluşla ilgili olarak, "aslında tam 3 boyutlu olmadı, arasında bir durum oluştu ki bu da tamamen yeni fenomen. Bu teorisyen-

savunan Moore Kanunu devam ettirmeye olanak tanıyacak transistörlerin yapımını mümkün kılabilir.

Üç-boyutlu elektron kristali hali, bilim insanlarının galaksiler arası boşluğun ısısından 100 kat daha soğuk ortamda inceledikleri, gündelik hayatta kullanılan elektronik cihazların modern transistörlerinde kullanılan bileşenlere benzer bir malzeme içinde bulundu.

Bulunan yeni hali yeryüzünde bulunabilecek en yüksek manyetik alanlara maruz bırakan bilim insanları, malzemenin iki boyutlu elektron sisteminden yarı üç boyutlu bir sisteme geçtiğini gözlemlediler. Transistörlerin yapısını geliştirebilecek yeni keşif, mikroçipler üzerinde daha yüksek yoğunluk kullanılmasına olanak tanıyabileceği ve Gordon Moore'un 1965 yılında yayımladığı bilgisayar işlemcilerinin her iki yılda bir iki kat daha yüksek hızlara ulaşacağına dair teoriyi uzun bir süre daha gündemde tutabileceği öngörülüyor.

portakal.com

İnsan Evrimini Tamamladı mı?

İngiliz genetik bilimci Prof. Steve Jones, insanın evrim mekanizmalarının yavaşladığını, bu nedenle evrim sürecinin sonunda olduğunu öne sürdü.

Guardian gazetesinin haberine göre, Londra College Üniversitesi'nden Jones, konuyla ilgili verdiği konferansta, insan evriminin sona ermesinin nedenlerinden birinin, erkeklerin üreme yaşlarının giderek düşmesi olduğunu söyledi. Batı toplumlarında erkeklerin geç yaşlarda baba olduklarını ancak giderek daha az "yaşlı baba" görüldüğünü kaydeden Jones, bunun da genetik mutasyon ihtimalini azalttığını belirtti.

Evrimin, "doğal eleme, mutasyon ve rastgele değişim" şeklinde üç mekanizması olduğunu söyleyen Jones, günümüzün koşullarında bu üç mekanizmanın da etkisini yitirdiğini anlattı.

Jones, insanların yaşam sürelerinin giderek uzaması, doğan çocukların yüzde 98'inin en az 21 yaşına ka-

dar yaşaması ve hastalıklarla etkili mücadelenin "doğal eleme"yi artık neredeyse devre dışı bıraktığını kaydetti.

Mutasyonun da yavaşladığını belirten Jones, bunun en önemli nedeninin de batı toplumlarında "yaşlı babaların" sayısının azalması olduğunu vurguladı. Jones, batı toplumlarında erkeklerde ortalama baba olma yaşının 29 olduğunu, bu yaşlardaki

erkeklerde, yaşlı erkeklere kıyasla mutasyona uğramış sperm sayısının düşük olduğunu belirtti.

Jones ayrıca, insanların hayvanlara kıyasla olması gerekenden 10 bin kat daha yaygın olduğunu ve bunu da tarıma borçlu olduğunu kaydetti. Tarım olmasa dünyadaki insan sayısının bugün yarım milyon kadar olacağını belirten Jones, ancak küçük ve izole topluluklarda bazı genlerin hata sonucu kaybolmasıyla "rastgele değişim" görülebileceğini ifade etti.

Steve Jones, insanların gelecekte neye benzeyecekleri konusunda çok meraklı kapılmamalarını, çünkü şu anda kalkınmış dünyadaki hallerinin zaten o aşamaya ulaştığını belirtti.

torpil.com

newaya *Şin*

PAJK: Önderliğin Özgürlüğü Kadının Özgürlüğüdür

Yeni bir Kasım ayında daha birlikteyiz. Dünya genelinde siyasal bir istikrarın olduğundan, halkların barış içinde kardeşçe yaşamasından, sosyal adalet ve eşitlikten yana gelişmelerle dolu bir sayı hazırlamak isterdik sizler için. Ancak yine de varolan umudumuzu yitirmeden, toplumsal tüm kesimlerin ve kadınların verdiği mücadeleden güç alarak sizler için çalıştık.

Dokuz yıldır İmralı Özel Tıp Cezaevinde tutulan Sayın Abdullah Öcalan'a uygulananlar Kürt Kadınlarına, tüm Kürt halkına dönüktür. Bu aynı zamanda Kürt sorununda yaşanan çıkmazın ve özellikle sorununa yaklaşımdaki askeri ve siyasi politikaların yönünün belirlendiğinin ispatıdır. Bu gidişatı belirleyen ise tirmandırılan şovenizm, halklararası gerginlik ve çatışmalar, Kürt halkının yaşadığı şehirlerde artan baskılar ve gerilla güçlerine yönelik geliştirilen operasyonlarla savaş tirmandırma yaklaşımlarıdır. 30 yıldır Kürt sorununu şiddet politikalarıyla çözemeyen uluslararası güçlerin, bundan sonra daha fazla bir çıkmaz içerisine girecekleri açıktır.

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda şu söylenebilir ki şu anda ayakta olan tüm Kürt halkı ve dostları, tüm bu yönelimler karşısında daha güçlü durarak Êdî Bes e diyeceklerdir. Önümüzdeki günlerde tüm kadınlar olarak şiddetin her türlüşüne her zamankinden daha fazla Êdî Bes e denecek günlere tanık olacağız.

İçinden geçtiğimiz bu ay tüm dünya genelinde "Kadına Karşı Şiddete Hayır" diyeceğimiz günü, yani 25 Kasım'ı karşılayacağız. 25 Kasım gününün gerek tarihsel arka planını gerekse güncel haber ve dosya yazılarını sizlerle paylaşmaya çalıştık.

Kürt Kadın Hareketi 25 Kasım 2008'den 25 Kasım 2009 tarihe kadar sürecek olan bir kampanya çalışması başlatıyor. Kampanyanın amacı namus kavramına doğru yaklaşım bilinci ve eylemini ortaya çıkarmak olacak. Gazetemiz baştan başa 25 Kasım dolayısıyla Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar arası Mücadele ve Dayanışma Günü ve her türden şiddeti içeren haber, dosya ve raporları içeriyor.

Medya Savunma Alanları'nda "Önderliğimizin Özgürlüğü, Kadının Özgürlüğüdür" sloganı altında Kürdistan Kadın Özgürlük Partisi 7. Olağan Kongresini gerçekleştirdi. Bu nedenle yeni dönemde PAJK'a biçilen misyon, toplumsal cinsiyetçiliğe karşı mücadeleyi, örgütlülüğü ve eylem çizgisinin toplumsal alanda uygulanım stratejisini ve kararlaşma düzeyini PAJK Koordinasyon üyesi sayın Evindar Ararat'a sorduk.

KCK Önderliği Sayın Abdullah Öcalana karşı geliştirilen fiziki şiddet durumunun üzerine harekete geçen Kürt Halkının gençleri de her alanda meşru savunma güçlerini kullanmaya devam ederken biz de Türkiye'de örgütlenen Kürt gençlerinin gündemi, örgütlenme modelleri, temel ilkeleri üzerine Gençlik Meclisi Sözcülerinden Mukaddes Çağlar'dan bu konular hakkındaki görüşlerini istedik.

Bu sayımızdaki NÇM gençlik dengbejlerinden Xalide ile yapılan rapor ve Seyri Mesel tiyatro ekibine dair hazırlanan doküman gazeteye renklilik kazandıran konular. Zevkle okuyacağınızı umuyoruz.

Barış, kardeşlik dolu, şiddetsiz geçecek güzel günler dileğiyle, hoşçakalın.

Kürdistan Özgür Kadın Partisi PAJK VII. Kongresini olağanüstü koşullarda, "Önderliğin özgürlüğü kadının özgürlüğüdür" temel şianıyla gerçekleştirdi. Kürdistan Halk Önderliği Sayın Abdullah Öcalan şahsında Türk devletinin saldırılarının imhaya dönüştüğü bir süreçte gerçekleşmiş olması kongreye daha büyük bir anlam yüklemekte. Gerek Kürt halkı gerekse de Özgürlük hareketi üzerindeki pervasızca saldırılar ve yoğun bombardımanlar altında gerçekleşen kongrenin temel gündemi ve hedefleri üzerine PAJK Koordinasyon Üyesi Sayın Evindar Ararat ile görüştük.

• Gerçekleşen kongreye birlikte PAJK'a nasıl bir misyon biçildi? İdeolojik mücadele toplumsal alanı nasıl kapsayacak?

PAJK, öncelikle bir kadro partisidir ve Kadın Kurtuluş İdeolojisini kadroların öncülüğünde toplumun geneline yayma perspektifiyle çalışmaktadır. Bunu yaparken tüm alanlarda olduğu gibi, toplumsal alanda da kendi özgün komitelerini örgütleyerek çalışmalara ideolojik doğrultu kazandırma ve toplumsal bilinçlenmeyi kadın özgürlük çizgisine dayalı olarak geliştirmeyi esas almaktadır. Bunun için öncelikle toplumsal alanda çalışan yürüten kadro yapısının ideolojik eğitim çalışmalarını PAJK komiteleri üzerinden örgütlemektedir. Toplumsal bilinçlenme ve değişim-dönüşümün sağlanabilmesinde kadrosal nitelik, duruş ve çalışma tarzının partileşme esaslarında gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır. Bu örgütlülükle birlikte toplumdaki kadın ve giderek gençlik ile çocukların eğitim, bilinçlenme ve örgütlenme çalışmalarına daha fazla eğilmeye başlamıştır. Bu çalışmalarını alan komiteleri, YJA kadroları ve örgütlenmeleri üzerinden gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Bu çalışmaların derinlik ve sistem kazanmasıyla birlikte, toplumsal geriliklere, yozlaşmaya, asimilasyoncu politikalara karşı da ideolojik mücadeleyi daha örgütlü yürütmeyi esas almaktadır.

PAJK'ın temel görevlerinden biri de, KJB örgütlülüğünün demokratik konfederalizm temelinde gerçekleşmesini sağlamaktır. PAJK, KJB'nin ideolojik, kurmay öncü partisini misyonuyla kadının konfederal örgütlenmesini üstlenmiştir. Buna göre KJB'nin tüm bileşenleri içerisinde örgütlenmesini sağlayarak çalışmalarını yürütmektedir. Bunun için gerekli olan perspektifi, yönlendirmeyi, denetimi ve ihtiyaç duyulan öncü kadroları hazırlamaktır. KJB, kadın hareketimizin çatı örgütlenmesi olarak, aynı zamanda kadının konfederal örgütlenmesinin de çatısı, sistemi olmaktadır. KJB'nin en temel bir bileşeni toplumsal alan örgütlenmesi, yani YJA örgütlülüğüdür. PAJK da, bu yaklaşım temelinde; toplumsal alanda komitelerini örgütleyerek demokratik konfederal örgütlenmede öncülük rolünü oynamaya, kadro yapısı ve topluma ideolojik bilinç verme ve eğitim, bilinçlendirme çalış-

malarını direkt üstlenmeyi esas almıştır. Bunu yaparken basın yayın üzerinden ideolojik perspektifini ve toplumsal bilinçlenmeyi geliştirmektedir.

• PAJK toplumsal cinsiyetçiliğe karşı mücadelesini, örgütlülüğünü eylem çizgisini toplumsal alanda nasıl uyguluyor?

Toplumsal cinsiyetçiliğin kendisini en fazla kurumlaştırdığı alan, toplumsal alandır. Toplumsal cinsiyetçilik, çalışmalarımızda iki yönlü karşılamaya çalışılmaktadır. Birincisi, erkeğin yaklaşımında en çiplak haliyle kadın katliamları ve şiddet boyutunda kendisini dışa vurmaktadır. Yanı sıra berdel, başlık parası, erken yaşta evlendirme, aile içi şiddet, namus adı altında dayatılan katliamlar olarak karşılamaya çalışılmaktadır. Bir de ince, gizli toplumsal cinsiyetçi anlayışlar da söz konusudur. Örneğin kadına güvenmeyen, küçümseyen, dışlayan, kadın birliğini parçalamaya çalışan, kadınlar arasına fark koyan, yedeğine veya güdümüne almaya çalışan, iradesini ve özgünlüğünü tanımayan birçok cinsiyetçi anlayış kadının özgür iradeleşmesini engellemektedir. Kadın özgürlük mücadelesine stratejik değil, taktiksel ve pragmatist yaklaşımlar da toplumsal cinsiyetçiliğin ifadesidir. Genelde cinsiyetçilik dendiğinde ilk akla gelen erkeğin yaklaşımları olmaktadır. Ancak toplumsal cinsiyetçiliğin kadın üzerindeki etkilerini de ele almak gerekmektedir. Toplumsal cinsiyetçilik, kadında kendine güvensizlik, edilgenlik, kadın ortaklaşmasını küçümseme, kendi cinsine güvenme, emeğini sahiplenme, örgütlü güce dönüştürme, erkeğe öykünme, erkeği güç görme, dayanma vb. boyutlarda yaşanmaktadır. Yanı sıra toplumda kadını hala ikinci cins, yardıma muhtaç, erkek olmadan kendini yürütemez, erkeğin korumasına ihtiyacı olan yaklaşımlarla ele alış, yaşama yansımaktadır. Genelde özgürlük mücadelemizin yarattığı değişim-dönüşüm ve kadının kat ettiği mesafe toplumsal cinsiyetçiliği önemli oranda geriletse de, aşlamayan birçok anlayış söz konusudur. Kürt kadınının özgürlük mücadelesinde askeri, siyasi, toplumsal vb. hemen her alanda büyük emek ve mücadeleyle, yine Önderliğimizin kadına ilişkin geliştirdiği çözümler, yarattığı görkemli gelişme düzeyi toplumumuzda özgürlük ve demokrasi ile kadın özgürleşmesi açısından çok önemli gelişmeler açığa çıkarmıştır. Bugün kadın her alanda öncü düzeyinde rol almakta ve toplumsal değişimin temel dinamiği olma misyonunu yerine getirmeye çalışmaktadır. Bunun için kadın olarak, Önderliğimizin, şehitlerimizin ve halkımızın yarattığı bu toplumsal değişimle birlikte geri toplumsal özelliklerin varlığını bilerek mücadelemizi yürütmeyi, bunun için gerekli olan bilinçlenme ve örgütlenme çalışmalarımızı aksatmadan sürdürmeyi esas alıyoruz.

• PAJK, özgürlükçü çizgisini toplumsal alanda kadın rengiyle nasıl geliştiriyor?

Kürt kadını olarak, günlük yaşamın hemen her alanında siyasetle ilgilimiz. Şimdiye kadar ağırlıkta ulusal demokratik mücadele kapsamında siyaset içerisinde yer aldık. Bunun sonucu olarak kadın özgürlük mücadelesini geliştirmenin özgün siyasi yaklaşımını ve buna dayalı kadın dayanışması, ortak eylemini yeterince geliştireme-

dik. Ancak kadın olarak, bağımsız, özgürlükçü ilkeler temelinde kendi rengimiz, bakışımızla mücadelenin bütün alanlarında yer almayı esas aldık. Buna rağmen, kadının barış, sevgi, kardeşlik, toplumsal uzlaşma yaklaşımını siyasete daha etkin yansıtma ve genel siyasete özgürlük lehine yön vermede çeşitli zayıflıklar yaşadık. Bu konuda önemli bir deneyim ve gerekli kurumlara sahibiz. Yine kadın hareketleri ile daha güçlü ilişkiler içerisine girmek, ittifaklar geliştirmek, hem genel siyaset hem de kadınlara, topluma ilgili konulara yönelik ortak eylemlerle süreklileşen bir mücadele düzeyini açığa çıkarmak PAJK'ın olduğu kadar, YJA'nın da planlamalarının başında yer almaktadır. Kadın diplomasisini etkili yürütmemiz gerekmektedir. Halklara dayatılan kirliliğe karşı da daha örgütlü ve etkili mücadele etmemiz önemlidir. Savaşın toplumda yarattığı travma, kadın ve çocuklarda oluşturduğu etkiler, ekonomik krizlerin toplumu sürüklediği toplumsal bunalım, halkların karşı karşıya getirilmesinin, milliyetçiliğin toplumsal barışı nasıl bir riskle karşı karşıya getirdiği birçok kilit sorunu kadının mücadelesinin amaçları olarak daha fazla günlük siyasetin gündemine koymak bir zorunluluktur.

• PAJK kongresinde toplumsal, sosyal alana ilişkin ne tür kararlar aldınız?

Özellikle yurtseverliğin temel ilkelelerinden biri olarak, kadın özgürlük mücadelesine doğru yaklaşımın sergilenmesi belirlendi. Yine bir erkeğin iki kadınla evliliğinin, berdel, erken yaşta evlilik, başlık parası vb. kabul edilmemesi, bu anlayışlarla mücadele edilmesini kararlarından biridir. Yine toplumsal cinsiyetçilikle mücadele edilmesi, toplumsal bilinçlenme çalışmalarının geliştirilmesi, erkeği dönüştürme projesi kapsamında eğitim çalışmalarının yapılması kararları da alındı. Kadın çalışmalarında örgütlülüğün geliştirilmesi, çeşitli kurumlaşmalarla kadının sorunlarına cevap verilmesi, çocuklara yönelik çalışmaların yürütülmesi planlandı. Bunun için politik alan mücadelesinde daha örgütlü, siyaseti toplumsallaştıracak etkinliği açığa çıkarılmasını, kadınları ortaklaştıracak bölgesel ve uluslararası platformlara ağırlık verilmesini planlamıştır. Sosyal alanda ailenin ve genel olarak toplumun ataerkilli zihniyet kalıplarından, ahlak ve namus anlayışından uzaklaştırılıp dönüştürülmesini değerlendirmiştir. Bilinçlendirme faaliyetleriyle birlikte her alanında ocak, komün, meclis tarzında toplumsal örgütlenmelerin oluşturulmasını, kadınların her alanında iradeli olmasını, ataerkilli töresel uygulamalara geçit veremeyecek şekilde etkin, caydırıcı, kararlı bir mücadelenin yürütülmesini kararlaştırmıştır. Kadın emeğinin yeniden tanımlanmasını, emek-değer ilişkisini analık ve kadınlık olgularının hakikatine denk yeniden kurulmasını, bunun için ekonomik alanda daha örgütlü olunmasını kararlaştırmıştır. Toplumsal alan mücadelesi kadınlar ve genel olarak insanlık adına devlet ve iktidar dışı örgütlenme sisteminin oturtulmasıyla esasta başarılı olabilecektir. Bunun için devlet dışı örgütlenme modeli olarak konfederalizmin demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü değerler ve ilkeler temelinde hayatın her alanındaki yaygın örgütlenmelerle topluma yedirilmesi, toplumsal yeniden kuruluşun sağlanması PAJK kadrolarının kurmaylığında adım adım geliştirilecek, kuruculuk rolü daha etkin oynanacaktır. Özgürlüğün sadece kadınların değil, tüm toplumun sorunu olduğu gerçeğini de kapsamlı tartışan kongremiz, özgürlük mücadelesinin sorumluluğunu ortaklaştıracak temelde egemen erkekliği öldürme, bu temelde erkeği dönüştürme projesini de kapsamlı değerlendirmiştir.

Kadına dair

Esra Çiftçi

esraciftci2005@yahoo.com

İstiklal Caddesinde Şiddet

Beyoğlu ve İstiklal Caddesi, renkli insanları, neon ışıkları, barları, meyhaneleri, sokakta sol dergi, gazete satan gençleri, bazen de ünlü tiyatro ve sinema sanatçılarını ağırlayan bir cadde...

Sokakta yaşayanların, geceleri yağmurdan, soğuktan korunmak için banka ATM'lerine sığındıkları, tinerci, mendil satan çocukların bir parça ekmek için direndikleri, insanlar çekildikten sonra korunaklı bir yer bulma telaşına girdikleri bir yer. Biraz daha arka sokaklarına gittiğimizde fahişelerin, transseksüellerin yaşam savaşı verdiği bir yer.

Siyasi partilerin, derneklerin, gazetelerin, dergilerin, kültür merkezlerinin ağırlıklı olduğu bir yerdir de. Güya devletin tek özgürleştirdiği, günde milyonlarca insan sirkülasyonunun olduğu bir cadde.

Ama ne özgürlük! Basın açıklamalarında, 1 Mayıs'larda, insanların üzerine panzerlerle yürünen, gaz bombaları atılan, coplarla saldırgan bir yer. Yılbaşlarında, özellikle yabancı kadınlara taciz ve tecavüz uygulanan bir yer. Devrimcilere, demokratlara kapalı ama her türlü şiddete, saldırıya açık bir yer.

Türkiye'nin adeta sosyal, siyasal, ekonomik konumunun belirlendiği bir yer. Türkiye'nin bir aynası sanki.

İstiklal Caddesinde her türlü şiddeti görmek mümkün ama benim gördüklerim yaşamın bir parçası idi.

Galatasaray'dan Mis Sokağa kadar, iki ayın kadının erkekler tarafından şiddete maruz kaldığı sahnelere seyirci oldum. İlki genç bir erkeğin, genç bir kadına meydan dayağı çekmesiydi. Kadının tek yaptığı, yüzünü elleri ile korumaktı. Kadın bir fırsatını buldu ve ceketini orada bırakarak kenara kaçtı. Erkek ise, büyük bir galibiyetten çıkmış kumandan edasıyla etrafına bakındı ve gözleri ile sanki "hak etmişti" der gibiydi.

O anda kendi yaşlarında bir adamın, yanına gidip sırtına vurarak adamı teselli etmesi daha bir ürkütücüydü. Burada mağdur olan ve aşağılanan kadın, ama suçlu görülüyor.

Sonuç, kadın celladı ile yan yana yürüyerek gitti; yeni şiddetlere yelken açarak...

Canım acıdı, bacaklarım titredi, moralim sıfır yürümeye başladım, adımlarımı nasıl attığımı hatırlamıyorum. Ben daha o travmayı atlatamamışken, benzer bir sahne tekrar önüme çıktı. Bu seferki daha bir ürkütücüydü. Kendi kendime, "kesin bir film çekiyorlar, bunlar da oyuncuları" diye düşündüm. Ben düşünürken orada yaşananlar bir gerçektir.

Dilsiz, muhtemelen de sağır olan bir kadının, birkaç erkek tarafından, oradan oraya bir top gibi savrulurken, tartaklanarak dövülme sahnesine takıldı gözlerim. Trajik olan, etraftaki seyirci topluluğunun dayak yiyen kadını seyretmesi ve müdahale etmemesiydi. Daha da trajik olan, polislin hiçbir şey yapmadan olaya seyirci kalmasıydı. Bütün insanlar sanki doğal bir tiyatro sahnesini izliyorlardı. Dayak yiyen kadın şaşkın gözlerle ve ağlayarak dayak atanlara bakıyor ve bir şeyler söylemeye çalışıyordu ama ne yazık ki konuşamıyordu. Çünkü kendisini ifade edecek bir dili yoktu.

O an düşündüm, "neden bu kadar erkek, kadını dövmeğe çalışıyor"? Acaba hırsızlık mı yapmıştı? Belki de açtı, dilemiyordu. Hoş, bu saydıklarımın hiçbiri o kadının dayak yeme sebebi olamazdı. Sonuç: Dayak yiyen kadın, polisler tarafından itile, kakıla götürüldü, yeni dayaklara yelken açarak...

Adaleti temsil ettiğini söyleyen erkek, burada da adaleti kadına şiddet uygulayarak yapıyor. Devlet adaleti sopayla dağtırsa, sokaktaki erkekte adaleti böyle anlar ve uygular.

Düşünün koskoca İstiklal Caddesinde bile hiç utanmadan sokak ortasında kadına şiddet uygulayan erkek, acaba kapalı kapılar arkasında neler yapıyor? 21. yüzyılda memleketimden insan manzaraları bunlar.

Kabul edelim, ya da etmeyelim, biz kadınlar ötekiyiz, kadını ve ezileniz. Tam da '25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar arası Mücadele ve Dayanışma Günü'nü karşıladığımız bu günlerde, eminim dünya çapında binlerce kadın eşlerinden, babalarından dayak yiyor. Doğumdan ölüme kadar, savaşta olduğu kadar, barışta da kadınlar devlet, toplum ve ailelerinin ellerinde şiddet ve ayrımcılığa maruz kalıyorlar.

Birçok kadın; etnik kökeni, kimliği, sınıfı, kültürü dolayısıyla hedef seçiliyor. Dünya geneline baktığımızda istatistikler korkunç, her üç kadından biri dövülüyor, cinsel ilişkiye zorlanıyor ya da taciz ve tecavüze uğruyor.

Kadına yönelik şiddetin temelinde ise, kadınlarla erkeklerin hayatın her alanında eşit olduğunu reddeden erkek egemen bir bakış açısının olması... Kadınlara yönelik şiddet, topluluk liderleri ile hükümet ve yargının en üst seviyesindekiler tarafından büyük ölçüde hoş görülüyor, hatta onaylanıyor.

Kadına yönelik şiddet, normal değildir, yasal değildir ve asla kabul edilebilir değildir. Kadına yönelik şiddetle mücadele, devletin en üst düzey yetkililerinden bağımsız kişilere kadar herkesin sorumluluğudur. Şiddete göz yumarak, şiddete suç ortağı olmayın. Değişimi yaratmak ve insan haklarını evlerimizde içine getirmek ellerimizde...

YJA 25 Kasım'ı Güçlü Karşılamaya Hazırlanıyor

Kampanya, esasta toplumsal alan çalışmalarındaki kadın özgürlük mücadelesini geliştirmeyi ve demokratik kültürü, özgürlük ahlakını toplumsal yasalar haline getirmeyi hedefliyor.

YJA (Yekitiya Jinên Azad) Koordinasyonu, önümüzdeki bir yıla damgasını vuracak süreci başlattı. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar arası Mücadele ve Dayanışma Günü dolayısıyla 25 Kasım'dan geçerli olmak üzere "Em Jin in, Ne Namûsa tu Kesî ne, Namûsa me Azadiya Me ye" (Biz Kadını, Kimsenin Namusu Değiliz, Namusumuz Özgürlüğümüzdür) sloganıyla bir kampanya başlatma kararı aldı. YJA, geçen yıl da "Jin Jiyan e, Jiyanê Nekuje" sloganı altında etkili bir kampanya yürütmüştü.

İlişkileri bu anlayışın belirlediğine, kadın özgürlük ideolojisinin toplumsal bir zihniyet olarak bir bütün topluma hakim kılınmadığına, köklü bir zihniyet değişiminin olmayışının da öncülükte yaşanan sorunlardan kaynaklandığına dikkat çekti.

Son yıllarda kadının toplumda maruz kaldığı ataerkil şiddetin yürütülen kampanyalarla belli boyutlarıyla deşifre edildiği belirtilen açıklamada, çözüme dönük ciddi sonuçların açığa çıkarılmadığı kaydedildi.

Kampanyayı başlatma kararına ilişkin şu açıklama yapıldı: "Kadın çalışmalarımızın temel gündemleri olan namus cinayetleri,

kadına yönelik şiddet, berdel, başlık parası, zorla evlilik, kadın sünneti gibi sorunlar, aşılması gereken konular olarak aciliyetini korumaktadır. Yıllardır yürüttüğümüz mücadeleye rağmen kadının yaşam hakkı halen erkeğin kararına bağlıdır. Toplumumuzda kadına karşı yaşanan tüm geriliklerin temelinde namus tuzağının yattığı, her geçen gün çok acı bir biçimde görülmektedir. Kadının erkeğin mülkü ve namusu olduğu anlayışı aşılmadığı sürece kadın katliamlarının önüne geçmek mümkün görünmemektedir. Yıllardır büyük bedellerle yürütülen kadının bilinçlenme ve örgütlenme çalışmalarının, toplumumuzda özgürlük yasalarına dönüşmesi bir zorunluluk olarak durmaktadır. Ancak bunların yapılabilmesi için her parçada ortak gündemlerin, ısrarlı mücadelelerin tavizsiz sürdürülmesi önemli olmaktadır."

Büyük bir ideolojiye ve geniş bir kadın tabanına sahip olan Kürt Kadın Hareketinin tüm parçalarda ve yurtdışı alanlarda muhattap alınacak kadın örgütlenmelerini de ortaya çıkardığı dile getirilen açıklamada, sıkı bir ilişki biçimiyle demokratik kültürün, özgürlük ahlakının bütün parçalarda gelişmesi sağlanacağı gerçeğine vurgu yapıldı. Aynı zamanda uzun yıllardır mücadele veren ve Ortadoğu'daki ilk kadın hareketi olan YJA Örgütünün bir çok alanda yeterli kadar kendisini tanıtamadığına değinen YJA Koordinasyonu, açıklamasında, kadın özgürlük ideolojisi ekseninde Kürt kadını dışındaki kadınların örgütlenmediği sorununa dikkat çekti. Tüm bu gerekçelerden yola çıkarak cins mücadelesine ivme kazandıracak bir çalışmanın yapılması ihtiyacına değinen YJA Koordinasyonu açıklamasında; 'Erkek egemenlikli sistemin yapı taşı olan namus anlayışı kadın cinselliğini tahakkümüne alan yaklaşım olarak kadın üzerindeki her türlü şiddeti uygulama hakkını erkeğe verdiğinden temelden anlayış düzeltilmesi ihtiyacı da her zamankinden fazla aciliyet arz etmektedir. Kürdistan ve Ortadoğu da yaşamın temeli haline gelen "kadını, erkeğin namusu olarak gören" anlayışı gündemleştirerek deşifre etmeyi ve bunun üzerinden bütün çalışma sahalarında ortak mücadeleyi kararlaştırdık', dedi.

Açıklamaya göre bu çalışma, 25 Kasım 2008 de başlayıp 25 Kasım 2009 da son bulacak biçimde yürütülecek. Bu kampanya, esasta toplumsal alan çalışmalarındaki kadın özgürlük mücadelesini geliştirmeyi ve demokratik kültürü, özgürlük ahlakını toplumsal yasalar haline getirmeyi hedefliyor. Kampanyanın diğer hedefleri ise şöyle sıralanıyor: Başta parti ve kurumlar olmak üzere 'namus cinayeti, berdel, başlık parası, zorla evlilik vb' uygulamaların reddedilmesi, bunun toplumsal suç kapsamında ele alınmasının ve toplumsal ahlak kuralları olarak yaşamsallaşmasının sağlanması; diğer kadın örgütleriyle kampanya çerçevesinde ortak mücadele zeminlerinin geliştirilmesi; ilişkide olunmayan kadın kurum ve sivil örgütlenmeleriyle ilişkilerin geliştirilmesi; Türkiye Anayasasının kadını namus gören cinsiyetçi yaklaşımdan arındırılması için kadın örgütleri ve STÖ ile ortak etkinliklerin düzenlenerek ilgili yerlerin gündemi haline getirilmesi; Kuzey ve Güney Kürdistan, Mahmur, Güneybatı Kürdistan ve Lübnan, Doğu Kürdistan, Kafkasya'da kampanya çerçevesinde başta kadınlar olmak üzere toplumsal bilincin yükseltilmesi ve kadın örgütlenmelerinin geliştirilmesi, orada bulunan kadın örgütleriyle kampanya gündemi çerçevesinde ortak çalışma zeminleri yaratılarak ortak etkinliklerin düzenlenmesi; kadını erkeğin namusu olarak ele alan geri erkek yaklaşımlarının bir sonucu olarak gelişen kadın sünnetiyle mücadele zeminlerinin geliştirilmesi; Avrupa'da uluslararası kadın örgütleriyle kampanya çerçevesinde kadını erkeğin namusu gören anlayışın kapitalist modernite versiyonu olan kadın bedeni metalaştıran anlayışıyla mücadele etme zeminlerinin yaratılması ve ortak etkinliklerin organize edilmesi.

Kampanyanın örgütlenme ayağı olarak da kadın kitesinin cins bilincinde derinleşmesini sağlayacak eğitim çalışmalarının yaygın ve sürekli olarak yapılması, toplantı, seminer, panel vb yollarla namus kavramının kadını erkeğin her türlü sömürüsüne nasıl mahkum ettiği kavratılması ve kadınların iradi reflekslerinin geliştirilmesi; erkeğin değişim ve dönüşümünün bu dönemin en önemli çalışması olarak örgütlenilmesi ve erkeklere yaygın olarak eğitimlerin verilmesi hedefleniyor.

Kampanyanın başlangıcı tarihi 25 Kasım olduğundan tüm parçalarda merkezi mitingle start verilecek. Sahalar ve bölgeler düzeyinde eşgüdümli miting ve yürüyüşler yapılacak. Eylemselliklerde kadın sorunları öne çıkarılacak, renkler, bayraklar, flamalar, dövizler, afişler, pankartlar vs. buna uygun hazırlanacak. Namus olgusunun öne çıkacağı eylemselliklerde bir yıl sürecek kampanya'nın sloganı 'Em Jin in, Ne Namûsa Tu Kesî ne, Namûsa me Azadiya Me ye', 'Kimsenin Namusu Olmayacağız', 'Namusumuz Özgürlüğümüzdür', 'Namusunuz Ölümlüzdür', 'Namusunuz Öldürüyor', 'Namuslu Erkekler Sokakta Namussuz Kadınlar Mezarda' sloganları hakim olacak.

Bu kampanya, geçen yıl yürütülen 'Jin Jiyan e Jiyanê Nekuje' Kampanyası sonrası bir basamak niteliğinde. Kampanyanın Kürdistan'ın tüm parçalarını ve Avrupa'yı kapsaması Kürt Kadın Hareketine ivme kazandıracak ve zihniyet değişiminde derinliği ortaya çıkaracağı benziyor.

YJA, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar arası Mücadele ve Dayanışma Günü vesilesiyle Kürdistan'ın her parçasına ve Avrupa'ya dönük 2008-2009 dönemini kapsayacak bir kampanyayı, yayınladığı bir bildiriyle açıkladı. Bu kampanya, Kürdistan ve Ortadoğu'da yaşamın temeli haline gelen, 'kadını, erkeğin namusu olarak gören anlayışı' gündemleştirerek deşifre etmeyi ve bunun üzerinden esasta kadın özgürlük mücadelesinin gelişmesini ve demokratik kültürü, özgürlük ahlakını toplumsal yasalar haline getirmeyi hedefliyor. 25 Kasım 2008'te başlayıp 25 Kasım 2009'da son bulacak olan kampanya, Kürtlerin bulunduğu bütün sahalarda ortak bir mücadeleyle yürütülecek.

YJA, yayınladığı bildiride 'Kadın özgürlük mücadelesinin demokratik toplumun, özgür bireyin yaratılmasının özünü oluşturduğu' esprisinden hareketle, özgürlük ideolojisi doğrultusunda toplumun her kesiminin bilinçlendirilerek örgütlenmesi çalışmalarının sürekliliğine işaret etti. Bunun için eylem ve etkinliklerin yanısıra yeni yaşam, özgür birey, demokratik toplumu yaratma çabalarının da aksatılmadan yürütülmesinin ve kısa ve uzun vadeli hedeflerin vazgeçilmezliğine değindi.

Kadın çalışmalarında önemli bir düzey yakalanmasına rağmen, ulusal siyasetin tamamlanması olmayı aşamadığı açıklamasını yapan YJA Koordinasyonu, hala feodal değer yargılarının, dini düşüncenin yoğun etkileri ile kadının ele alındığına, yaşam ve

Şiddet Her Yerde İçimizde!

Şiddet hem çok tanımlanmaya çalışılan hem de yeterince tanımlanamayan kapsamlı karşılığını aramaya devam ediyor. Bütün tanımların henüz yetmediği tartışmalı bir kavram durumunda. Kimimize göre şiddet yaşamımızda yok, kimimize göre sokaktaki tacizlerden ibaret, kimimize göre psikolojik olarak gördüğümüz şiddet, kimimize göre ise salt kaba dayaktan meydana gelmekte. Kimi kadınlara göre de kadına karşı şiddet sadece Asyalı, Ortadoğulu, Afrikalı kadınların sorunu. Şiddetin her çeşidinin yaşamımızın her anında hakim olduğu günümüz sisteminde, şiddeti anlamlandırmak, aramak, ayrıntılarıyla kavramak ve yakalamak ise daha duyarlı bir yaklaşımı gerektirmekte. Aksi durumda şiddetin bize değil, başkasına uygulandığı yanılgısına kapılırız. Oysaki şiddet o kadar çok yaşamımızı sarmalamış ki her an onun sistematik yönelimi altında olduğumuzu hissedememek içselleşmiş şiddeti çözmemiz de mümkün değildir. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü vesilesiyle sokakta karşılaştığımız bir çok kişiye şiddetin ne olduğunu ve nasıl algılandığını sorduk. Verilen cevapların şiddet algısına yönelik ipuçlarını verdiği kanısındayız.

Adeline

Nadine

Natalie

• 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü vesilesiyle şiddetle ilgili ne düşünüyorsunuz?

Jean-Phillipe: Basından ve medyadan takip ediyorum. Bu konu güncelliğini koruyor. Çok önemli bir konuya dönüşüyor günümüzde. Unutmayalım ki bir çok kadın bu sorunla karşı karşıyadır.

• Etrafınızda şiddete maruz kalan bir kişi ile karşılaştınız mı ya da bu yönlü bir şiddeti gördünüz mü?

Değişik kültürlerde değişik tipte şiddet şekilleri var kanımca. Güncel olarak İslam'dan kaynağını alan şiddet sürekli konuşulan bir konu.

• Sizce sadece İslam'da mı şiddet var? Yoksa şiddet yaşamımızın içinde mi?

Elbette ki şiddet sürekli vardı. Hala bir çok erkek kadına karşı şiddet uyguluyor. Yakın zamanda kendi arkadaşlarımda da görüyorum diyebilirim. İnanıyorum ki büyük gelişmeler de var. Kadın ile ilgilenen bir çok kuruluş var. Kadınların sorunlarına yardımcı olmaya çalışıyorlar. Bence bu bir gelişmedir.

• Sizce bu sorun sadece kadını mı ilgilendiriyor?

Evet, ağırlıklı kadınların sorunudur diye düşünüyorum.

Stephanie: Bu sorun bence kadın ile erkek arasında bir sorundur. Sanıyorum ki önemli ilerlemeler var. Kadınların bugün biraz daha hakları var, önceden pratikte bu hakları yoktu. Kadın ile erkek arasındaki ilişkide gelişmeler var. Fakat psikolojinin değişmesi biraz daha zor bir durum. Duygusal ilişkiler açısından bakıldığında şiddet mutlaka yaşanıyor.

• Çalışma alanlarınızda şiddeti nasıl gözlemliyorsunuz?

Çalışma alanlarında kadınlar, erkeklere göre daha kolay diğer kadınları ve erkekleri işlevsel kılabilirler. Derinlemesine bakılırsa bence sorun, 'ötekine nasıl değer verebiliriz' sorunudur. Öteki ile yaşayabilme sorunudur. Bu sorun cinsel tercihler ile de bağlantılıdır. Homoseksüellere karşı da şiddet var. Tabii bu biraz daha karışık bir konu. Kadının sorununda ilerlemeler var ama yaşıyor oluyorum biraz.

Maita

• Siz tam olarak şiddeti nasıl görüyorsunuz ve tanımlıyorsunuz?

Maita: Bu konu ile ilgili, 40 yıl önceydi sanırsam; iki tanınmış kadın tarafından bir apartmanda MLF (Kadın Özgürlük Hareketi) kuruldu. Her gün bir çok olay dünyamızda inanılmaz bir şekilde geliyor. Kadına karşı uygulanan şiddete karşı daha fazla mücadele etmek gerekiyor. Bu sorunu sürekli canlı ve gündemde tutmak gerekir. Küçük kızlara ve kadınlara karşı şiddet her yerde var. Amerika'da yakında bir seçim olacak. Her adayın yanında bir kadın var. Ama bu kadınlar çok tehlikeli. Bu kadınlar, kadınlar için tehlike arz ediyorlar.

Fransa'da bir evlilik iptal edildi mahkeme tarafından. Neden? Kadın bakire olmadığı için yapıldı bu. Asla kabul edilmez bir yaklaşım değildir. Başka bir olay vardı; özürlü bir bayan Marseille'da yakıldı. Tüm sorunları anlatamam belki ama yaşlı insanlara, yaşlı kadınlara karşı da şiddet uygulanıyor. Şiddet her yerde yaşanıyor.

• Dünya genelinde kadına karşı şiddette artış olduğu konusunda ne düşünüyorsunuz?

Maita: Kesinlikle doğru bir tespit. Bir çok kadın öldürülüyor. Pakistan'da gördük. Bu şiddet her yerde var. Afrikalı kadınlara karşı yapılan sünnet, fahişelik gibi olayları her gün öğreniyor, duyuyoruz. Belçika'da bir film yapıldı bu konuya ilişkin; 'Doğulu kadınlardan ne isteniyor' diye. Doğu Asyalı kadınlar ile oturma için evleniliyor. Kağıt için buralara getiriliyorlar ve kullanılıyorlar. Çok karışık bir sorun bu.

• Kadınlar bilinçlendikçe, kadınlar karşı koydukça şiddet daha artıyor diyebilir miyiz ?

Maita: Bence bu durum her zaman vardı. Daha çok ilişki kurabilmek, dünya ile medya aracılığıyla internet ile ilişki kurabilme gibi avantajlarımız var. Bu imkanlardan dolayı şiddete karşı durabilmek için olanaklarımız daha fazla sonuçta. Daha fazla hareket etmek ve aktif olmak lazım. Kadınlara ve çocuklara karşı uygulanan cinsel şiddete karşı mücadele etmek zorundayız.

Rojda Deniz

Kadına dair

Hasret
Birsnel

hasretbirsnel@hotmail.fr

Hey Komutan Duyuyor musun Beni?

Uzaklarda doğduğum topraklarda kızılca kıyamet kopuyor.

Havada kurşun...
Havada sis...
Havada asılı kalan çığlıklar...
Can pazarı, Azrail kol geziyor.
İnsan tenini delen kurşun, kopan kaya parçaları ve özlem... Ve korku... Ve acı... Ve kan...
Gencecik çocukların kanı akıyor.
Evlere şivan düşüyor, bacalarda baykuş sesleri...
Korkuyorum...
Bu kez iliklerime kadar korkuyorum. Buz tutuyor düşlerim, düşüncelerim... Savaşın Allah'ı yok, savaşın aklı yok, savaşın acıması yok.
Kan kokuyor gecem, kan kokuyor gündüzüm...
Korkuyorum...
Eli sopalı, yüreği kirlenmiş, bıyığı sarkmışlar doluşacak sokaklara...

"Kahrolsun PKK" sözleri ile insanlara saldıracaklar...
"Şehitler ölmez vatan bölünmez" sloganları hakim olacak akliselim olmayan zavallılara...

Görmüyor musunuz ne, "PKK kahrolsun" demekle bitiyor bu savaş, ne de "bir oğlum var, biri daha vatana feda olsun" demekle bitecek.

Hadi korkmuyorsunuz, savaşta çocuğunuz yok, yolunuz Allahsız gecelerden, baruttan, kurşundan ve yoksulluktan geçmiyor, vicdanınız da mı sızlamıyor?

Çocuklar ölüyor... Asker ...Gerilla...

Hey Komutan! Duyuyor musun beni?.. Kafa sayısı, üstünlük yarışı değil bu, çocuklarımız ölüyor!..

Korkuyorum, anlıyor musun beni savaşın mimarı?

Tövbe, korkum kendi canıma değil...

Ama sen, anlayamazsın savaşın mimarı, sen anlayamazsın...

Dağda oğlu ölenin komşusu olmak nasıl bir duygu bilemezsin, senin hiç oğlun ölmedi ki! Senin evin yoksul bir Kürt'ün evine sırtını hiç dayamadı ki, gece anlamadığın bir dilde ağıtlar uykularını bölmedi ki! Haber ajanslarına düştüğü gibi olmayacak hiçbir acının rengi...

Birbirine sırtını dayamış, birbiri kadar yoksul Kürt ve Türk'ün yaşadığı; korkunun, acının ve bilinmezliğin ve karlı bulutların dolaştığı köylere, kasabalara, mahallere ve şehirlere Türk bayrağına sarılmış cenazeler geliyor...

Ya diğerleri? Dağdakiler? Gerillalar? Hani nerde onların cenazeleri?

Kim bunlar? Söyleyin bana! Daha dün, gece yarısı ekmeğiniz bittiğinde kapısını çaldığınız, bir bardak tuzu uzattığınız evine, evinizin sırtını dayadığı Kürt'ün çocuğu değil mi? Cenazeler geldi, düşman mı olacaksınız ha ?

Hani bir fincan kahvenin hatırı?

Kim durduracak bu savaş? İçinizde bir bilen var mı?

Korkuyorum...

Tövbe! Korkum kendi canıma değil...

Savaş tacirleri, kan tüccarları kalemşörlükten çoktan avuçlarını ovuşturmaya başladı.

Ne olacak şimdi? Öylece durup bakacak mıyız?

Hey! Duyuyor musunuz beni?

Daha kaç asker? Daha kaç gerilla?

Söyleyin kaç çocuk ölüsü durduracak sizi? Bıkmadınız mı kandan?..

Hey! Duyuyor musunuz beni?

Yolu Diyarbakır'dan geçerken, Kürt sorununu hatırlayıp oy avcılığı yapanlar, bu ülkede Kürt sorunu yok derken yalan söylüyorsunuz. Var! Besbelli ki var, yoksa neden ölüyor bu çocuklar ?

Hadi yok deyin! Gidin cenazelere, kutsayın ölümü! Annelerin gözünün içine bakarak bu ülkede savaş yok deyin, bu ülkede Kürt sorunu yok deyin. Peki, 'neden öldü bu çocuklar?' diye soracak olan annelere; heybenizde yalanlar hazırladınız mı? Anneler, çocuk cesetlerine sarılan anneler, durduracak bu savaş... Başka yolu yok, durmalı bu savaş.

Anneler çocuk cesetlerinin başında çığlık atan ağıt yapan Türk-Kürt anneleri durduracak bu savaş...

Milliyetinin, cinsiyetinin, renginin, dinin, dilinin ötesinde bir şey bu, çocuklar ölüyor...

Bu savaşa dur de !

Bu savaşa dur de !

Bu savaşa dur de !

Kadına Karşı Şiddet Özgürlüğe Vurulmuş Köleliktir!

Tıpkı yaşadığımız kendi coğrafyamız gibidir Latin Amerika. 1960'lı yıllarda, Dominik Cumhuriyetinde Mirabel kızkardeşlerin diktatörlük güçleri tarafından tecavüz edilip katledilmesinden bu yana kadına yönelik şiddette bir azalma olmadı. Aksine kadınların özgürlük talepleri arttıkça şiddet daha da pervasızlaştı.

Mirabel kızkardeşlerin anısına her yıl 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü olarak tüm dünya üzerinde yaşayan kadınların ortak buluşma tarihi haline geldi.

Şu anda dünya çapında binlerce kadın devletlerin gerek savaşlar yoluyla gerekse de topyekün alt ve üst yapı kurumlarıyla uyguladığı sistematik şiddetin yanı sıra eşlerinden, babalarından, erkek kardeşlerinden dayak yiyor, şiddet görüyor. Belki de şu an bir kadın namus adına öldürülüyor, zorla evlendiriliyor, yüzüne kezzap dökülüyor, recm ediliyor ya da bombalar altında ölüyor. Belki de şu an binlerce kadın aile içi tecavüze uğruyor, işkence görüyor, gözaltında kayıp ediliyor veya kaçınıyor. Paylaşılmayan yer küremiz üzerinde her gün "terörizmle" mücadele adına bombalar yağdırılıyor halkların başına... Her an şiddet görüyor, şiddet soluyoruz. Şiddetin soğuk nefesi enseimizde, bedenlerimizde, ruhlarımızda hiç eksilmiyor. Şiddet her an dışımızda ve içimizde yaşıyor.

Yazılı tarihin bilinen tüm zamanlarında, kadınlar devlet, toplum ve aileleri tarafından şiddet ve ayrımcılığa maruz kalıyor. Kadına yönelik şiddet, erkek egemenlikli tüm sistemler tarafından uygulanan en yaygın, en kapsamlı ve en derinlikli şiddet türü olarak varlığını açık veya gizli sürdürüyor.

Kadınlara yönelik şiddet; fiziksel, cinsel ya da psikolojik yönelimlerin bütünüdür. Kadınlara yönelik gerek kamusal alanda gerekse de aile içinde uygulamaya sokulan davranış ve yönelimlerle birlikte kadınların özgürlüğünün zorla kısıtlanmasını da kapsayan her türlü cinsiyetçi davranış içine alır. Kadına yönelik şiddet erkek egemen sistemin temeli olan cins çelişkesine dayandığı için evrensel bir karakter de taşır.

Kadınlara Yönelik Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi'ne göre, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, "bir kadına sırf kadın olduğu için yöneltilen" şiddettir. "Erkek ve kadın arasındaki eşitlikçi olmayan güç ilişkilerinin tarihsel bir göstergesi" ve "kadınları zorla bağımlı bir konuma sokmanın çok önemli toplumsal mekanizmalarından biri" olarak tanımlanmaktadır.

Toplumsal cinsiyetçilik; kadın ve erkeğe dayalı belirlenen katı cinsiyetçi rollere dayalı olarak gelişir. Cinsiyetçi sistem kadınların tecrit edilmesi, köleleştirilmesi, erkek aklı tarafından belirlenen ve kadının cinselliğini kontrol altına almayı amaçlayan geleneksel ahlak ölçülerini bir davranış biçimine, yaşam tarzına dönüştürerek kendini sürdürür. Bu kurallara mutlak uyulmasını ister. Kadına karşı uygulanan her türlü şiddet ise bu geleneksel kültür içerisinde hoşgörüle karşılanır, teşvik edilir, açıkça desteklenir. Şiddeti kadından başlayarak bir sistem haline getiren ataerkil sistem, aynı zamanda toplumlarda da aynı paralele köleleştirmek için şiddet egemenlik kurmak ve sürdürmek için süreklileşen içsel bir yöntem olarak kullanılır. Şiddet ataerkil sistemin temeline oturtur. Bu anlamda şiddet, erkek egemenliğinin can damarı gibidir. Sistemi şiddetsiz tanımlamak olmaya çağrı gibi, bilakis özünde şiddet olan bir gerçekliği açığa çıkarır.

Dolayısıyla şiddet kültürü toplumsal cinsiyetçiliğe dayalı olarak gelişen kadına ve erkeğe biçilen geleneksel roller çerçevesinde gelişir ve kendini hergün yeniden üretirken ayakta kalır. Bu ayakta kalış kadının köleleştirilmesi olgusuna dayanır. Kadına yönelik şiddetin, toplumsal şiddeti yeniden üreten boyutu, yaşamımızda gizli ya da açık bir şekilde varlığını her an sürdürür.

Dünya genelindeki istatistikler ise bu şiddetin tüm boyutlarını değil, ancak belirli yönlerini ortaya koyar.

-Bugün dünyada her üç kadından biri fiziksel şiddet görüyor.

-Her yıl yaşları 5 ile 15 arasında değişen iki milyona yakın kız çocuğu fuhuşa zorlanıyor.

-Dünyada her 6 dakikada 1 kadına tecavüz ediliyor.

-ABD'de her yıl 4 milyon kadın şiddete maruz kalıyor.

-Hindistan'da her gün 5 kadın çeyiz kavgaları yüzünden ölüyor.

-Güney Afrika'da her 90 saniyede bir kadına tecavüz ediliyor.

-Çin'de 1 milyon kız çocuğu sadece kız oldukları için anne karnında öldürülüyor.

-Irak'ta savaşın ilk aylarında yirmi bin kadına tecavüz edildi.

-Her yıl 2 milyon kadın uluslararası kadın ticaretinde kullanılıyor.

-15-40 yaş arası birçok kadın toplumsal cinsiyet kökenli şiddet nedeniyle ölüyor ya da yaralanıyor.

- Her 3 kadından biri dövülüyor, cinsel ilişkiye zorlanıyor ya da taciz ediliyor.

- Kadın cinayet kurbanlarının yüzde 70'i erkek akdaşları tarafından öldürülüyor.

Kadına yönelik şiddet kesinlikle erkek egemen zihniyetin iddia ettiği gibi "doğal" değildir. Sosyal, siyasal, ekonomik, toplumsal yapılar kadına yönelik şiddeti meşrulaştırmak için ideolojik argümanlarını da ona göre geliştirmektedirler. Cins çelişkesine dayalı olarak kendi egemenliğini sürdüren erkek egemen ideoloji şiddeti de bu sistemin temeline oturarak beslenmektedir. Bu şiddet kimi zaman savaş, kimi zaman tecavüz, kimi zaman ensest, zorla evlendirme, katletme, kimi zamanda psikolojik yönelimler olarak karşımıza çıkar. Şiddet kültürü o kadar geniş bir yelpazeyi kapsar ki yaşamımızın her anı bir şiddet biçimiyle denetlenir, bastırılır ve köleleştirmenin sınırları yeniden çizilir. Kimi zaman görünür bir şiddet aracılığıyla kimi zamanda içselleşmiş köleliğin yarattığı otokontrolle varlığını sürdürür.

Dünya nüfusunun %49.7'si kadındır. Normalde yaşıyor olması gereken en az 60 milyon kız çocuğu cinsiyetlerinden dolayı bir çok toplumda öldürülmektedir. Dünya çapında;

- Her üç kadından en az biri, veya yaklaşık bir milyar kadın hayatlarının bir noktasında dayak yemiş, zorla cinsel ilişkiye zorlanmış ya

da tacize uğramaktadır.

- Kadınların yaklaşık %47'si ilk cinsel ilişkilerinin zorla olduğunu bildirmektedir.

Tecavüze dayalı cinsel şiddet, şiddetin en yoğunlaşmış biçimi olarak karşımıza çıkar. Dünya çapında;

- Her beş kadından biri tecavüz veya tecavüz girişimi kurbanı olmaktadır.

- Her 90 saniyede bir kadın tecavüze uğruyor.

- Türkiye'de kadınların %35.6'sı bazen, %16.3'ü sık sık aile içi tecavüze uğruyor.

Savaşlar sırasında kadınlara yönelik şiddet, yaygın olarak yaşanmaya devam etmektedir. Kitlesel tecavüzler sistematik biçimde bir savaş silahı olarak kullanılmaktadır. Üstelik çatışmalar sırasında sayısız kadın zorla fahişelik yapmak zorunda bırakılmaktadır. Savaşların yaşandığı ülkelerde mülteci ve yerinden edilmiş kişilerin çoğunluğunu kadınlar ve çocuklar oluşturmaktadır. Dünya çapında;

- Mültecilerin %80'inin kadınlar ve çocuklar oluşturmaktadır.

- Çocuk ve kadın ticareti çatışma bölgelerinin %85'inde görülmektedir.

- Ruanda'da 1994 soykırımı sırasında 250,000 - 500,000 arası kadın, tecavüze uğramıştır.

- Sierra Leone'de yerlerinden edilmiş kişilerin %94'ü tecavüz, işkence ve cinsel kölelik gibi cinsel saldırılara maruz kalmıştır.

- 1992 yılında, Bosna-Hersek'te 5 ay süren çatışmalar sırasında 20.000 - 50.000 arası kadın tecavüze uğradı.

- Kosova'daki bazı köylerde ergenliğe ulaşmış kadınların %30 - %50'si Sırp kuvvetlerinin tecavüzüne uğramıştır.

- Kürdistan'da sayısı henüz istatistiksel olarak tespit edilememiş binlerce tecavüz olayının yaşandığı tahmin edilmektedir.

Ayrıca; dünya genelinde "normal" veya "geleneksel" sayıldığı için görünmeyen kadına yönelik şiddet biçimleri bulunmaktadır. Dünya çapında;

- 135 milyondan fazla kadın ve kız çocuğu kadın sunneti olmuştur ve her yıl 2 milyon kız çocuğu ve kadın bu riskle karşı karşıyadır.

- Şu an 10-17 yaş grubunda olan 82 milyon kız çocuğu 18 yaşına basmadan evlenecek.

Kadına yönelik şiddet çoğunlukla gizli kalıyor. Resmî başvurular ise çoğunlukla karşılıksız kalıyor ya da kadına yönelik şiddet yasal olarak da teşvik ediliyor, onaylanıyor. Dünya çapında;

- En az 54 ülkede kadınlara yönelik ayrımcı yasalar bulunuyor.

- 79 ülkede aile içi şiddete karşı hiç yasa yok

- Eldeki bilgilere göre aile içi tecavüz sadece 51 ülkede cezaî bir suç olarak tanımlanıyor.

- Sadece 16 ülkede cinsel saldırıyla ilgili özel yasa bulunuyor; sadece 3 ülkede kendi başına kadına yönelik şiddet suç fiili kategorisi olarak tanımlanıyor.

- Bolivya, Kamerun, Kosta Rika, Etiyopya, Lübnan, Peru, Romanya, Türkiye, Uruguay ve Venezuela'da, ceza yasaı uyarınca tecavüzü kurbanla evlenmeye teşvik eder ve kurban da kabul ederse serbest bırakılmakta.

- "Namus" adına savunma Peru, Bangladeş, Arjantin, Ekvator, Mısır, Guatemala, İran, İsrail, Ürdün, Suriye, Lübnan, Türkiye, Batı Şeria ve Venezuela'nın ceza yasalarında yer al-

maktadır.

Dünya Sağlık Örgütü eşlerin uyguladığı şiddeti, yakın bir ilişkide fiziksel, psikolojik ya da cinsel hasara yol açan her tür davranış olarak tanımlamıştır. Bunların içinde aşağıdakiler de yer almaktadır:

- Tokat atma, vurma, tekmeleme ve dövme gibi fiziksel saldırı fiilleri,

- Sindirme, sürekli küçük düşürme ve aşağılama gibi psikolojik taciz,

- Cinsel ilişkiye zorlama ve öteki cinsel zor kullanma biçimleri,

- Bir kimseyi ailesinden ve arkadaşlarından uzaklaştırma, hareketlerini gözleme ve bilgi ya da yardıma ulaşmasını kısıtlama gibi çeşitli kontrol edici davranışlar.

Türkiye'de de yüz binlerce kadın hem devlet, hem de toplumun uyguladığı şiddete maruz kalıyor. Yapılan araştırmalara göre, Türkiye'deki kadınların en az üçte biri aile içi fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Araştırmalar, kadınlara yönelik şiddet oranlarının daha fazla olabileceğine işaret etmektedir.

- Acil yardım hattını arayan kadınlardan yüzde 57'si fiziksel şiddete, yüzde 46,9'u cinsel şiddete, yüzde 14,6'sı enseste ve yüzde 8,6'sı tecavüze maruz kalmıştır.

- Kadınların yüzde 97'sinin kocalarının saldırısına uğradığını ortaya koymuştur.

- Başka bir araştırma, kadınların yüzde 58'inin yalnızca kocalarından, nişanlılarından, erkek arkadaşlarından ve erkek kardeşlerinden değil, kadın akrabalar da dahil olmak üzere kocalarının ailesinden de aile içi şiddete maruz kaldığını tahmin etmektedir.

- Bir grup orta ve üst sınıf kadının yüzde 63,5'unun cinsel tacizin her türüne maruz kaldığı bulgusuna ulaşılmıştır.

- Bir araştırmaya göre, şiddet sonucu ölen 40 kadından 34'ü evde ölmüş, 20'si asılmış ya da zehirlenmiş, 20'sinde öldürüldüklerine dair kesin belirtiler görülmüş ve 10'u da ölmeden önce aile içi şiddete maruz kalmıştır.

- Kadınların yüzde 88,2'sinin bir şiddet ortamında yaşadığını ve yüzde 68'inin kocaları tarafından dövüldüğünü göstermiştir.

- Kadınların yüzde 64'ü kocalarından, yüzde 12'si ayrıldıkları kocalarından, yüzde 8'i birlikte yaşadığı erkeklerden ve yüzde 2'si de kocalarının ailesinden şiddet görmektedir. Yüzde 60'ı, kocalarının kendilerine tecavüz ettiğini söylemiştir.

- Kürdistan illerinde 599 kadın üzerinde yapılan bir araştırma, yüzde 51'inin evlilik içi tecavüze ve yüzde 57'sinin de fiziksel şiddete maruz kaldığını göstermiştir.

Türkiye'de "töre" adına işlenen cinayetlerin sayısını saptama girişimleri bu cinayetlerin gerçek boyutlarını göstermekten uzaktır. İnsan Hakları Derneği'nin yıllık raporunda, 2003'te aile üyeleri tarafından öldürülen 77 kadından 40'ının "töre cinayeti" adına öldürüldüğü bildirmektedir. Aynı zamanda bir çok cinayette ölümler bildirilmemekte; cinayetlere intihar süsü verilmekte ve aileler tarafından üstü örtülmekte ve kadınlar kendilerini öldürmeye zorlanmakta ya da ikna edilmektedir. Devletin gerek sistem olarak gerekse de medya aracılığıyla her tür şiddeti desteklediği ve teşvik ettiği de bilinen bir gerçekliktir.

"Namus" adına kadınların bütün hareketleri geleneksel kurallara bağlanıyor. Kadın cinselliği bir taraftan tabii haline getirilirken diğer taraftan da her şeyiyle günlük olarak pazarlanıyor. Mevcut sistemi devam ettirmenin yolu ise şiddet kültürünü demoklesin kılıcı gibi toplumun ve özeldede kadının başında bir tehdit aracı olarak sürekli sallandırmakta buluyor. Dolayısıyla kadınlara yönelik şiddet, topyekün kadına karşı uygulanan sistemsel bir saldırdır. Ne adına olursa olsun şiddet uygulayan da köledir, bağımlıdır. Kadına yönelik şiddetin sorumlusu erkek egemen sistem olduğu kadar, bizzat onu uygulayan toplumun kendisidir de. Kadına karşı şiddet sistemin ve toplumun kirli yüzüdür. Bu anlamda şiddetle mücadele erkek egemen sistemle topyekün bir mücadeledir. Sistem değişmedikçe şiddet kültürü de değişmeyecektir. Şiddeti uygulayan kadar şiddete göz yuman da, sessiz kalan da aynı oranda sorumludur. Oysa özgürlüğü olmayanın namusu da olamaz.

Kaynaklar: BM, İHD, Uluslar arası Af Örgütü, Çeşitli Kadın Kurumları

'Örgütsüz Tek Bir Genç Kalmayıncaya Kadar'

Türkiye, yeni bir kanlı çatışma sürecinin eşliğinde. Tezkereler kararı, tampon bölge tartışmaları, OHAL uygulamaları, gözaltında işkence ve katletme olaylarıyla barıştan yana değil, savaştan yana kararlılık gösterdiğini ortaya koydu. Oysa özgürlükler çalındıkça, özgürlüklerin satılması dengesine dayanır her türden egemenlik. Türk devleti Kürt sorununda çözümsüzlüğü dayattıkça bağımlılığı daha da derinleşmekte. Tüm bu çözümsüzlüğe rağmen özgürlükten yana tercihlerini koyanlar sadece kendilerini değil, karşıt güçlerin de bağlarını çözmeye adaylar. Gençlik hareketi bunun en iyi kanıtı. Türkiye'de yaşanan son siyasal gelişmeleri, gençlik örgütlenmesi ve meclisleri üzerine DTP Yurtsever Demokratik Gençlik Meclis sözcülerinden Mukaddes Çağlar ile görüştük.

• **Türkiye'de Ergenekon tartışmaları, savaşın tırmandırılması ve tezkerenin yeniden uzatılması bağlamında Türkiye'yi nasıl bir süreç bekliyor?**

Türkiye tarihinin en kapsamlı yapısal, siyasal krizlerinden birini yaşıyor. Özellikle son bir yıl içerisinde yaşananlar, krizin ne denli köklü olduğunu gösterdiği gibi, uluslar arası konjoktürle de olan doğrudan bağlantısını görmek mümkündür. Bu bağlamda Türkiye'nin temel gündemlerinden biri haline gelmiş olan Ergenekon çetesine dönük operasyonu da bu çerçevededir. Ergenekon terör örgütü öncelikle devletin hukuksuz, karanlık, katliamcı faşist yüzüdür. Devletin bizzat kendisidir. Şöyle bir tehlike var; sanki devlet içerisinde örgütlenen, esasta ise hükümete karşı faaliyetler yürüttüğü için operasyon yapılan basit bir çete örgütlenmiş gibi yansıtılması manipülasyondur. Sadece deşifre olmuş ve artık kendi sahiplerine de karşı çıktıkları için operasyon yapılmıştır. Ama bu Ergenekonun bittiği anlamına gelmiyor. Düne kadar Kemalizm maskesi altında devlet terörizmini uygulayan bu faşist grup, bugün de neoliberalizmin Türkiye kolu olan İslamo-faşist AKP'nin kendi Ergenekon'unu örgütleyerek devlet terörizmini uygulamaya devam edeceğe benziyor. Bu anlamda Türkiye'deki tartışmaları Kemalist (CHP) Ergenekon ile siyasal İslam (AKP) Ergenekonunun iktidar mücadelesi olarak tanımlanmalıdır. Yine, tekeli finans kapitalin temsilcisi ABD'nin Ortadoğu projesinden bağımsız değildir. Dikkat edilirse Ergenekon operasyonu kapsamında tutuklananlar, 2000'ler sonrasında ABD hegemonyacılığına karşı Avrasyacı (Rusyacı) bir çizgi geliştirmeye ve devlet iktidarını da bu rotaya çekmeye çalışılanlardır.

Türkiye'de Ergenekoncu zihniyet ve uygulamaları bugün de tüm hızıyla devam ediyor. Kürdistan'da yaşanan operasyon-

lar, inkarcı, katliamcı ve soykırımcı devlet terörizmi, uzatılan savaş tezkeresiyle bu süreç derinleştirilmek isteniyor. TSK'nın yeni savaş komuta konseyinin amacı, ilk elden İslamo-faşist AKP ile Kürtlerin özgürlük umudunu kırmak ve geçen yılı da aşan düzeyde bir saldırı içerisine girmektir. Bu anlamda Erdoğan-Başbuğ temel sloganlarını "Silahlı ve silahsız teröristleri" etkisizleştirme, başan ve özgürlük umutlarını kırma biçiminde tanımlanmışlardır. Şu açıktır ki, Kürt Özgürlük mücadelesi bu konsepti de boşa çıkaracaktır. Engin mücadele deneyimiz, direniş geleneğimiz, geleceğimizin de aynasıdır.

• **DTP'nin kapatılması davasına Türkiye demokrasisi açısından nasıl bir anlam yükleyorsunuz?**

DTP ye açılan kapatma davası da devlet faşizminin bir tahammülsüzlüğüdür. Kürtlerin Cumhuriyet tarihinden bu yana ilk defa kendi özgür iradeleri ve siyasi duruşlarıyla parlamentoya girmeleri, özgürlük mücadelemiz ve Türkiye halkı açısından da oldukça önemli bir kazanımdır. Bu dava Kürtlerin ve tüm ezilen emekçi halkların ulusal demokratik haklarına tahammülü olmayan, tekçi, retçi ve inkarcı sistemin bu kazanıma karşı açtığı bir davadır. Ancak bunun karşısında demokratik siyasal mücadelemize gerekli araçları yaratma konusunda seçenezsiz değiliz. Çok seçenekli ve alternatifli araçlarla mücadelemizi sürdürme noktasında ciddi bir tecrübemiz de vardır.

• **Kürt gençliği olarak temel örgütlenme modelinizi nasıl tanımlayabilirsiniz?**

Kürt gençliği olarak, genelde 21 özeldeseyse 8 yıllık bir mücadele geleneğimiz var. Bu anlamda oldukça zengin bir mücadele birikimimiz söz konusudur. 2005 yılına kadar komisyon, kol örgütlenme modelleriyle mücadelemizi sürdürürken, özgürlük hareketimizde yaşanan ideolojik-felsefik, paradigmatik ve dolayısıyla örgütsel sistem değişikliğine paralel olarak biz gençlik örgütü olarak da, örgütsel modelimizi kapsamlı tartışmalar ve eğitimler sonrasında meclise evirdik. Son üç yıldır esas olarak bu örgütlenme modeliyle mücadelemizi sürdürüyoruz. Yurtsever Demokratik Gençlik Meclisleri (YDGM) olarak, örgütsel işleyişte yatay örgütlenmeyi ve iradi-demokratik katılımı esas alıyoruz. Bu amaçla bütün örgütlenmelerimizde gençlik kitlelerinin karar süreçlerine katılımını hedefliyor, doğrudan demokrasiye dayalı doğrudan katılımı sağlama çalışıyoruz. Örgütlenme esprimiz "örgütsüz tek bir genç bırakmayana dek" gençlerin yaşadığı her alanda örgütlü yaşamı hakim kılmak ve mücadele gücü haline getirmektir. Bunun için köy, mahalle, lise, üniversite komün ve komite örgütlenmeleri üzerinden belde, ilçe ve il gençlik meclisleri (ki komite temsilcilerinden oluşuyor. İl gençlik meclis temsilcileri ve yeteri sayıdan oluşan aktif üyelerden de genel meclis oluşuyor. Meclis örgütlenme sistemimiz içerisinde ayrıca, Gençlik Kültür Merkezleri (GKM), Yurtsever Gençlik Dergisi ve

Gençlik sosyal alan komitesi biçiminde özgün örgütlenme çalışmalarımız da var.

• **Gençlik meclislerini tam olarak nasıl tanımlıyorsunuz? nasıl bir rol biçiyorsunuz?**

Tabii meclis örgütlenme sistemimizi oturtmanın mücadelesini ve çalışmasını yaparken karşılaştığımız en temel sorun, sürekli bir biçimde kadrolarımızın tutuklanmasıdır. Sonuçta sistemler kadrolarla yaratılır. Bu noktada sürekli bir tutuklanma yaşandığı için zorlanıyoruz. Şu an onlarca gençlik örgütümüzün kadroları ceza evlerinde. Sadece 2008'in ocak ayında Haziran ayına kadar 1000'e yakın arkadaşımız tutuklandı. Bu anlamda sistemimizi henüz istediğimiz düzeyde oturtabilmiş değiliz. Tutuklamalar bizim açımızdan sürekli bir dezavantaj noktasıyken, gençlik örgütü olarak hem güçlü bir gelenek ve kültürümüz olduğu için, hem de diriliş devriminin içerisinde büyüyen, dolayısıyla bir biçimde özgürlük bilinciyle tanışmış olan jenerasyon olmak da kendi içerisinde hızlı bir şekilde toparlanarak örgütlü mücadelemizi sürdürebilme avantajına da sahibiz.

• **Türk devletinin Kürt gençliğini kriminalize edici politikalarına karşı ne tür tedbirleriniz söz konusudur?**

Türkiye de yaşayan başta biz Kürt gençleri olmak üzere, tüm genel gençliğe dönük sistemin kriminalize edici, yozlaştırarak, kişiliksizleştirip kimliksizleştirme politikaları çok sistemli bir biçimde uygulanıyor. Tarih boyunca egemen iktidarcı sistemler hep gençliği fiziki bir güç olarak görmüş ve düşünmeyen, tecrübesiz, toy, ayyaş vb yaftalarla etkisizleştirip sopa gücü olarak kullanmıştır. Ancak 1968 gençlik hareketinin dünya çapında dalga, dalga gelişen özgürlük savaşı, tüm egemen sistemleri korkutmuştur. Gençliğin sadece kullanılacak fiziki bir güç olmadığını, tam tersine en özgürlükçü ve toplumsal düşünebilen ve bunun için ayağa da kalktı mı zapt edilemeyecek yegane güç olduğunu herkese göstermiştir. Türkiye'de gelişen 68 gençlik hareketinin önüne geçmek için tam iki tane faşist askeri darbe yapılmıştır. Özellikle 1980'den sonra gençliğe dönük geliştirilen kimi özel politikalarla, adeta gençliğin doğasında olan tüm özgürlükçü, devrimci, asi özellikleri öldürülmüş, oldukça lümpen, hayattan, gelecekten küsmüş, gününbirlik bir yaşama mahkum edilmiş bir kuşak yaratılmıştır. Şu anda Türkiye'de ki eğitim sisteminden kültürene, sanattan, sporuna adeta her şey böyle tipsiz, şekilsiz, kimliksiz bir gençlik yaratılmasına dayalıdır.

Tüm bunlar Kürt gençliğine misliyle uygulanıyor. Bir kere genç olması bir tehlike, ikincisi Kürt olması potansiyel tehlike. Dolayısıyla bunun daha sistemli yozlaştırılması, kişiliksizleştirilmesi, asmile edilmesi gerekiyor ki, tehlike olmaksızın çıkabilsin. Bu açıdan Kürt gençliğine dönük bu tür politikalar özel harp dairelerinde planlanıyor ve uygulanıyor. Sadece teşvik edilmiyor, bizzat devletin ilgili güçleri üzerinden geliştiriliyor.

Sonuç olarak, biz Yurtsever Demokratik Gençlik örgütü olarak; bugün insanlığı yaşadığı kriz ve kaostan çıkış için Önderliğimizin sunduğu özgürlük Paradigmasında ki stratejik rolümüzün bilincindeyiz. Bu misyonumuzu oynamak için de her zamankinden daha fazla örgütlü olmamız gerektiğini biliyoruz. Espirimizi tekrarlırsak, "örgütsüz tek bir genç kalmayıncaya kadar" örgütlenmek, örgütlenmekçe özgürlük mücadelemizin bayrağını yükseltmek olacaktır.

Rojda Barış

Gençlere dair

Haskar Kırmızıgül

Artık İzin Vermeyin!..

Beni okul sıralarımdan çekip aldıklarında daha çocuktum. Hiç böyle değildi beyaz gelinlik hayallerim. Aşkı hiç böyle anlatmamışlardı köy odalarında topluşup fışıldayan genç kızlar. İnsan beyaz gelinlik giydiğinde yüreği kanatlanıp uçacak gibi olurmuş. Ama benim annemin beni karanlık gecelerde ahırın kapısını kapatmaya gönderdiği zamanlardaki gibi korkuyla atıyordu. Eğer buysa aşk hiç de iyi bir şey değilmiş demişim içimden. Ne bileyim, ben insan sevdiğinden başkasına varmamış sanırdım. Çocukluk işte...

İşte şimdi bu sessizlikte yatıyorum. Bana huzur veren tek şey, üstüme abanan o koca gövdenin ağırlığını ve iğrenç ağız kokusunu artık hissetmemem. Vücudumun her yerine inen yumruklardan da kurtuldum hem. Ama bir yanlışlık var diye düşünmüyorum da değilim. Halbuki bıraksalardı beni valla da okurdum. Bizim Feride öğretmen vardı, bana senin kafan zehir gibi çalışıyor derdi hep. Babama beni iki kuruşa sattığı o adamdan çok daha fazla para verirdim.

Yine söylüyorum, bana kimsenin dokunmasına bir daha izin vermeyeceğim. Beni öldüresiye dövdüğü gün hava öyle güneşliydi ki! Dedim 'bir huzursuzluk çıkarmadan gitse kör olasıca kahvehanesine, ben de güneşin tadını çikarsam'. Yağmur öyle bir bastırıldı ki sorma. Buluverdi sudan bir sebep. Uyandığında öfkeden ağrılarımı bile hissetmiyordum. O gün yemin ettim içimden bir daha bana dokunamayacak diye. Tek hatırladığım duvardaki av tüfeğiydi.

Böylesi trajik bir ölüm tasarlamamıştım kendim için. 'Barış Geline' demişim kendime. Karşısında savaştığım sistemin böyle ucuz saldırdığını neden hesaplamadım acaba? Yapmak istediklerimi bu kadar aleni dile getirmemdi belki de onları öfkeliendiren. Belki de bu kadar anlam yüklememeliyim bu çirkinliğe. Silvia ile 8 Mart'ta başladığım yolculuğumda Slovenya, Hırvatistan, Bosna ve Bulgaristan'ı geçmişim. Sadece 23 gün sürdü bu sevinç. Diğer kadınların da kaldıramadığı kadar utanç vericiydi. Biz kadınlar hep başkalarının utançlarını yükledik ya. Kocaeli'nin Ballıkayalar mevkiinde (buranın adını da sonradan öğrendim) bana tecavüz eden o ağzı salyalı adamın utancını da yükleniyorum. Aslında şimdi şu sessizliği delip geçecek kadar gerçeğe gücüm yetse 'başardım!' diye bağıracaktım. Bedeli tenimi acıtan bu iğrenç saldırganlık olsa da barış için yapacaklarımı duydum birileri. Yolculuğum boyunca yanıma alacağım tek şeyim, tüm yolların kirini taşıyan beyaz gelinliğim olacak demişim.

Bilmem kaç yıl oldu. Yaralarım halen iyileşmedi. Şimdi bir dağ yamacında yatıyorum bir mezar sessizliğinde. Bazen buradan gerillalar geçiyor. Şen kahkahalarını duyuyorum her geçişlerinde. Ve toprağa damlayan ter kokusunu alıyorum. Aralarında kadınlar da var. Çünkü değdiği hiçbir yeri incitmeyecek kadar zarif adımlar bunlar. Bu öylesine mutlu ediyor ki beni. Bu dağ yamacından beni çıkaracaklar birgün ve o günler çok yakın biliyorum. O günü anlatmamı istemeyin benden. Yaralı ele geçmişim. Kurşun sol omzuma saplanmıştı. Etrafımı saran askerlerin tüm öfkelerini bedenimden çıkaracağını tahmin ediyordum. Göğsümü açtıklarında, bıçakla kestiklerinde bir ah bile işitmediler. Bu onları çok öfkeliendirdi. En büyük silahımdı sessizliğim. Sadece Kürt olarak değil, kadın olarak başkaldırmanın da hıncını alıyorlardı benden. Kendime de şaşım kaldım doğrusu. Bayan arkadaşlarla banyo yaparken bile beni çıplak görmelerine dayanamayacak kadar utanç veren bende tık yoktu. Demek insan bazen gerçekten çelik gibi oluyormuş, dedim. Yoldaşlarının benimle gurur duyduğunu hissettim. Silahsızken insanın aklı daha hızlı çalışıyor. Onlara 'sizin ananız, bacınız yok mu' diye sordum, aman dilemeden. Doğrusu B-7 kullansaydım, bu o kadar korkutmazdı onları. Korktuklarını gizlemek için daha çok küfür ettiler, daha çok işkence... Artık ben sessizdim. Üzerime basarak resim çektiler. Ölüm daha insafliydi galiba. Aclarıma son verdi. Ve ben şimdi gururla dinliyorum buradan geçen ayak seslerini. Seslerden anlıyorum her grupta en az 10 15 kadın var. Hatta bir defasında 'bayan arkadaşların taburuna görevli gidecek' dedi bir gerilla komutanı. Bu kadar çoğalmışlar demek. Ne yalan söyleyeyim, kadın sesleri beni daha çok neşelendiriyor. Bulmasalar da olur, ben sonsuza kadar burda yatabilirim. Hiç eksilmesinler isterim ve tabii onların inancı böylesine adaletsiz, insanlığı bile utandıracak böylesi bir öfkede sınınamasın isterim...

Biz kadınlar şiddetin sınırlarının ne kadar geniş olduğunu biliyor muyuz acaba? Ve her birimizi incitmiş, katletmiş, sevse de düşman da olsa her birimizi öldürmüş bu sistemin, bize yapabileceklerini hesap edebiliyor muyuz? Bir kerelik mezarlarda yatan kadınların yerine koyun kendinizi. Bu kadar cesaretiniz yoksa kaç kez saldırdılar size, bunu bir düşünün. Sözlerle, fiili olarak ya da bakışlarla hiç fark etmez, bedeninizin ve ruhunuzun sınırlarına nasıl fütursuzca el atıklarını bir düşünün. Sizi incitmelerine, kırıp dökmelerine izin vermeyin...

özgür yaşam diyalogları

Ortadoğu Kaosunda Kürt Olgusu ve Kürt Sorunu

Kürt olgusuna gerçekçi yaklaşım her zamankinden daha önemli hale gelmiştir. Irak'taki kaos Kürt sorunundan kaynaklanmıştır. Dünyanın temel gündem maddesi olarak nasıl aşılacağı kestirilememektedir. Batı uygarlığının çözüm gücü yetersiz kalmaktadır. Bir kez daha dünya savaşları sonrasına özgü uluslararası büyük projelerle çıkış bulunmaya çalışılmaktadır. Bölgede büyük tedirginlik yaşanmaktadır. Kurulu rejimlerin hiçbiri kendisinden emin değildir. Yarınların neler getireceği belli değildir. Diğer yandan 'terör' denen olguda da iddiaların aksine artış söz konusudur. Gerçek terörün ne olduğu da ortaya konulmamaktadır. Sisli kaos ortamında uğursuz ge-

lişmeler kol gezmektedir. Her şeye rağmen özgürlük şafağı umut edilmektedir.

Kürtlerin eskisi gibi yönetilemeyeceği bir döneme girilmiştir. Kürtlerin kendileri istese de, eski lanetli yaşamlarını sürdürme ataletini çağla bağdaştırmak mümkün değildir. Her gün içten ve dıştan gelen etkilemeler Kürt olgusundaki çözümü hızlandıracaktır. Çözümün ne yönde ve nasıl olacağını pratiğe müdahale eden güçlerin niteliği ve temposu belirleyecektir. Adeta İsrail'in, Arapların bağrında oynadığı sarsıcı rolü Kürtler Ortadoğu genelinde oynayacak gibidir. Irak'taki Kürt federal devlet dayatması bölgedeki katı merkez yetçi ulus devlet modelini aşındıracaktır. İradeleri dışında, Ortadoğu tarihine daha uygun genel

bir federasyonlaşma eğilimini de hızlandırabilir. Bu sürecin iki milliyetçiliğin çarpışması temelinde mi, yoksa demokratik uzlaşılarda mı çözüme gidebileceği, en yakıcı iki soru olarak olanca sıcaklığıyla gündeme girmiştir.

ABD, 1990 sonrasında tek kutuplaşırıcı güç olarak sivrilmesi ardından en büyük deneyimine Ortadoğu'da girmiş bulunmaktadır. Büyük Ortadoğu Projesi her gün sorgulanmaktadır. Kürtlerin projedeki yerleri en önemli konudur. Kürt, ABD ve İsrail ilişkileri giderek daha da stratejik bir durum alabilir. Bunun bölge üzerindeki etkileri iyi hesaplanmalıdır. Kürtler için bol ihanetli bir dönem mi, yoksa bölgede yükselen bir yıldız olacakları dönem mi, tartışılmaya değerdir.

Kürtlerin kendi iç ve komşu kavim ve devletlerle ilişkileri ilk defa bölge stratejilerini derinden ilgilendiren bir konumda seyretmektedir. Kürt-Arap, Kürt-İran, Kürt-Türk ilişkileri, üzerinde en çok kafa yorulan bir döneme girmiştir.

Öte yandan Kürt olgusu üzerinde düşünce, eylem ve yeniden yapılanma üretmekle sorumlu Kürt parti ve hareketleri dönem için gerekli yeterliliği taşımakta mıdır; ilkel milliyetçi, reel sosyalist ve liberal yaklaşımlar günümüze cevap verebilir mi; ideolojik yenilenme, zihniyet gücü kazanma nasıl sağlanabilir gibi sorular da yakıcıdır. Irak Kürdistan'ı önderliği tüm Kürtleri ve hatta bölge halklarını, devletlerini ilgilendiren adımlar atarken yeterince sorumlu davranabiliyor mu? Gelenek-

sel dar çıkarıcı, kişisel istismarcı karakterlerini aşabilirler mi? Yeni bir felakete yol açmamaları için hangi tedbirler nasıl ve kimler tarafından alınabilir? Şüphesiz bu sorular da önemini korumaktadır. Her parça Kürdistan'daki sorunlar ve çözüm yolları da yeniden gündemleşmekte ve uygulama kabiliyeti olan çözüm üretimini gerektirmektedir. Yersiz acıları çoğaltmamak, bunun için etkili demokratik kitle çalışmaları önem taşımaktadır. Yeni bir politik üslupla siyasi sınırları tehdit etmeden, güven verici çözüm olasılıkları her geçen gün önemini daha da artırmaktadır. Her Kürdistan parçasında ertelenemez çözüm arayışları gündemdedir.

KCK Önderliği
Abdullah Öcalan

25 Kasım'ın Düşündürdükleri

Kadına karşı şiddet, kadını yaşam dışına iten erkek egemenlikli sistem var oldukça giderilemez. Kadını ikinci sınıf gören, tüm egemenliğin kendisini kadın üzerinde yücelttiği mantalite var oldukça kadın şiddetten kurtulamaz.

Kadına karşı şiddet insanlık adına işlenen ayıpların başında gelmekte. Her ne kadar kadına karşı şiddet bireysel uygulansa ve yaşansa da asla özel değildir. Bu konuda yapılan araştırmalarda elde edilen veriler bu gerçekliği gözler önüne sermektedir. Kadına karşı şiddet blançolarına baktığımızda kesinlikle şimdiye kadar adı konulmamış en uzun ve en tahripkar bir savaşla karşı karşıya olduğumuzu görürüz. Erkek egemenlikli dünyada kadına karşı herkesin gözü önünde ve bilgisi dahilinde bir savaş yürütülmekte. Öyle bir savaş ki, salt bir aktörü yoktur. Devlet yapılanmaları; ekonomik, toplumsal, aile, ideolojik, kültürel yapılanmalar bu şiddetin aktörleridir. Çok pervasızca yürütülen bu savaş, duyu, düşünce ve hatta dilimize kadar sızmıştır. Kadına karşı uygulanan şiddet çok yönlüdür. Kaba fiziksel, cinsel, ekonomik, kültürel, psikolojik şiddet bunlardan sadece bazılarıdır. İktidarın en yaygın aracı olan şiddet bu bakımdan karakter itibarıyla büyük benzerlikler gösterir. Kullanılan şiddet eğer savunmaya dönük değilse, iradeyi kırmaya, egemenliğini pekiştirmeye, köleleştirmeye, ötekileştirmeye, hiyerarşileştirmeye dönüktür ve hükmetmeyi amaçlar.

Peki bu şiddet biçimleri nasıl uygulanmaktadır? Öldürme, dayak, yakma, bıçaklama, işkence, tecavüz; fiziksel şiddet biçimlerinden bazılarıdır. Ama şiddet salt fiziksel değildir kuşkusuz. Psikolojik şiddet belki de onanlı en zor olanıdır. Nedir psikolojik şiddet? Aşağılamak, ötekileştirmek, güvensizleştirmek, saygı göstermemek, kadının düşünce ve duyu dünyasını hiçe saymak, dışlamak, muhatap almamak, kendisini ifade etmesini engellemek, hep olumsuzlaştırmak, duygusal olarak sömürmek, sürekli kontrol etmek, hareket ve sosyal alanını sınırlandırmak ve bağımlı kılmak. Bunlar görüldür bir iz bırakmayan ama bir

insanı kendinden şüphe ettiren hale getiren ve huzursuzlaştıran, psikolojik dengeyi bozan uygulamalardır. Toplumsal şiddetten kastım; toplumsal kural ve işleyişin erkek lehinde ve kadın aleyhinde olanıdır. Kadına biçilen rol toplumsal kurallarla örülmüştür ve bu rolün yerine getirilip getirilmediğinin kontrol aygıtı yine aynı toplumdur. Bu konuda toplumun baskısı sonucu kadına uygulanan karşı şiddet bilinmektedir. Toplumun belirlediği çerçevede dışına çıkmış bir kadına ve onun ailesinin erkek fertlerine karşı uygulanan dıştalamaya, konuşmama, kötüleme uygulamaları, ya intihara ya da cinayete sebebiyet vermekte. Devletin kadına karşı uyguladığı direk şiddetin yanı sıra hukukuyla, ekonomisiyle, eğitim sistemiyle kadına karşı şiddetin zeminini hazırlar. Özellikle savaşlarda devleti temsil eden ordunun, düşman olarak gördüğü halkın, sınıfın, grubun kadın mensuplarına karşı çok sistematik bir biçimde uyguladığı cinsel şiddet, son yıllarda Bosna, Ruanda, Dominik Cumhuriyeti ve Türkiye gibi ülkelerde görülmüştür.

Kadın cinsi sömürülen bir ulus gibidir. Ancak kadına karşı düşmanlık o kadar ileri düzeydedir ki kadına yaşam hakkı bir yana, doğma hakkı bile tanınmamaktadır. Günümüz dünyasında yaşaması gereken 60 milyon kadın yaşamamaktadır. Çünkü daha ana karnındayken cinsiyeti kız olarak tespit edildiği için kürtaj ile alınmışlardır. Bazı ülkelerde demografik denge bundan ötürü erkek lehine bozulmuş, erkeklerin oranı kadınlara nazaran çoğalmıştır.

Böylesi çok yönlü ve örgütlü şiddete karşı mücadele nasıl olmalıdır o halde? Bu denli örgütlü ve çok yönlü olan şiddet olgusuna karşı bireysel cevap olunabilir mi? Kadına karşı şiddet, dünyamızı karanlığa bürüten diğer egemenlikli şiddet biçimlerinden kopuk ele alabilir miyiz? Bence

hayır. Bireysel mücadele yürütülebilir kuşkusuz ancak şiddeti türeten kaynak bu biçimde kurutulamaz. Ve eğer bizler şiddetsiz, savaşı ve sömürsüz bir dünya istiyorsak, bütünsellikli bir mücadele vermeliyiz. Eğer biz kadınlar şiddet uygulayan bir erkekte, şiddet uygulayan devleti görmezsek, yani devletin prototipini, devletin iktidar olgusunu kendisinde yaşatan ve türeten cinsiyetçi toplumu görmezsek neye karşı mücadele edeceğimizi de göremeyiz. Aynı biçimde eğer biz kendimizi sömürülen uluslarda, sömürülen sınıflarda, sömürülen doğada görmezsek, nasıl bir özgürlük mücadelesi yürüteceğimizi de bilemeyiz.

Kürt sorununda yaşanan siyasal sürece bir bakalım ve benzerliklerin altını çizmeye çalışalım. Türk devleti kendi iradesi ile var olan Kürt'ü kesinlikle istemiyor. Egemenlikli bakış açısıyla Kürt tanımı; kendine yabancılaşmış, egemen devlet ve toplumun çıkarları doğrultusunda hareket eden, iradesiz ve sömürülmeye açık olmasıdır. Bunu sağlamak için devlet Kürtlere karşı sadece fiziksel şiddet uygulamamaktadır. Kürtleri sadece öldürmedi, işkencelerden geçirmede, sakat bırakmadı, dövmeydi. Kürtlere 'sen adam olamazsın, pissin, kuyruk-lusun, gerisin, cahilsin' dedi. Kürtlüğü kötü ve geri, Türklüğü iyi ve ileri bir şey olarak sundu. Kürt'ün güvenini sarsmaya, kendinden utanır hale getirmeye çalıştı. Ekonomik gücünü Kürtleri terbiye etmek için kullandı, yoksul kıldı ve kendine bağımlı halde tutmaya çalıştı. Kürtlere kendini ifade etme imkanı tanımadı, dilini yasakladı, ifade araçları olan basın-yayımları yasakladı, örgütlenmesini affedilmez suç saydı ve yasakladı. Yani duyu ve düşüncesini felç ederek yabancılaştırmaya çalıştı. İçinde geçtiğimiz günlerde de yine bu politikaları ağırlık kazanmış durumda. Bir yandan tezkereyi bir yıllığına uzattı, aralıksız askeri operasyonlar düzenle-

di, sivil faşistleri örgütleyerek Kürtlere karşı linç girişimlerinde bulundu, Kürt basını-nı yasakladı, OHAL'i ve özel timleri y e n i d e n d e v r e y e k o y d u , DTP'ye karşı kapatma davası açtı, Kürdistan'da o r m a n l a r yaktı. Son olarak Kürt

Halkının Önderi Sayın Abdullah Öcalan'a karşı fiziksel saldırıda bulunarak Kürtlerin onuru rencide etti. Kadına karşı erkek egemenlikli sistemin reva gördüğü şiddet ile Türk Devletinin Kürt halkına reva gördüğü şiddet arasında ne kadar da çok benzerlik arz ediyor, değil mi? Bu da normal. Çünkü her ikisi de iktidar ve egemenlik mantalitesinden hareket etmekte. Her ikisi de 'benim öngördüğüm çerçevede yaşayabilirsin, iradenle hareket etmene müsaade etmem, sen iradesiz kalmalısın ki ben iktidarımı sürdürebileyim' diyor. Kendi özgür irademizle eşit koşullara sahip olarak yaşamak neyi tehdit ediyor ki bu denli korkuluyor? İKTİDARI! EGEMENLİĞİ! SÖMÜRÜ SİSTEMİNİ!.. Yani küçük bir çıkar kılığının insanlığın başına ördüğü kötülükleri tehdit ediyoruz. Şiddete karşı özgürlük mücadelesinden kopuk mücadele edilemez bu açıdan. Yani şiddet bir sonuçtur, neden değil. Kadına karşı şiddet, kadını yaşam dışına iten erkek egemenlikli sistem var oldukça giderilemez. Kadını ikinci sınıf gören, tüm egemenliğin kendisini kadın üzerinde yücelttiği man-

talite var oldukça kadın şiddetten kurtulamaz. Bunu ispatlayan gerçeklik şudur ki kadına karşı şiddet evrensel bir sorundur. Ekonomik, eğitim, demokrasinin gelişim düzeyinden bağımsız dünyanın her yerinde sürmektedir. Demek ki iktidara dayalı sistemler var oldukça sömürülen de devam edecektir.

Nasıl ki Kürtler tüm bu inkar ve imha politikalarına çok kararlı bir biçimde "Êdi Bes e" diyorlarsa, barışın salt şiddetin kullanılmaması olmadığını, bu sömürülen-sömürülen ilişkisinin kabul edilmesinin ve sürdürülmesinin insanlığa hiçbir şey kazandırmadığını, barışın ancak adil ve özgürlükle bağlantılı olduğu oranda gerçek barışın sağlanmış olacağını biliyor ve bunun için egemenliğin öngördüğü ilişki sistemini reddediyorsa, kadınlar da bu cinsiyetçi toplum ve erkek egemenlikli sistemlere "Êdi Bes e" demeli. Sadece reddetmek de yetmiyor kuşkusuz. Reddettiğimiz sisteme, mantaliteye, dile, her ilişki biçimine karşı alternatifini oluşturmak ve örgütlemek durumundayız.

Songül Karabulut

Şîdetê Vedişerin

Jinên li Kurdistanê diyar kirin ku mêr şîdetê wekî amûr li ser jinan bi kar tînin. Gelek jinên Kurdistanê ji ber şer, nêzikatiya malbat, derdor û civakê nikarin şîdetê li hemberî xwe binin ziman û vedişerin.

Kurdistanê her çiqas jin ji vê rojê agahdar bin ji gelek jin wateya vê rojê nizanin. Dema me pirsê vê rojê ji jinan dikir jin matmayî diman. Gelekî jinan jî digot 'çi bêjim? Ez nizanim?' Me jî jinan pirsî ka li gorî wan peyva şîdetê tê çi wateyê, dîsa bersiva wan 'em tiştê nizanin' bû. Lê rû û nêrîna çavên wan hemû gotin bê wate dikirin. Ji ber ku gotinên wan gelek bûn û peyv têrê nedikir. Yek ji wan jinan, jina bi navê Necla Oner bû.

'Nizanîm çi bikim'

Necla Oner 36 salî û dayika sê zarokan e. Hevserê wê 14 sal in jiyana xwe ji dest daye û niha ji bo debara malê dixebite. Necla jî dema ji bo rojnameya me axivî, digot 'ez ji çi bêjim?' Oner wiha axaftina xwe dom kir: "Gava ez dibînim jinek îşkence dibîne ez pir xemgîn dibim. Ji bilî xemgîniyê tiştê ji destê min nayê û ez nikarim tiştê bikim. Ez jî nizanîm heke jinek rastî şîdetê bê, dê çi bike. Wekî hemû jinên Kurd ez jî rastî şîdetê fîzîkî û devkî hatim.

kanîn, her wisa xwesûya min jî şîdetê li ser min pêk dianî. Berê jî şîdetê li ser jinê zêde bû, wekî niha. Lê berê jî ber civakê şîdetê zêdetir dernekî holê û dihat veşartin. Heke jin xizmetê neke, xwarin çêneke, paqijiyê neke, cilan neşo û hwd. dibû sedema lêdan û îşkenceyê. Lê niha zêdetir ne wisa ye. Wekî berê niha li ser min şîdet nîne. Ev tişt ji girêdana pêşveçûnê ye. Her tişt ne wekî berê ye û gelek tişt guherîne. Heke ez an jî jineke din bi şîdetê re rû bi rû bimînê dikarin serî li saziyên jinan bidin û alîkariyê bixwazin."

Li dijî şîdetê rêxistinbûn

Ji bo Esmâ Guler dema dibêjin şîdet, mêr dikeve bîra wê û Guler wiha got: "Şîdet îcada serdestiya mêran e. Mêr şîdetê wekî amûr li hemberî jinan bi kar tînin. Li gorî min pirsgrêk bi rîya perwerdehiya civakê dê ji holê bê rakirin. Lê belkî mirov nikare bi giştî şîdetê ji holê rake lê perwerdehi rêbazek e. Her wiha bi hewldana kesekê şîdet ji holê ranabe, divê bi rêxistinî li dijî şîdetê têkoşîn bê dayîn. Bi taybetî jî rêxistinbûna jinan di vê hêlê de gelekî girîng e. Li Kurdistanê jinek nîne ku rastî şîdetê nehatiye, kêma jin şîdetê li hemberî xwe tînin ziman lê bi giştî ji ber derdor û nêzikatiya civakê nikarin binin ziman. Her wiha ji ber şer

nê xurtir bikin, wekî kampanya xebatên zanyarî bidin destpêkirin. Her wiha divê bê eşkerekirin ka çend kes li dijî şîdetê ne, kî çi dike, politîkayên dewletan çi ne, di hêla qanûnan de jinan çiqas diparêzin. Divê ev tişt eşkere bibin. Her wiha ne tenê rojek divê her tim hewldanên demdirêj hebin. Ji ber ku şîdetê li ser jinan rojek nîn e her deqîqeyê jinek bi şîdetê re rû bi rû dimîne û jin tînin qetilkirin."

Zanîna mafan girîng e

Hatîce Yaşar (47) 2 sal in li navçeya Kaya-pinarê rêvebera DTP'ê ye. Yaşar jî der barê şîdetê li hemberî jinan de nêrîna xwe wiha anî ziman: "Gelek caran hevserê min li ser min şîdetê dikir. Lê piştî ku min dest bi xebata siyasî ya partiye kir êdî şîdetê li ser min qediya. Di salên borî de min gelek lêdan ji hevserê xwe xwar. Her wiha ne tenê hevserê min her wiha malbata hevserê min jî di hêla fîzîkî, devkî û psîkolojîk de şîdetê li ser min dikirin. Di salên 1999'an de me çarşef li xwe dikir. Tê bîra min carek ji ber ku min çarşef li xwe nekir jî hêla xwezûrê xwe ve rastî şîdetê devkî hatim. Mirov nizanê ka çi bîne ziman û bûyerên qewimî bîne bîra xwe. Piştî ku ez tevli partiye bûm min xwe nas kir. Niha li gorî min heke jinek xwe nas bike û mafê xwe bizane dikare êdî li dijî şîdetê

Her roj bi hezaran jin li cihanê ji hêla hevser, bira, bav û hevalên xwe yê mêr ve bi şîdetê re rû bi rû dimînin. Li Bangladeşê kezab dawêjin rûyê jinan, li Sûdanê keçikên 8 salî bi tecawîzê re rû bi rû dimînin, li Iraqê di bin bombeyan de bi hezaran jin jiyana xwe ji dest didin, li Kurdistanê jî ber şer bi hezaran jin mexdûr in. Bi sedemên cuda, bi navên cuda û bi rêbazên cuda jin tînin qetilkirin. Desthilatdar di şer de jinan wekî amûra bi kar tînin.

Mirabel, Patria û Maria Teresa her sê xwişk pêşengiya Tevgera Clandestina dikirin û di 25'ê mijdara sala 1960'î de sê xwişk ji hêla rejîma leşkerî ya Komara Dominîk ve hatin girtin û rastî tecawîzê hatin û bi îşkenceyê hatin kuştin. Ev roj li cihanê wekî rojê şer û têrê nixandî. 48 sal di ser wê roja şer de derbas bû. Her sal 25'ê mijdarê wekî roja têkoşîna li dijî şîdetê li hemberî jinan tê pêşwazîkirin.

Li Kurdistanê jî ev roj tê pêşwazîkirin. Li

Niha ez hewl didim ku zarokên min çanda şîdetê negirin. Ji ber vê jî ez her bi wan re diaxivim. Ji ber ku naxwazim tiştên min dîtin zarokên min bijîn."

Şîdet dihat veşartin

Behiye Duran 46 salî ye û 15 sal in zewiciye û nêrîna xwe ya li ser şîdetê wiha anî ziman: "Ew bû 15 ez zewicîme. Ez gelek caran bi şîdetê hevserê xwe re rû bi rû mame. Ne tenê jî hêla hevserê min ve şîdet li ser min dihat pê-

rê li Kurdistanê gelek jin bi rêbazên cuda rû bi rû dimînin. Jinên Kurdistanê hem jî hêla dewletê ve û hem jî ji hêla derdor, malbat û xizmetên xwe ve rastî şîdetê tînin. Lê gelek jin jî ber şerê li Kurdistanê diqewime, şîdetê li hemberî xwe nayînin ziman.

Divê hewldanên xurt li dijî şîdetê hebin ku her roj şîdetê li hemberî jinan her tim di rojevê de be. Ev tişt jî bi taybetî dikeve ser milê kesên ku temsîliyetê ve têkoşînê dikin. Li gorî hewcedariyan rêxistinên li dijî şîdetê têdikoşî-

têbikoşe. Min jinîtiya xwe di partiye de nas kir, piştî ku ez ji mafên xwe agahdar bûm êdî kes nekarî li hemberî min şîdetê bi kar bîne. Niha gelek sazî hatine vekirin û di her helê de piştigiriyê didin jinan. Êdî navnîşana jinan eşkere ye û jinek êdî dema rastî şîdetê bê dikare alîkariyê ji saziyan bixwaze. Lê divê saziyên jinan jî li gorî hewcedariyên jinan tevbigerin û bibin bersiva jinan."

Leyla Ayaz / Amed

Serpêhatiya Du Dayikan

Berîvan û Têkoşîn... Du jinên ku ji mal reviyana û ji hevdu bê agahdar in. Min her du jî nû nas kirin. Berîvan ji Rojhilata Kurdistanê ye, Têkoşîn jî ji Wanê. Li derekî ji hev dûr jiya ne, tevî vê jî serpêhatiya her du jî mîna hev in. Yê wan xwe negirtina li ber zewacê rev e. Berîvan li pey xwe çar zarok, Têkoşîn jî sê zarok dihêle.

Berîvan dibêje 'ez hinek rehetim, zarokên min mezin in, dikarin jiyana xwe bisêwirînin' û dewam dike; lê ez ji bo Têkoşîn xemgîn dibim; ji ber ku zarokên wê hê biçûk in. Berîvan êdî ne tenê ji bo xwe, di heman demê de ji bo Têkoşîn jî xemgîn dibe. Niha bi hev re li heman cihî ne. Jiyana wan jî hevbeş e. Xemgîniyê û êşên hevdu teselî dikin. Her du jinên Kurd jî gelek ciwan in. Berîvan 42, Têkoşîn jî hê 23 salî ye. Her du jî di temenên xwe yê biçûk de bi zîlamên nenas ve, bi awayê xwezgîniyê tînin zewicandin.

Her çiqas sal derbas bin jî, zar û zêçên wan jî çêbibin, ew fêrî zîlamên xwe yê ku nasnakî nabin. Biser de jî timî şîdet dibînin û bi awayî jiyana xwe didomînin. Her çiqas sal derbas bin jî, tînin xalekî

wisa ku xwe li ber nagrin. Di serpêhatiya her duyan de jî lêgera rev ji îşkence heye. Ji şûn de vegera mala bav û bîra wan. Ji bo mala bav çend cerb hatibe kirin jî, dîsa ji nû ve tînin birin mala şûyên xwe.

Her du jî neçûne dibistanê; ji dervey mala bav û şûyên xwe jiyana nenasîne. Ji ber ku ji dervey jiyana hundirê malê nenasîne, li hember jiyana derve biyanî mane. Ji ber biyanîtiyê, li hember jiyana tirsên wan hene. Divê çi were kirin, divê çawa were kirin? Ji nava neçariyan, bi salan xwe li ber îşkence girtine. Lêgerîna cûrbecûr pêş dikeve. Di cihwarên cuda de, ji ber heman pirsgrêkê çareserîya ku tê bîra wan, tevlibûna gerîla dibe.

Her du jinên Kurd jî têkoşînê dizanin. Hevnasîna wan bi gerîla re heye. Lê belê ji ber ku zarokên wan hene, ev yek ne alternatîfa ewil e. Lê belê hatine xalekî wisa ku dixwazin vê riyê biceribînin. Herî kêma qene gerîla xwedî li wan derkeve, bi vê hestê dijîn.

Deriyekî hevîyê heye. Lê dibê ku gihîştina vê deriyê hevîyê jî bibe pirsgrêk. Ku neyên qebûlîkirin! Wê çaxê wê hemû derî

werin girtin. Wê demê rêyekî ku dimîne xwe kuştin e. Di navbera van her du rêyan de çûn û hatin de biryara jiyana didin. Hatina wan li gerîlayê jî rastî heman demî tî. Her du jî sala 2007'ê tînin gerîla û dibêjin, em ji ber îşkenceya şûyên xwe reviyana û hatin ku tevli gerîla bibin'.

Berîvan dibêje, 'min jiyana li ber îşkenceya zîlamêkî weke bênamûsiyê dit'. Gotinên Têkoşîn jî mîna wê bû. Jiyana di navbera jiyana û mirinê de tengavbûyî de ji dervey tevlibûna gerîla çareseriyekî din nabînin. Rêxistina ku têkoşîna azadiya jinê pêşxistî, ji bo gelek jinên ku şîdet li zîlamên xwe ditî re bûye qada jiyana. Weke navendekî cezbê ji aliyê jinan ve bi baldarî hatiye pêşwazîkirin.

Her çiqas jî nava hezara mînakên jiyana jinên Kurd, tenê du heb bin jî, serpêhatiya ku bi dehan jin jiyaye heman e. Ne tenê jinên Kurd, jinên ku li Rojhilata Navîn dijîn, rewşekî trajîk e. Li beramberî têgihên zîlam yê çewîsker û serdest, îşyan û serîrakerî heye. Jin êdî bi hêsaniyê şîdetê mêr qebûl nakin. Heta wextê 'ez ji bo zarokên xwe, xwe li ber bigrim' jî nabêje. Îşyan û serîrakerî

rin gavekî zanebûnî ye, lê di derxistina çareseriyê de jî hê bêçaremayîniyên cidî jî hene. Ji bo jinên Kurd, rastiyekî di leha wê de jî heye. Ew jî têkoşîna tevgera jinên Kurd e. Jinên Kurd êdî îşkenceya hezar salî ku xwe li ber nayê girtin, qebûl nakin. Serî natewînin. Îşyan ji zû ve dest pê kiriyê.

Tu zarokên xwe şûnde bihêlî û ji bo jiyana nû wêra gav avêtinê nîşan bidî, ev yek bêgûman lêgerêkî mezin ya azadiyê tî. Bi hêsaniyê mirov nikare bipejirîne ku dayikek zarokên xwe bihêle. Îşkence hatiye rewşekî wisa ku tu yan îşkence qebûl bikî û jiyana xwe bidomîni yan jî mirinê çêtir bibîni.

Berîvan û Têkoşîn, weke jin tu çêtir dîtinên ku ji wan re rewşa tînin, qebûl nakin. Her tiştên xwe şûnde dihêlin û bi tevlibûna gerîla, gav davêjin jiyana nû. Dema dikevin lêgera jiyana azad, hê bitirsûna wan heye. Dema min serpêhatiya her duyan guhdar kir, weke jinekî ez bixurûr bûm, ez rûmetyar bûm. Wêra her duyan bi tesîr bûm, Qasî vê jî weke jinekî min ji nû ve bawer kir ku divê em bixwe bawer bin.

Derya Koçgiri

Berîvan û Têkoşîn niha li aliyekî hewl didin fêrî jiyana nû bibin, li aliyê din xwe zanedarkirinê ji bo xwe karê herî serekî diyar kirine. Xwendin û nivîsandinê fêr dibin. Fêrbûna xwendin û nivîsandin wana qasî zarokêkî kêfxweş dike. Dibêjin, 'xwendin û nivîsandin, di têkoşîna jiyana de di xwe ser piya girtinê de rastiya herî girîng e'. Beriyên li zarokên xwe yê ku li pey xwe hiştî jî hê didome. Têkoşîn hewl dide ku zarokên xwe bigre li gel xwe. Dema dibêje 'ez naxwazim zarokên min jî ji îşkenceya ku min ditî para xwe bigrin', çavên wê tijî girî bibin jî, biryariya xwe ya dewamkirina şer jî tîne ziman. Dema Berîvan jî tîne ziman kû di her mercê de bi Têkoşînê re be, hêza hevgerîna jinê nîşan dide. Ez pê bawer im ku hê gelek jin îşyanê bidomînin. Ez bawer dikim, gelek jin di vê îşyanê de wê bigihe azadiyê. Bes ku hinekî biwêr be.

'Xewna min ya Zarokatî bû Rastî'

Xalîde, jineke ku di zarokatiya xwe de dest bi karê dengbejiyê kiriye. Ew, vê pişeya dengbejiyê ji bav û xaltiya xwe hîn bûye û pir di bin tesîra wan de maye. Dema çûyina zozanan, di nav çanda koçertî û dengbejî de mezin dibê, heya roja iro jî li pey wan xewna û xeyalên xwe yê biçûkatî diçe. T tevî temenê xwe yê ciwanî dengê xwe yê xweş û tijî xweza heye. Xalîde, demek di nav Qoroya NÇM de cih girtiye û niha jî bi kasetaya xwe ya bi navê 'Xewn' derdikevê pêşberî guhdarvanên dengbejiya Kurdî. Têvî çend hevalên xwe yê xort ku di bin navê koma 'Evinên Rêzan' de weke Koma Dengbêjên Ciwan yê NÇM xebatên xwe dimeşîne û car caran li Stenbol û navçeyên wê konser û şahiyên li dar dixin.

• Hûn dikarin hinek qala serboriya xwe a dengbejî û muzîkê bikin?

Ez ji Amedê me, li gundekî navçeya Lîcê hatime dinê. Zarokatiya min di navbera Amedê û Stenbolê de derbas bû. Ev pazdeh sal in ku li Stenbolê dijîm. Ez bixwe di nav çanda dengbêjiyê de mezin bûm. Dema biçûktiya min malbata min diçû zozana û ez jî pir bi şens im ku zaroka wê malbatê me. Jiyana koçeriyê jiyaneke azad e. Wek ciwak jî di nav wan de şermî zêde tune. Ji bo wê derfeta min kifşkirina deng û dengbêjiyê çêbû. Yanî hinekî girêdayî xwezayê mam.

Jiyana koçertî, jiyaneke biwate û giranbuha ye. Dema mirov diçin bêriyê, klam û lawikan distirînin û di dawet û şahiyên de jin û mêr bi hev re diçin şahiyên. Ji bo vê yekê ez dikarim bêjim ku jiyana koçeriyê jiyaneke azad û xwezayî ye.

• Di malbata we de kesên hunermend hene?

Di malbata me de dengbêj hene. Bavê min, meta min û xaltiya min distirînin. Ez di bin tesîra wan de mam. Di malbatê de gelek kesên ku dengê wan xweş hebûn. Lê ew, tenê ji bo xwe û derdora xwe distirandin; bi nasnameyekî dengbêjiyê dernediketî hemberî gel. Qet berhemên wan tune, lê belê ew bixwe hunermend bûn. Li mala me

tim hunermendên wek Şakîro û Aram Tigran dihatin guhdarkirin. Em bi awaza wan û bi Radyoya Êrîvanê mezin bûn. Jixwe ger bi mirov re eleqe tunebe, mirov jê hes neke, pê re mijûl jî nabe. Ji bo ku meraqa min hebû, bi riya wan nixan min jî xwest hest û daxwaza xwe bi pêş bixim. Niha ez jî dixwazim dengbêjiyê bi mirovan bidim. Ez di vê yekê de ji xwe bawer im.

• Tu dikarî mizgîniya kasetaya xwe ji me û guhdarvanê dengbejiya Kurdî rê ragihîni? Xebatên we di çi astê de ne?

Navê kasetaya min 'Xewn' e. Min di dawîya 2006 an de dest bi xebatên kasetaya xwe kir û di sala 2007 an de jî qedand. Niha di destê Kom Muzîkê de ye û di van mehên pêşiya me de wê bê derxistin. Min hemû xebatên vê yê teknîkî û yê din qedandine. Ew jî biryara Kom Muzîkê ye. Hêvî dikim di demekî herî nêz de bigihê ber destê heskiriyên muzîka Kurdî.

• Çima Xewn? Serboriya wê heye gelo?

Belê. Ez wê çaxê li Amedê şeş-heft salî bûm. Ez çawa bêjim; ez keçekê xwezayî bûm, tim di nav xwezayê de dijîm. Wê çaxê jî pir berf barî bû. Ez nivê şevê ji xew radi-bim û diçim nav berfê, ji xwe re dilîzim. Paşê li ser berfê razayî dimînim. Paşê dayika min tê û min dike himbêza xwe û min dibê. Wê gavê min xewna xwe de dît ku ez dengbêj im. Ji ber vê yekê min xwest navê kasetaya xwe deynim 'Xewn'. Min xwest xewna xwe ya wan çaxa bidim jiyandin.

***Ji bo te dengbêjî çi îfade dike?**

Dengbêjî zozan û xwezayê tîne bîra min. Heskirinê tîne bîra min. Ji ber ku min ev yek ji bav û dapîrên xwe hîn bûm. Ewên ku têkiliya wan bi xwezayê re tune be, dayin û standina wan bi xwezayê re çênebe, nikarin bibin dengbêj. Berî her tiştî dengbejî û dengbejî, çand û hunera Kurd e. Çand û hunera Kurd ya herî xurt û kevin, dengbêjî ye. Zimanê wêjeyî pir li pêş e. Jixwe zimanê Kurdî bi saya çanda dengbêjiyê gihîştîye heya roja me ya iro. Em Kurd deyndarên wê kedê ne ku ziman parastîye.

Jixwe dema tê gotin dengbêjî, çîrok û

evîn tîne bîra min. Gava ev tunebûya em bi dîroka xwe ne-dihesiyan, di gelek hêlan de em hişyar nedibûn weke mirov û gel.

• Ciwanên îro û dengbêjî çiqas nêz hev in? Pêwendiya ciwanan li dengbêjiyê heye?

Ji xwe min di gotina xwe ya serî de jî got ku ez dixwazim dengbêjiyê bidim heskirin. Çi nîfşên nû, çi yê kevin, ji bo min ferq nake. Dema ez diçim konseran, devê xwe vedikim û klaman dibêjim, ew nêrîna wan ya ku li min dinerin, tîne guhertin. Ez naxwazim li hemberî wan deyndar derkevim.

Wexta ku mirov here şahiyek û zarokê kî temen biçûk te guhdar bike, ew balkeş e. Wexta ku kal û zarok bi hev re li ber stranên dengbejiyê govend bigrin, ew jî balkeş e. Ez di nîfşên nû de valahiyêk dibînim. Di vir de kemasî heye. Em dixwazim bi dengê xwe, bi rengê xwe, bi exlaqê xwe, bi rêbazê xwe, xwe bigihînin nîfşên nû. Pêwîstiya nîfşên nû bi me heye. Hewce ye ku em wê valahiya di dilên nîfşên nû de dagirin qasî hêza xwe.

Îsal min û hevalên min yê ciwan û dengbêj li gelek cihên konser dan. Weke Kurd û çanda dengbêjiyê, min li wir li ser navê hunermendekê Kurd ya jin û ciwan bi meqamê çanda bav û kalan konser pêşkeş kir. Ez dikarim bêjim, ji bilî kesên Kurd, gelê din jî mirov pir bûn û gelek kêfxweş bûn. Ji her temenî mirov hebûn û ji bo wê ez nikarim bêjim ku tîne tenê ciwan bûn. Lê

ez dikarim bêjim, di van salên dawî de hêdî hêdî eleqeya ji bo dengbêjiyê bi pêş dîkeve. Ev yek di konserên ku me îsal li ser navê 'Evinên Rêzan' û Koma Dengbêjên Ciwan di qonser û şahiyên ku me li darxistin de hat xuyakirin.

• Di herî dawî de çi dixwazim bêjin? Xebatên we yê pêşerojê çi ne?

Ez wek jinek û hunermendekî NÇM ya nûh, dixwazim ku Koma Dengbêjên Ciwan bi pêş bixim. Dixwazim îsal li Stenbol û derveyî Stenbolê, tevî hevalên xwe yê ciwan û dengbêj, di bin navê 'Koma Ciwanên Dengbêj' de çend konseran bidim. Dixwazim hunera dengbêjiyê bi nîfşên nû bidim heskirin û bi rih bikim. Çawa her netew bi ziman û çanda xwe hene, ez jî dibêjim Kurd jî bi çanda xwe ya dengbêjiyê heye û bi saya vê çandê, ziman, dîrok, huner û wêjeya Kurdî hatiye parastin. Çanda dengbêjiyê çandekê pir cuda û bi wate dibînim.

Reyhan Sarhan / Stenbol

Li Hember Kuştinên Namûsê

'Zagona Zewaca bi Zorî'

Ew salên dawiyê ku li Brîtanya kuştinên namûsê zêde dibin, hikûmet ket tevgerê û niha 'Zagona Zewaca bi Zorê' derdixê. Keçên ciwan ên koçber, ji ber ku kesên ku ji aliyê malbat ve hatine diyarkirin re nazewicin, dibin hedefa kuştinên namûsê. Destûrmendên polîsa dixwazim tedbîrên kîptir werin girtin. Polîsên Îngilîz diyar dikin ku, keçên ciwan û jin ku di bin xeterê de ne, her çiqas nexwazibin kesên berpirsyarên kiryarên şîdetê ku li wan tîne kirin bidin dadgehê jî, divê bi ewleyên kîptir werin parastin. Li vî welatî ku hejmarên kuştinên namûsê li gorî daneyên ku tîne dayîn zêdetir in, her sal 500 kes di tehlûke de ye, lewma serî li polîsê didin.

Destûrmendên polîsên asta jor ên li Brîtanya Mezin, di rêzîknameyên nû ku weşandin de dibêjin, mexdûrên ih-

tîmal jî divê vene-gerînin paş de. Steve Allen ê Amirê Polîs a ji Komela Serkomî-seriya Polîsên Brîtanya ku ji BBC re axaft, dibêje, divê polîs di dema pêş de pirtir bi kiryarên şîdet a di derbarê namûsê de mijûl bibin. Allen da xuyakirin ku ew bi sîcên ku bûyerên revandinêna însanan heta kuştinan û gelek caran jî tecawîzên di derbarê zewacên bi zorî hatiye kirin de mijûl dibin û got,

van bûyeran bi rastî jî sîcek e û tê wateya xerakirina mafên mirovan, polîs jî divê bûyerên bi vî awayî bigihîne çareseriyê. Steve Allen bal kişand ku gelek mexdûrên ihtîmal, ji bo ku malbatên xwe neêxin pozîsyona sîcdar, xwe nêzî îfade dayînê nakin û polîsê re eşkere nakin, lê belê tevî vê yekê di bin tedbîrên parastina taybet de divê ji wan kesan re derfeta kirina şahidiyê were dayin. Li hemberî kuştinên namûsê a ku zêde dibin, di nava çend heftiya pêşiya me de li Brîtanya wê 'Zagona Zewaca bi Zorê' tekeve meriyetê. Li gorî zagonê, li peyandêrê kiryarên şîdetê a bi vî cûreyî re cezayên ku tê dayin, wê zêde bibin.

ANF News Agency

Kampanya 'Namûsa Me Azadiya me ye'

Slogana kampanyayê 'em jin in, ne namûsa tu kesî ne, namûsa me azadiya me ye' ye. Kampanya wê roja 25'ê Mijdarê li Tirkîye, Kurdistan, li welatên Rohhilata Navîn û Ewropa, bi mîtingên navendî were destpêkirin.

Rêxistina YJA'yê ku li Kurdistan, Tirkîye, Rohhilata Navîn û li gelek welatên Ewropayê, ji bo azadiya jinê têkoşînê dide meşandin, di derbarê 'Namûsê' ku dibe sedema gelek pirsgirêkên jinan de, biryara kampanyayekê da.

Kampanyaya ku di 25ê Mijdara 2008an de destpê dike, wê di 25ê Mijdara 2009an de bi dawî dibe. YJA li hemû erdnîgariyên lê rêxistinkirîye, bi kampanyaya ku wê di heman demê de destpê bike ve, di qada civakî de dixwaze li dijî paşverûtiya civakê ya derbarê namûsê têkoşînê bê dayîn, dewsa wê, di çarçoveya pêşxistina azadiya jinê de, tê xwestin guhertinên bingehîn bîn kirin.

Rêxistina YJA di daxuyaniya xwe de diyar kir ku dema wan biryara vê kampanyayê dane, ev mijar nixandine; "Bi dîroka Têkoşîna Azadiyê re, tim keda jinê hebû û di vî riyê de kedê gelek mezin ji hatiye dayîn. Di xebatên ku azadiya jinê karê herî esasî hatiye dîtin de asteke mezin ji hatiye destxistin, lê tim siyaseta neteweyî temam kirîye û ev jî nebuhurandîye. Li qasî ku tê xwestin pêşketinek nehatiye bidestxistin û di qada civakî jî, bi heman rengî pêşketinek derne-

xistiye holê.'

Di dewama daxuyaniyê de tê gotin, hê jî bi tesîra feodalîzmê û olê jinê tê nixandin. Weke zîhniyeta civakî ya îdeolojîk azadiya jinê, bi temamî di civakê de serdest nîne. Her çiqas di qada civakî de ji bo jinê gelek guhertin hatibin jiyandin, lê bi awayê zîhniyetê de guhertineke bingehîn pêk nehatiye, ev jî çavkaniya xwe ji pirsgirêkên pêşengiyê digire û lêpîrsinkirina vê jî, ji aliyê tevgera jinê ve tim tê kirin.

YJA di daxuyaniya xwe de diyar kir ku şiddeta bavikana ya ku jinê re rû bi rû dimîne, di salên dawî de hinekî hate deşifre kirin, lê derbarê çareseriyê pirsgirêkên çavkaniya xwe ji zîhniyeta mîr digire de encamên berbiçav derneketine holê.

Tevî ku helwesta ji bo azadiya jinê yek ji prensîbên bingehîn ya welatparêziyê ya jiyaniye jî, lê hîna weke pirsgirêkê ji rêzê û ne girîng tê nixandin. Pirsgirêkên ji ber kuştinên namûsê, şiddeta li dijî jinê, berdêl, zewaca bi darê zorê, qelen û sunetkirina jinê, bingeha xebatên me yê derbarê jinê de ye û van mijaran hîna bi awayekî ciddî li benda çareseriyê ne. Lêbelê tevî van hemû xebat û

mal û namûsa mîrê neyê bihurandin, wê wê tim jin bîn qetilkirin. Daxuyaniya wiha dewam dike: "

"Rêxistinkirin û hişmendiyê ya jinan a ku bi berdêlên gelek mezin hatine meşandin, divê vegere qanûnên azadiyê. Ji bo ev divê li çar parçeyên Kurdistanê rojevên hevpar werin destnîşankirin, bi têkoşînên hevpar bîn meşandin."

Rêxistina ji bo xebatên xwe yê salekê ya di çarçoveya Kampanyayê de wê helwestên derbarê mijara namûsê de bigre rojeva xwe û li gor vî yekê; tîgîna serdestiya mîrê ya ku namûsê weke hîmê sereke ya sistema serdestiya xwe dinirxîne û aliyê cînsî ya jinê digre bin bandora xwe û mafê her cûre şiddetê dide mîr, lewma jî bo sererastkirina vî tîgîna şaş û dirinde ji her demî bêtir xwe ferz dike. Tevî ku jin hîmê bingehîn ya jiyaniyê ye jî, lê li Rohhilata Navîn jin weke namûsa mîrê tê nixandin û ji bo guhertina vî mijarê me biryar da ku ev tîgîna serdestiya mîrê were deşifre kirin û bi xebat û hewldanên xwe yê hevpar li hemû qadên jiyaniyê bimeşînin.

Di eslê xwe de, armanca vî biryarê ew e, ku di xebatên me yê civakî de têkoşîna aza-

diya jinê pêş de bibin, çand û exlaqê demokratîk û azadiyê di bin qanûnên civakî de mîsoger bikin.

Slogana kampanyaya wê salekê dewam bike 'em jin in, ne namûsa tu kesî ne, namûsa me azadiya me' ye û rêxistina YJA'yê diyar kir ku wê kampanya ji gelek hêlan ve bê meşandin.

Kampanya wê di 25'ê Mijdarê de, li Tirkîye, Kurdistan, Rohhilata Navîn, bi mîtingên navendî dest pê bike.

Rêxistina YJA di daxuyaniya xwe, hede-fên kampanyayê wiha destnîşan dike: Ji bo nêzîkatî û pêkanînen jinê namûs dibîne weke sîc bî dîtin, ji bo nêzîkatîyên cînsiyetê ji destûra bingehîn a Tirkîyê bê derxistin, divê di çarçoveya kampanyayê de çalakî bêne li darxistin.

Di çarçoveya kampanyayê de di sêrf de jin, ji hêla hişmendiyê ve asta civakê bê pêşxistin û rêxistinbûna jinê bê pêşxistin.

Nêzîkatîyên mîr ên paşverû ku jinê parçeyekî mîr dibîne û ji bo sunetên jinan ên encama vî nêrînê de ji holê rabin, zemîna têkoşînê bê pêşxistin. Divê ji bo 'kuştinên li ser navê namûsê, berdêl, qelen, zewaca bi darê zorê û hwd' bîn red kirin û di çarçoveya sîcê civakî de bîn destgirtin û weke pîvanên exlaqê bîn dîtin xebat bîn meşandin.

Weke xebateke bingehîn a kampanyayê, guhertin û veguhertina zîlam xebatên perwerdehî bîn dayîn.

Di çarçoveya kampanyayê de û ji bo pêşketina xebatên çand û hunerê wê bi avakirina komên jinan; şanoyên kolanan, pandomîm, stran û klîp bîn pêşkêşkirin, listikeke şanoyê ya bi naveroka namûsê wê li ser hemû erdnîgariyan bê nîşandan û wê tûrne bê avakirin.

Tê xwestin ev kampanya tevî rêxistinên jinan û rêxistinên civaka sîvîl bê pêşxistin.

Dozgin Zozan

Ji Bo Malbatê Kirina Her Tiştî Tê Çi Maneyê?

dibêjin 'pîştamin a dawî', 'bêyî wê nakim', 'dîne min û îmanamin e', 'her tiştê min e' û xwe bi malbatê

hemûyî vî saziyê bidin jiyân'. Ciwan jî û kal jî vî dibêjin. Netewe, civak, pêşxistina sazî û dezgehên din ne xema wê ne. Ew van gelekî bêmane û beredayî dibîne.

Ez di tîkiliyên xwe de gelekî zû bi vî rewşa malbatê hisiyam. Ango ez bi jiyaneke mezin a ku di nava saziyê teng a mîna malbatê de hatî girtin hisiyam. Maneya vî çi ye? Van mirovan ti saziyêke din pêş nexistîye û bûne xwedî fikrekî mîna 'malbata herî kirêt, malbata herî xweşik, malbata herî neheq, malbata herî rast, malbata herî bêkêr, malbata herî baş'. Vê rewşê ez di temenekî piçûk de dudilî kirim. Rastiyeke wisa xwe bi gotinên mîna 'her tiştê ji malbata min gelekî baş e, tekûz e, bêkêmasî ye' tîne ziman. Ev malbatparêziyê e ku tirsê dixê dilê mirovan.

Jixwe ha li vir malpatparêzî heye. Di civakên din de malbat bînîrx e, heta hinekî pêşiyê lê bigire wê malbatê weke dijmin îlan bike. Malbatparêzî li cem me, tevî êl û eşîrparêziya kevnar ber bi şerê herî bêmane û tînebûnê ve dibe. Heke nehata gotin, 'eşîra min, berjewendiyên êl û eşîra min', di saziyên herî zêde li pêşketinê vekirî de cih bihata girtin, perçiqandina aliyê dijber wê heta hetayê dewam nekira. Ya herî xerab ev muhafazakarî ye. Çavê wê ji malbat, eşîr û êlê pê ve tiştêkî din nabîne. Qebûl nake ku dest bi sazîbûneke neteweyî û civakî bike. Ev yek hîna li cem me gelekî serdest e. Divê ev yek hinekî were zela kirin.

Hîna em nehatine ser mijara li ser jinê. Di nava saziya malbatparêzê de hûn bûne kole, dîl û muhafazakar. Em carnan behsa rastiya xwe ya neteweyî û civakî dikin lê zêde bawerîya min pê nayê. Kîjan rastiya neteweyî, kîjan rastiya civakî? Eger hebe, rastiya malbatê ya tîpê Kurd heye. Malbatparêzî hem li dijî netewe ye û hem jî li dijî civakê ye. Ew xistine rewşeke weha ku li dijî herduyan be. Diviya bû endamekî netewebûn û civakbûnê bûya, lê bi destê dijmin timî rolê paşverûtiyê list û hate cihêkî ku bû dijberê netewe û civakê. Divê ev yek baş were dîtin. Aliyê herî xerab ê pêkhatina kesayetiyan jî ew e ku bi awayekî gelekî xurt li ser hîmê malbatê pêkhatine. Faktorekî girîng ku mohra xwe li kesayetiya dike jî ew e. Dibêjin 'kurê bavê xwe', 'keça malê' weke van. Li derveyî vî ti binavkirinên din nînin. Asoyê we yê netewebûnê, taybetmendiyên we yê netewebûnê û heta rewşa we ya pêşketina civakî çiqasî çexlexwarî ye!

Min ev got: Ji heft saliya xwe ve min guman jî vî saziya malbatparêziyê birin. Û min li dijî wê şer kir û pêş xist. Lê hûn gedeyên taybet ên malbatê ne. Kesên ku nixrên malbatê hemû parzîndane hinavên xwe, nikarin bihêlin ku taybetmendiyên bi hêz ên neteweyî werin ziman û taybetmendiyên bi hêz ên civakî jî li cem wan kat nadin.

Yanî çi, yanî malbat li cem me rewşeke nexweşiyê tîne zimên. Ev nexweşî heta tu bêjî bes, bandora

xwe li ser kesayetiya dike. Di heman demê de hem li jêr û hem li jor xwedî bandor e; angî hem di malbatên feodalên hevkarê sistemê, burjuvayên nû gihayî û hem jî di malbatên gundî û burjuvaya-biçûk de xwedî bandor e. "Siyaseta sereke a ku xwe bi gotina 'Hebûna min, her tiştê min ji bo malbatê' dide der, li dora berjewendiyê malbatê diyar bûye. Heta pêwendîya mijara jiyaniyê jî bi vî yekê re heye. Tiştê ku weke 'berjewendiyê' nîşanî hemû ferdên civakê din di rastiya de berjewendiyên malbatê ne. Dema mirov dibêje kesayetiya Kurd, ew bê binyad e, li mirovahî û netewebûnê girtiye. Ji bo wan berjewendiyên malbatê tenê, dikare welatan hemûyan û berjewendiyên hemûyan bifiroşe. Ti tiştê ku ji bo malbatê nefiroşe nîne. Hema ku karibe malbata xwe xelas bike. Jixwe di vî saziyê de îxanet heta qirikê ye. Ji ber ku dijberê rizgariya neteweyî ye, şert e mirov girêdan û tîkiliyên malbatê bibire, parçe bike. Qet nebe divê mirov wan ên ku eleqeya wan bi xayîniyê re heye ji hev bike, parçe bike. Di şert û mercên malbatê de biyanîbûn heye, înkara rastiya neteweyî û civakî heye. Ji ber vî yekê bandora malbatparêziyê êrîşê dibe ser netewebûn û civakbûnê. Divê tîkiliyên malbatê yê ku li rastiyan girtine, parçe bibin ji hev bikevin, heta ku netewebûn û civakbûnê pêşkeve.

Reberê KCK
Abdullah Öcalan

Rastiya gelekî tîkiliyê bandora xwe ya herî xirab û encamên vî weke yekane saziya li ser xwe mayî, herî zêde xwe di nava malbatê de didin der. Dibêjin tenê malbat ma di dest de; gelo bi rastî li ser lingan maye? Piştî ku rastiya neteweyî hate perçiqandin, tevahiya pergala sazî û tîkiliyan ji hev de ket, hate teslîm girtin, rûxiya, rastî mêtîngerî, zextê hat û bi asimilasyonê hate tesfîyêkirin, malbata di dest de mabe nemabe gelo ti maneya wê heye? Gelo maneya ji bo malbatê kirina her tiştî çi ye? Xerckirina her tiştî ji bo malbatê maneya wê çi ye? Ji bilî malbatê ti armancên din nebin, ev çi ye? Gelo maneya gotina 'her tiştî ji bo malbatperweriyê ye' çi ye? Va ne ev pirsgirêkên sereke yê ku divê werin ronîkirin.

Ev girê didin. Ev yek ji rêderketineke mezin e, biyanîbûna ji cewherê xwe ye, tînebûn e, ev xwe derveyî rastiya hiştin û apolîtîkkirin e, dijneteweyî bûn e. Heta li cem me malbat şexsan li hemberî saziyên din nezan dihêle, bê fonksiyon dihêle. Ew kes jî em in ku di nava rastiya xwe ya malbatê de gihîştine.

Yanî çi, yanî eger li welatên din nixrê muhafazakarîya malbatê yek e, li cem me hezar e. Jixwe heke ev yek bi taybetmendiyên gelekî kevin ên êl û eşîriyê û rêbazên şerê taybet ên dijmin danîbin pêşiya me, maneya vî yekê ew e ku em bi felaketeke rast re rûbirû ne. Jixwe kesekî nû hatî dinê, çawa çavê xwe li jiyaniyê vedike, tevahiya ewlekariya xwe di malbatê de dibîne. Hinekî mezin dibe vî carê ewlekariya xwe di sazîkirina malbatê de dibîne. Malbat jî bi tevahiya hêza xwe dibêje, 'em gelekî hewceyî hev in, em bi hêza xwe

Door Kapitalisme Gefinancierde Vrouwen Slachting -II-

Het door vrouwen gecreëerde is door de ontwikkeling van de mannen heerschappij verbasterd. De man heeft eerst alles wat voor een vrouw enig waarde had aangevallen om vervolgens zijn eigen heerschappij op te bouwen.

Degeene die door de vrouw zijn gebaard, zijn de vruchten van een gedachte die ontwikkeld en gevoelig is. Daarom is de eerste aanval van de man op het gevoel en vervolgens op de gedachten van de vrouw geweest. De man, omarmd daarom de mythen om aan te tonen dat een vrouw onderontwikkeld en/of gedachte-loos is. Hij heeft nog vele soorten van deze verhalen verzonden. En leugens geproduceerd. Om de gevoelens van de vrouw belachelijk te maken werd ze gemotiveerd en neergezet als gebrekkig, ze werd gedefinieerd, geloof werd ontwikkeld. Liefde werd als motivatie van de vrouw gezien en indruk te maken en te verleiden en zo is de mythe van godin der liefde ontstaan. Zo werd liefde gelijkend gemaakt aan sexualiteit. Het eens zo heilige vrouwenlichaam, is in bezit genomen door de man om hem zo voldoening te geven. De mannen heerschappij heeft om het gevoel, lichaam en de gedachten van de vrouw nog meer te uittuiten, de prostitutiecultuur doen ontstaan. De geschiedenis laat zien dat de man prostitutie heeft ontwikkeld. Het eerste bordeel werd opgericht door een man. In de hoofdstad van Sumerië genaamd Nippur werd het bordeel rond het jaar 2500 voor Christus onder de naam 'Musakkatin' opgericht. Om de mannen heerschappij op te richten werd er prostitutie gecreëerd. Nadien werd er de schijn opgewekt alsof het de vrouw was en werden er ruzies ontstaan om de eer van de vrouw. De ruzies om de eer zijn op zichzelf alleen al oorlogen om de macht in handen te krijgen. Aan wie zal de vrouw toebehoren en dat gaat door tot op de dag van vandaag.

Openlijk is de vrouw geprostitueerd. De opgehemelde eer van de vrouw werd als een label aan haar geplakt, op deze manier werd ze eigendom en vervolgens de privé-prostitutie. Er heeft zich een bijzonderheid voorgedaan bij de vrouw, die met deze wanhopige situatie ten lichte kwam. Of ze nu wilde of niet, ze moest altijd voorbereid zijn wanneer er een behoefte van de man bevredigd diende te worden. Huwelijk heeft hierin een grote bijgedragen geleverd aan de slaaf wording van de vrouw. Als een vrouw buitenshuis vijf maal wordt aangevallen, dan wordt de vrouw in huis minimaal twintig keer aangevallen, mishandeld en in een situatie beland waarin ze is verkracht. De gedachte verschuilt zich achter een bordeel, was een privéhuis om lief te hebben. Een bordeel is het op een manier openbaar maken van een privéhuis. Op die "speciale plaats" is de leugen genaamd liefde aan het licht gekomen. Om correct te zijn is het de leugen genaamd liefde die de privéhuis heeft doen ontstaan.

De vrouw gelooft deze leugen snel omdat ze denkt dat ze nutteloos en wa-

ardeloos is. De man waar ze tegen opkijkt en die ze als een grote macht ziet zegt de woorden als: 'ik houd van jou, ik ben gek op je, je bent mooi, je bent belangrijk voor mij', ect. Dat ziet zij als een grote gift.

Zonder dat ze haar eigen gedachten of gevoelens kan plaatsen, zonder te weten of de aandacht die ze krijgt oprecht en gemeend is, staat ze klaar om zich over te geven aan de man. Wat belangrijk is, is dat een aanzienlijk wezen tegen haar zegt dat hij van haar houdt. Wat ze voelt of denkt is onbelangrijk! Als een man tegen haar zegt dat hij van haar houdt, is het enige wat ze kan doen zich met dankbaarheid en loyaliteit zich aan hem verbinden. Dit is weer een andere zijde van de tragedie. Wellicht is het allerergste dat ze dit met overtuiging doet! Dit noem ik slavernij van binnenuit. Vandaag de dag zijn er miljoenen vrouwen die leven in pijn omdat ze deze leugen geloven!...

Door de man is er geloof gecreëerd voor de toekomst, op dat geloof is er welbewust geconcentreerd, dat heeft ervoor gezorgd dat de mannelijke heerschappij heeft gezegevierd. De man heeft zijn heerschappij op het slaaf worden van de vrouw gebouwd. De vrouw is dusdanig bedrogen door middel van bijvoorbeeld mythen, dat ze haar status als slaaf heeft geaccepteerd. De dingen die ze als vrouw meemaakt is ze als normaal gaan zien en geloven. Het zal wel bij het vrouw zijn horen, denkt ze. Op dezelfde wijze hebben ze de gehele maatschappij dit doen geloven. Bovendien is er leunend op het mannelijke chauvinisme een op geslacht onderscheidende maatschappij gerealiseerd.

Op dit punt is er een uitspraak van leider Apo die erg indrukwekkend is. "De oudste, en agressiefste fascisme is betreffende de toenadering van de man jegens de vrouw." Fascisme is ontstaan en gevoed door het mannelijke chauvinisme dat onderscheid maakte in geslacht.

De heersende denkwijze van de man en de wijze waarop deze denkwijze de mogelijkheid kreeg, is begonnen met een bloederig en gewetenloos machtspeel. Het web die om de vrouw is geweven waarin ze in een cultureel en achterlijke systeem wordt geplaatst is slechts een onderdeel. Ze is beland in een periode waarin het geaccepteerd wordt dat

vrouwen slaven zijn.

De vrouw is tot slaaf gemaakt en de man daarna niet. Het vermannelijkte systeem, de onder beheersing gebrachte vrouw leidde onder andere tot het punt dat het onder controle krijgen van de

man als een wapen fungeerde.

Met deze bestaande waarheid werden families beheerst. Familie, het is een instelling geworden waarin het normaal is dat de man alle touwtjes en handen heeft en dat verder het systeem mee integreert. De vrouw wordt als het ware door het mannelijke systeem 'getemd'. De door de mannelijke heerschappij gecreëerde gezinsleven heeft gefungeerd als volledige bron van informatie. Het heersen heeft als uitgangspunt het gezin genomen, want zo kom je ten slotte in alle hoeken van de maatschappij. De heerschappij van de mannen heeft zijn soevereiniteit in het systeem op een legitieme wijze verkregen. Het systematisch misbruiken van dwang en wreedheid heeft ervoor gezorgd dat ze macht kregen en heeft de regering bestuurd. De mannen die daarbuiten vallen, hebben nog altijd de verantwoordelijkheid van het besturen van hun gezin. Gewoonten en het recht zijn daarop gebaseerd. Het leiderschap van de man is hier ontstaan.

De hoofdstad heeft de man al onder zijn bezit, maar hij bereid zich voor op het leiderschap van de gehele maatschappij. Want hij heeft de leiding over zijn gezin al gehad en heeft daarmee zich voorbereid op het grote werk.

Tot op de dag van vandaag is er op de wereld niet één volk die niet heeft geleden, waarvan de fundamentele rechten zijn geschonden en verwelkt. Die is ver-

nederd, verwaarloosd en van zijn vrijheid is beroofd. Waar onrecht tegen is gedaan en die aan geweld is blootgesteld. De oorzaak daarvan is niets anders dan de macht die overheid misbruikt. Aan de andere kant, ondanks alle schade die overheden hebben aangericht in de loop van tijd, is er geen macht die meer rechtvaardig is dan de overheid. Overheid, de bron van schade. Hoe kan het dan dat hij denkt dat hij gelijk heeft en zich nog als legitiem presenteert? Dit moet wel de grootste tegenstrijdigheid zijn!

Alle bloederige en wrede oorlogen in de geschiedenis van de mens zijn begonnen met de reden om een land te verdedigen, stichten of uit te breiden. Door die oorlogen zijn er miljoenen mensen overleden, verwond en gevluht. Ze hebben honger geleden, emotionele en materiële schade gehad. Voor wat? In de naam van de overheid! Om de macht uit te breiden die ze al hadden! Het pijnlijkste zal het volgende wel zijn; deze oorlogen zijn rechtvaardig bevonden door het volk en de gemeenschap. Hoe kan dat toch? Zij zijn degene die lijden onder de oorlogen, maar toch zetten ze er een houding neer waarmee ze kenbaar maken achter de oorlog en hun leider te staan. Ook al lijkt dit een tegenstrijdigheid, de volken en gemeenschappen zijn het gewend om slaaf te zijn. Dan bekijk ik het van uit deze uitgangshoek en begrijp ik het beter.

Het volk en de maatschappij zijn dusdanig overtuigd door de verhalen van de overheid dat ze hen gaan beschermen, verdedigen en verzorgen. Ze kunnen het zich niet voorstellen om zonder het bestaan van de overheid te functioneren. Het volk is in een zodanig positie gebracht waarin ze zonder overheid zich nutteloos voelen. Deze denkwijze gaat terug naar het gezin, waar dit is ontwikkeld en ontstaan. Het patriarchale systeem waarin de vrouw wordt verwelkt, waarin haar identiteit en persoonlijkheid wordt ingenomen. De vrouw wordt dusdanig onherstelbaar gemaakt dat ze zich amper kan verdedigen. Toch hebben we tegenover haar, haar verlosser en redder neergezet, de man. Een nieuwe definitie hebben ze doen ontstaan: de vrouw is zielig, ze heeft behoefte om gevoed en beschermt te worden(?) Haar tegendeel beschermt, bewaakt, voedt, en maakt hij de vrouw de zijne. De macht is in de handen van de man.(?) De vrouw kan zich geen leven zonder de man voorstellen en aan de andere kant kan het volk zich geen land voorstellen zonder een overheid. Deze gedachtegang gaat zo diep dat wij ons tot slaven laten maken. Naar mate het slaaf worden van ons verergerd zal de mannen heerschappij alleen maar stijgen. Door een systematische stijgend niveau ontstaat een imperiaal.

Bir Kültürü Gün Yüzüne Çıkarma Çabası:

Birbirinden habersiz çiçekler gibi, aynı suyun yolunu gözleyen, aynı güneşin doğmasını bekleyen ama birbirinden habersiz çiçekler gibi halklar. Birbirinin dilinden, müziğinden, manisinden, efsanesinden habersiz... Halkların kardeşliğinin izlerini sürmek, bir halkın varlığının nasıl diğerlerinin varlığıyla iç içe olduğunu göstermek, farklılıkların aynılığını sergilemek için yola düşülecekse en iyi yol bütün bu halkların masallarının izlerini sürmektir diyerek...
Binbir halkın binbir masalıyla Anadolu'yu, onun bereketini, cömertliğini, zenginliğini anlatalım istedik...
Halkların kardeşliği ayaklanıp yürüsün diye... Rengarenk sofralarında bir yer de size açıyor.'

Tiyatrolarının adı Seyr-i Mesel... Bir kültürün yaşaması adına güzel bir çalışma.

Seyr-i Mesel, 2002 yılının Kasım ayında 24 kişiden oluşan bir grup tiyatrocunun tüm kalıplardan, başlardan uzak kendi sanatını üretebilmek için bir araya gelir. Seyr-i Mesel'in "Seyr-i" seyretmekten gelir, "Mesel" ise mesele, söylence, hikâye anlamında kullanılır. Bir meselenin, masalın ya da hikâyenin izlencesi denilebilir. Mesel aynı zamanda Brecht'in tiyatro anlayışında kullanılan bir yöntemdir. Bir oyunun sahneye koyma sürecinin ilk aşamasıdır. Bu aşamada tüm ekip oyuncu, yönetmen, ışıkçı, yazar, dekorcu vb. karşılıklı fikir alışverişinde bulunur. Metinler çözümlenir, olayların birbirleriyle olan ilişkileri çözümlenir. Yani bir oyunun toplumsal anlamını keşfetme çalışmasıdır.

Seyr-i Mesel Tiyatrosu kendine has bir özellik taşıyor. Şu an İstanbul Beyoğlu'nda çalışmalarını sürdürdükleri ve daha öncesinde köhne-harabe halindeki bir mekânı kiralayıp burayı bir tiyatro atölyesine dönüştürebilmek için aylarca çalışmışlar. Her şeyi kendi çabalarıyla yapmışlar; atölyenin boyacısı, sıvacısı, ustası olmuşlar. Bir taraftan inşaat çalışmalarını sürdürürken,, diğer taraftan da sanatsal çalışmalarını başlatmışlar yavaş yavaş. Böylelikle kendilerini ve sanatlarını özgürce ifade edebilecekleri bir mekâna sahip olmuşlar.

Her şeyden önemlisi tüm imkansızlıklara rağmen kendi hayatlarını bu tiyatroya sığdırmaya çalışan bu gençlerin amacı; Kürtçe dilinin sanat alanında özgür bir şekilde kendini ifade etme olanağını yaratmak, başlı başına bir farklılık olan Kürt kültürünün özgünlüğünü seyircisiyle, oyuncularıyla, yazarlarıyla, yönetmenleriyle pekiştirecek özgür ve bağımsız topluluklara mal etmek.

yola çıkan Seyr-i Mesel Tiyatrosu, kırsal yaşamın yüzyıllardır biriktirdiği masal, efsane, köy seyirlik oyunlarını mitoloji, söylence, geleneksel efsaneler ve kahramanları, gelenek, örf ve adetler gibi kültürel, folklorik değerleri araştırıp toparlamaya başlamışlar, bunu modern kültürle birleştirip kendi doğal yaratımlarını oluşturmanın arayışına girmişler. Bu kaynaklardan faydalanan Seyr-i Mesel Tiyatrosu 'Mezopotamya'nın bütün kültürlerinin belleğini açmanın yolunun masallar olduğu' kanaatinden hareketle, bu değerleri tiyatro açısından değerlendirip, oyunculuk tekniğini ve oyun sunumunu yorumlayıp modern tiyatroyla birleştirmeyi esas almışlar. Kendi deyimleriyle kendi köklerinden beslenmişler. Böylesi bir çaba sonucunda masallardan ortaya çıkarılan "Sayê Moru (Şahmaran)", "Sêva Perîyan" (Perilerin Elması), seyirlik oyunlardan oluşturulan "Qal û Qir" (Şamata), mitolojik söylencelerden ortaya çıkarılan "Kemero Bask" (Geyiklerin Ahı) oyunları buna örnek. Kürt tiyatrosunun yazarları olmadığından onlar, doğaç yöntemiyle kendi oyunlarını sergiliyorlar.

Sergiledikleri oyunlardan da görüldüğü kadarıyla tüm tiyatro dillerini, kuramlarını ve akımlarını kullanmış, var olan birikimlerden yararlanmışlar. Daha çok deneysel olarak

arayışçı, kendi dilini, tarzını arayan, hep yeniye arayan bir tiyatro. Kendi tanımları ise şöyle: 'Var olanı yıkan, altüst eden ve yeniden kur. Kurduğunu reddeden dolayısıyla kendini reddeden bir tiyatrodur. Dolayısıyla bir şeyleri ret etmek, alt-üst etmek, yeniden üretmek, oyunlarımızda bunu yapmak bizi yani Kürt tiyatrosunu bir yapılınmaya zorluyor. Ürettiğimiz her oyun sahneleme biçimi olarak, tarz ola-

rak, oyunculuk biçimi olarak, felsefe olarak, görsellik olarak bir arayıştır ve hepsi kendi çapında bir örnektir.'

Tiyatronun kurucuları bütün imkansızlıklara rağmen araştırmacı bir yaklaşım içerisindedir, yaratımlarını kendi tiyatro deneyimleriyle büyütüyorlar. Sonuçta profesyonel olarak çalışan ama amatör ruha sahip bir yapılanma ortaya çıkıyor. Bu Seyr-i Mesel'in hep yeni ve aranır olmasını beraberinde getiriyor. Bunun yanında modern toplumun çıkmazı, anlayışsızlık, kendi doğasından uzaklık, kendini sistem içerisinde kaybetme, aşk, özgürlük, varlık-yok-

luk değerlerinden uzaklık tiyatro konularının çerçevesini oluşturuyor. Seyr-i Mesel Tiyatrosunda oyunculuk, ritim, ses, makyaj, performans, dramaturji, pandomim-mim çalışmaları yapıyor. Bu çalışma Seyr-i Mesel Tiyatrosu öğretmenleri tarafından yürütülüyor. Yine her yıl sürekli olarak tiyatro kursları verili-

yor ve kursiyerlerin sergilediği bir oyunla sonlanıyor. Seyr-i Mesel Tiyatrosu bu eğitimlerle kendisi için yeni oyuncular ortaya çıkarıyor.

Şimdiye kadar; Kemero Bask (Geyiklerin Ahı – Bir sokak ritüeli -Zazakî), Qal û Qir (Şamata – Kurmancî-Zazakî), Sayê Moru (Şahmaran-Zazakî), Sêva Perîyan (Peri Elması-Kurmancî-Elbistan şivesi), Mesela Ne Kadar Ozağ (Kurmancî-Türkçe), Şermola (Kurmancî) Xêzika Tebeşîrê (Tebeşîr Dairesi – Çocuk Oyunu – Kürtçe ve Türkçe versiyonlarıyla), Arkadaş Arıyorum (Çocuk Oyunu), Harikalar Diyarı (Çocuk Oyunu) adlı oyunları sahneyeleyen Seyr-i Mesel Tiyatrosu'nun yönetmeni Erdal Ceviz. Oyuncuları ise; Alişan Önlü, Aysun Yavuz, Baran Demir, Bedriye Aydemir, Berfin Zenderlioğlu, Dilek Eniş, Erdal Ceviz (Yönetmen), Ferhat Öter, Feyyaz Duman, Güler Yüksel İnce, Hamdi Kahraman, Hasan Aydın, Hilal Güneş, İbrahim Turgay, Kazım Ekinci, Metin Turan, Musa Yıldırım, Nazmi Kırık, Newroz Baz, Nurten Demirbaş, Selman Bulut, Volkan Türkmen.

2003 yılından beri Kars'tan Adana'ya, Dersim'den Güney Kürdistan'a sürekli turneler düzenleyen Seyr-i Mesel Tiyatrosu Kürdistan'ın her bölgesini karışmış. Geh üstün mizah anlayışıyla seyircileri kahkahaya boğmuş, geh hicivleriyle düşündürmüş, sergilediği oyunlar ve gösterdiği oyunculuk performansı halkta büyük ilgi uyandırmaya devam ediyor. Grubun oyuncuları, güneşe yolculuk, organize işler vb gibi filmlerde rol almışlar.

Önümüzdeki dönemde de Seyr-i Mesel Tiyatrosu, oyunlarıyla, dinletileriyle, masallarıyla arayışını sürdürecektir. İleride Kürt Tiyatro Tarihini yazacak olanların, Seyr-i Mesel'i anmadan geçemeyeceklerini sanıyorum.

Bazı Seyr-i Mesel Oyunlarından Özetler:

Qal û Qir:

MKM bünyesinde çalışmalarını yürüten Sarya Halk Tiyatrosu tarafından sahnelenen oyun, Seyr-i Mesel tarafından yeniden düzenlendi. Köy seyirlik oyunlarından oluşan tiyatro performansı, Qal û Qir ile Kurmancî'nin yanı sıra Zazaca ile de renklendirilen oyun dengbêj kültürü, köy odası meseleleri ve Kürtçe özdeyişler ile bir kültür yolculuğu yapıyor. Oyunun diğer önemli bir özelliği ise komedinin politik gücünü ortaya koyması.

Seyirciyle iletişim kurmayı hedefleyen oyunun metninin oluşumunda bu yüzden doğaçlama belirleyici, seyirlik oyun kültürümüzdün de bir örneğini teşkil ediyor.

Sayê Moru:

Zazaca oynanan oyun, yılanların başı Şahmaran'ı anlatıyor. Teatral dans ve anlatımların ağırlıkta olduğu oyunda Lokman Hekim ve ona bilgeliği veren Şahmaran arasında geçen diyaloglar aktarılıyor, sadakat, ihanet ve yoldaşlık işleniyor.

Heyfa Birê:

Kardeş intikamını ve aşkı anlatan Kurmancî masalın konusu şöyle: Padişah devî öldürerek her derde deva olan elmayı getirmesi için üç oğlunu görevlendirir. Elmayı kim önce getirirse tahtını ona bırakacağını söyler. Oğullar bunun üzerine yola koyulur. Üç oğuldan 2'si devî görünce korkup kaçar. Daha sonra küçük kardeş devî öldürür ve devin yanındaki üç kızkardeşle karşılaşır. Bu kız kardeşlerden en küçüğü diğer kardeşlerinden daha güzeldir. Güzel kızı gören küçük kardeşin ağabeyleri kardeşlerini devî öldürmek için indiği kuyuda bırakıp giderler. Entrikalarla devam eden masalın sonunda en küçük kardeş iki abisini de öldürür ve sevdiği kız ile evlenip tahta kendisi oturur.

Hizmetçiler:

Jean Genet'in oyun içinde oyun felsefesinden hareketle biçimlenmiş bu oyunda, sahne kimlikler arası rol değişiklikleri kendini göstermektedir. Efendi-köle, hanımefendi-hizmetçi, ezen-ezilen ilişkilerinin yaşattığı sö-

mürü kavramı oyunda üst sınıfın kullandığı bir araçken, alt sınıfın elinde kendilerine döndürdüğü bir silaha dönüşür. Kimin daha üstün, kimin ezilen olduğu oyunda, kimlikler arasında yer değiştiren bir olgu olarak, ilginç, deneysel bir çalışma içerisinde yer alır.

Mesela Ne Kadar Ozağ:

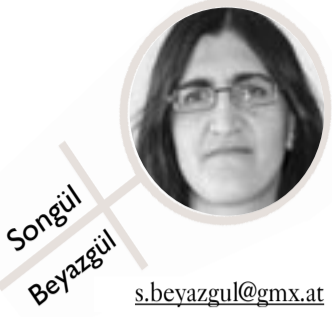
Bu oyun; Türkiye'nin karmaşık bir panoramasını, popüler kültürün toplum üzerindeki etkilerini ve yarattığı depresif durumları, TV kültürüne de ayna tutarak hayata ne kadar uzak, ya da ne kadar yakın olduğumuzun yansımalarını Türkçe-Kürtçe sunuyor. Yaşamda gitikçe daha fazla yer edinen magazin kültürü, TV. başına hapseden diziler, televizyon programları, yitirilen değerler ve bunların çok uzığında yansımalarını bulan bir coğrafyanın insanları var bu oyunda; farklı renklere, farklı resimlere sahne olan olaylar, kahkahalara boğarken bir taraftan da beyin jimnastiği yapmanızı sağlayacak. Köy ve şehir hayatının ortak noktalar ile iç içe geçmesi, gündemimizi sürekli etkisi altına alan isim davaları ve toplumsal reflekslerin beraberinde getirdiği sağnak yağışlı insan halleri ...

Xewn û Xeyal:

İyiliğin-kötülüğün; güzelin-çirkinin; savaşın-barışın; yaşamın-ölümün; toprağın-sürgünün; acının-mutluluğun oyunu. Xewn û Xeyal, her karesinin farklı farklı performanslarla soyut ve somut kavramlar ve oyunculuklar ile sahne hayat bulduğu bir oyun.

Oyunun geneli günümüz insanının kendi iç dünyasında yaşadığı ilişkileri, zıtlıkları ve düş ile gerçek arasında ki sıkışmışlığı, absürd bir tarzda ele alıyor. Performanslarda ise maki-neleşme, yabancılaşma ve sosyo-psikolojik durumların bireydeki etkileri sahneye taşıyor. Kürt tiyatrosunda geçmiştten günümüze kadar var olan tecrübe ve birikimlerden de yararlanılarak, ağırlıklı olarak oyunculuğun ön planda tutulduğu, deneysel çalışmalar sonucu ortaya çıkan "Xewn û Xeyal" hem dramatik hem de komedi tadında bir oyun.

Kadına dair

Songül
Beyazgül

s.beyazgul@gmx.at

Namûsa Me Azadiya Me Ye

Kadınlar tüm dünyada 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Gününü değişik eylem biçimleriyle karşılamaya hazırlanıyorlar. Kürt kadınları da her yıl olduğu gibi bu yıl da bu günü karşılamak için hazırlıklarına çok önceden başladılar. Öncelikle, 25 Kasım 2008'de başlayıp, 25 Kasım 2009'a kadar sürecek bir kampanya yapılacak. Bu kampanyanın adı da çok çarpıcı; "Em Jin in, Ne Namûsa tu Kesî ne, Namûsa me Azadiya me ye" Yani Türkçe ifadesiyle, "Biz Kadınız, Kimsenin Namusu Değiliz, Namusumuz Özgürlüğümüzdür"

Kürt Kadın Özgürlük Deneyimi, ulusal mücadele içerisinde şekillendi. İlk başlarda adı konmayan ve ön planda olmayan cins çelişkisi, her Kürt kadınının yaşadığı cins eksenli sorunlar, Kürt erkeğinin mücadele içerisinde taşıdığı erkek egemenlikli yaklaşımlarla kadının özgürlük talebinin çatışması sonucu, temel bir gündem haline geldi. Kürt kadın özgürlük deneyimi, en çok da kendi içinde yaşadığı bu çatışma ve çelişkilerin sonucunda büyüdü ve serpişti. Cins eksenli bir gelişimin ve adının yaratılması ihtiyacı bu noktada doğdu. Aksi halde kadınlar adına ve ulusal mücadele adına elde edilen hiçbir kazanımı korumak, güçlendirmek mümkün değildi. Bu doğrultunun esas alınmasıyla birlikte, Kadın hareketi çok önemli bir düzey yakaladı. Bu gelişme düzeyi dağlardan, ovalara, mücadelenin her sahasındaki kadın katılımına yansdı.

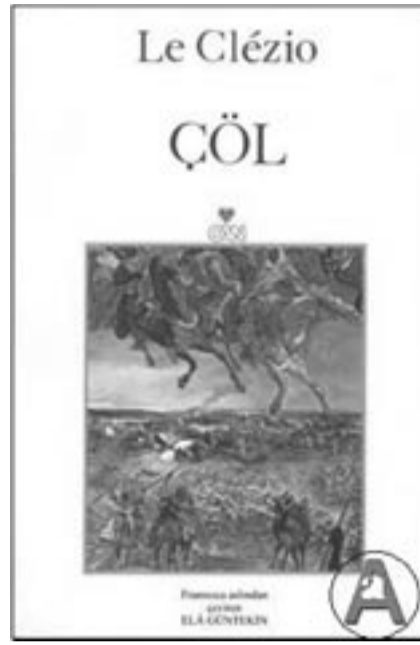
Ancak her gelişme adımı kendisiyle birlikte yeni bazı sorunlar da doğuruyor. Bunlara gelişme sancıları demek yanlış olmaz. Ulusal eksenli mücadelenin tamamlayıcısı olmak, asıl misyonunu yerine getirmede eksik kalmaya yol açıyor. Toplumsal alanda önüne geçilmesi gereken birçok sorun bu nedenle tam aşılanıyor. Bu denli ayaklanmış, ulusal uyanışı yaşamış Kürt toplumunun en örgütlü yapıları içerisinde dahi, feodal değer yargıları, dini düşüncenin yoğun etkileri ile kadını ele alış yaşanabiliyor. Kadın kurtuluş ve özgürlük ideolojisi gibi iddialı bir düşünce, toplumsal dokuya egemen kılınmıyor. Tüm dünyada olduğu gibi, Kürt toplumunda da, geçmişte daha gizli yaşanan, ama son zamanlarda artık dışa yansıyan bir kadına yönelik şiddet sorunu var.

Kadın özgürlüğü ekseninde çalışma yürüten tüm örgütlü yapıların ve kurumların en temel gündemi, hıza-dan hiçbir şey kaybetmeden yaşanan "namus cinayetleri, kadına yönelik şiddet, berdel, başlık parası, zorla evlilik, kadın sünneti vb" gibi sorunlar. Tüm bu sorunların temelinde yatan mantık ise, erkek toplumun kadını kendi malı gibi gören, ruhu, bedeni, fikri, kısacası tüm yaşamı üzerinde kendisini söz hakkı sahibi gören kaba namusçu mantığıdır. Bir emanet, elden ele devredilen bir mal gibi ele alınan kadının, erkeğin mülkü ve namusu olduğu anlayışı aşılmadığı sürece kadın katliamlarının önüne geçmek mümkün değildir. Kadına karşı işlenen cinayet girişimlerinin, katliamların, toplumsal, aile içi, fiziksel, cinsel ve daha değişik şiddet biçimlerinin temelinde yatan şey, bu çarpık namus anlayışıdır. Bu, kadın ve erkeğin içine düştüğü bir tuzaktır. İyi irdelendiğinde, bu namus anlayışı, koskoca bir namussuzluktan ibarettir. Bu nedenle şiddetle mücadele adına yapılacak her tür eylemin hedefine namus illetini koymak, bunu yargılamak, sorgulamak ve bu mantık sahibi toplumsal yapıyı değiştirene dek mücadele etmek tek çıkar yoldur.

2008 Nobel Edebiyat Ödülü

Sahibini Buldu

Akademi sözcüsü; "sadece batı kültürünü değil, Kuzey Afrika ya da Arap kültürü gibi çok farklı kültürleri ele alıyor. O, bütün dünyayı kendi vatanı olarak gören bir yazar" dedi.

2008 yılı Nobel ödülleri tüm dallarda sahiplerini buldu. 1960 yılından bu yana verilen Nobel edebiyat ödülünün bu yılki sahibi Jean-Marie Gustave Le Clézio oldu. Yazarın "Çöl" isimli romanı edebiyat ödülünü aldı. 68 yaşındaki yazarın 40'tan fazla kitabı bulunuyor.

2008 Nobel ödülü adayları arasında Amerikalı yazarlar Thomas Pynchon ve Don DeLillo ile Suriyeli şair Adonis'in adları geçiyordu. Nobel Edebiyat Ödülünü geçen yıl da İngiliz yazar Doris Lessing almıştı. Ödül için PEN Türkiye Merkezi, Yaşar Kemal, Leyla Erbil ve İlhan Berk'i aday göstermişti.

İsveç Akademisi, Le Clézio'ya verilen ödülle ilgili açıklamasında, romancıyı, "mevcut medeniyet altında ve ötesinde insanlığın kaşifi, duygusal coşkunun, şiirsel maceranın ve yeni ayrıntıların yazarı" olarak tanımladı.

İsveç Akademisi ayrıca yazarın 2003 yılında yazdığı "Devrimler" adlı eserini örnek olarak yaptığı açıklamada, "yazarın çalışmasının en önemli temalarının hatıra, sürgün, gençlik eğilimleri ve kültürel çatışma" olduğunu ifade etti. Akademi sözcüsü yaptığı açıklamada, yazarı şu sözlerle tanımladı: "Uzun yıllar boyunca Le Clézio'nun eserlerini okuduk ve onlar üzerinde çalıştık. Onun çalışmaları çok büyük. 40'tan fazla kitabı var. Sadece batı kültürünü değil, Kuzey Afrika ya da Arap kültürü gibi çok farklı kültürleri ele alıyor. O, bütün dünyayı kendi vatanı olarak gören bir yazar."

"Heyecanlandım Ve Onur Duydum"

Le Clézio, ödül üzerine ilk açıklamasında, "heyecanlandığını ve onur duyduğunu" söyledi.

Ödülü veren İsveç Akademisinin Daimi Sekreteri Horace Engdahl, "Le Clézio, muazzam çeşit zenginliğinin yazarı" dedi.

Engdahl, "Le Clézio'nun Avrupa uygarlığı dışında diğer kıtaların uygarlıklarına nüfuz etmeyi kaleme aldığını" söyledi.

Engdahl, Clezio'nun nesirle anlatı sanatını çok iyi kullandığını da belirtti.

Yazar Hakkında

Le Clézio, 13 Nisan 1940'ta Nice kentinde doğdu.

Le Clézio'nin ailesinin, Hint Okyanusunda daha önce Fransız sömürgesi olup 1810'da İngiliz sömürgesi olan Mauritius adasında derin akrabalık bağları bulunuyor.

Kendisi sekiz yaşındayken ailesi Nijerya'ya taşınan Le Clézio'nun babası,

İkinci Dünya Savaşında doktordur.

Le Clezio, Nijerya'ya 1 ay süren yolculukta iki kitap yazma başarısını gösterir: "Un long Voyage" ile "Oradi noir."

Le Clezio'nun 1980 tarihli "Çöl" romanı, kaybolmuş uygarlığın insanların bugünkü Avrupa tarafından reddedilişinin dramını anlatıyor.

Yazarın "Devler", "Uçuş Kitapları" ve "Savaş" adlı kitapları da bulunuyor.

Le Clezio'nun babasının Afrika'daki doktorluğunu anlattığı "Afrikalı" adlı kitabı da bulunuyor.

Çalışmalarının çoğu Latin Amerika ve Afrika üzerine olan 68 yaşındaki Fransız yazar, ilk kitabı "Sözsel Süreç" i 1963 yılında yayınladı. Bu kitap yazara Fransa'nın en prestijli ikinci edebiyat ödülü olan Renaudot Ödülü'nü kazanırdı.

Haber Merkezi

Kadının Kaleminden

Çatışan Feminizmler

Çatışan Feminizmler, zamanımızın önde gelen dört feminist kuramcısının;

Seyla Benhabib, Judith Butler, Nancy

Fraser ve Drucilla Cornell'in,

bir sempozyumda birbirlerini eleştirerek yaptıkları tartışmalardan oluşuyor.

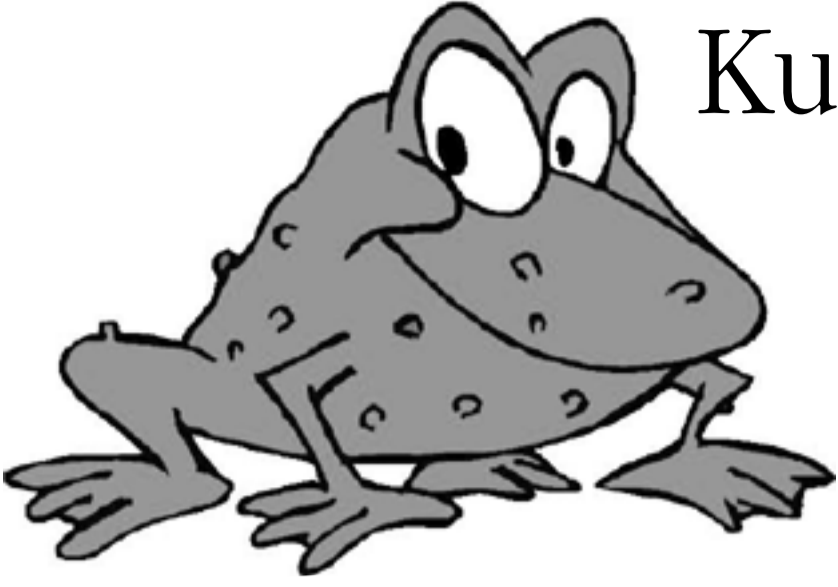
Feminizm ve postmodernizm üzerine önemli sorular soran; bu iki 'izm'in kesiştiği ve ayrıldığı noktaları irdeleyen; öznellik, tarih yazıcılığı, etik, siyaset ve dil gibi konuları farklı perspektiflerden ele alan bir çalışma. Postmodernizm ile feminizm arasında verimli ve yararlı bir ittifak söz konusu olabilir mi? Postmodernizmin klasik söylemleri

(sözgelimi insanın / öznenin, tarihin ve metafiziğin ölümü) feminist mücadele-

kalıpları yıkmak için kullanılması mümkün mü? Kadınları dışlayan Tarih, onları içerecek şekilde yeniden yazılabilir mi? Benhabib, Butler, Cornell ve Fraser feminizm ve postmodernizm üzerine tartışırken, bir yandan da bize feminizmin aslında sabit, içeriği ve sınırları belli bir alan olmadığını, aksine aslında pek çok feminizm anlayışı bulunduğunu ve bunların tümünü göz önüne alarak, yerini belirlemek gerektiğini gösteriyorlar.

yi baltalar mı? Toplumsal cinsiyet kalıplarını katılaştırıp güçlendiren dilin, bu

Kurbağacık

Ormanlık bir bölgede bulunan bir su birikintisinde yaşamakta olan kurbağacık hiç arkadaşı olmadığından yakınıyordu. Bu kurbağacık vak-tinin çoğunu su birikintisinde yüzerek geçiriyor, bazen de sudan çıkıp, çimenlerin üstünde zıplayarak geziniyordu. Her gün bir önceki günün tıpatıp benzeriydi. Her gün aynı şey, hep aynı şeyler. Bitmek tükenmek bilmeyen bir tekdüzelik kurbağacığı canından bezdirmişti. Kurbağacık bir gün kızdı kendine:

“Sanki bütün ömrünü bu su birikintisinde geçirmeye pek meraklısın. Dünya senin zannettiğin kadar mı sanki? Dünya bu kadar küçük mü sanki? Neden kurtarmazsın kendini buradan, çekip gitmezsin burarlardan? Eğer sen bu yaşadığın su birikintisine dünya diyorsan, bil ki sen bu dünyanın değil, bambaşka dünyaların kurbağası. Şunu hiç aklından çıkarma: İstedığın yaşama ancak bu su birikintisinden uzaklaşarak kavuşacaksın..”

Kurbağacık hemen o anda kararını verdi. Buradan ayrılarak yola çıkacak, gideceği yerlerde kendine arkadaş arayacaktı. Kurbağa

cık ormanda günlerce yol aldı. Artık ormanın sık ağaçları seyrekleşmiş, küçük bir düzlüğe çıkmıştı. Birden yerde parlak bir şey gördü. Bu da neydi böyle? Parlak şeye baktığında çok şaşırıldı. Bunun içinde bir kurbağa vardı ve o kurbağa da kendisine bakıyordu. Geriye dönüp, bir taşın arkasına saklandı. İlk şaşkınlığı geçtikten sonra bu parlak şeyin çok ince olduğunu ve içinde kurbağa falan olamayacağını anladı. O zaman durum apaçık ortadaydı: Parlak şey ayna olmalıydı ve aynada kendini görmüştü. Kurbağacık aynayı alarak yakındaki bir ağacın kenarına yasladı. Aynanın karşısına geçerek türlü şaklabanlıklar yapmaya başladı. Bazen iki ayağı üstünde doğruluyor, bazen zıplıyor, bazen de derin nefes alıp göğsünü, yanaklarını şişirerek aynadaki aksini seyrediyordu. Bu hareketlerin içinde en hoşuna giden, aynada kendini iri görmek olmuştu. Gittikçe daha derin nefes alarak daha iri gözükmeye başladı. Sonunda, öyle bir an geldi ki, kurbağacık yusuvarlak oldu ve ayaklarının yerden kesilip yükselmeye başladığını fark etti.

Kurbağacık hiç bozuntuya vermedi. Yerden on metre kadar yükselince ağzından biraz hava bıraktı. Daha fazla yükselmek ge-

reksizdi. Seviyesinin dozu-nu tam olarak ayarlamalıydı. Bir kuş değil-di ki o, çırp-sın kanatlarını, yükselsin gökyüzüne, uçsun uça-bildiğince. Nereden baksan bir küçük kurbağacıktı. Olmaz denirdi, kurbağalar uçamaz denirdi, hayal gibiydi ama geçektir. Uçuyordu işte. Kurbağacık şöyle bir etrafına bakındı. Yön tayini yaptı. Ormandan gelmiş, şu tarafa gidecekti. Sağ ön ayağını gideceği tarafa doğru bir hareketle uzattı. Hayret! Gitmek istediği tarafa dönüvermişti. Döndü, iyi de hala havada hareketsiz duruyordu. Birden suda arka ayaklarını ileri gitmek için kullandığını hatırladı. Arka ayaklarını yavaş yavaş göğsüne çekti, geriye doğru bıraktı, çekti, bıraktı. Düşündüğü olmuştu. İlerleyebiliyordu. Artık canının istediği kadar gidip, istediği yerde de aşağı inebilecekti.

Kurbağacık bir süre uçtukten sonra bir dere kenarında boylu boyunca uzanmış yatmakta olan yaşlı kurbağayı fark etti. “Mutlaka bir rahatsızlığı vardır yaşlı kurbağanın” diye düşündü.

“Çünkü hiçbir kurbağa böylesine açıktaymaz. Eğer yatarsa bu onun tehlikelere davetiye çıkartması anlamına gelir. İnip bakayım nesi varmış yaşlı kurbağanın” dedi.

Yaşlı kurbağanın düşüp kaldığı bir çayır-lık yeri-ydi. İnsanlar günlük güneşlik yaz günlerinde hafta sonlarını burada geçirirler, piknik yaparlardı. Yaşlı kurbağa parkta bırakılan kırık bir şişe cam parçasına basınca yaralanmıştı. Canının çok acımasına dayanamaya-yarak bayılmıştı. Yaşlı kurbağa kendine geldikten sonra olanları kurbağacığa anlattı ve yardım etmesini istedi.

Kurbağacık: “Böyle bir durumla daha önce hiç karşılaşmadım. O cam parçasının ayağımızın altından çıkarılması lazım. Ben bunu başaramam. Gelirken görmüştüm. Az ilerde dere kıyısında iki çocuk balık tutuyordu. Gidip onları çağırırım, size yardım ederler her-

halde” dedikten sonra zıplayarak uzaklaştı. Kurbağacık çocukların yanına geldiğinden: “Lütfen yardım eder misiniz? Yaşlı bir kurbağa ayağından yaralanmış az ilerde yatıyor. Ne olur benimle gelin ona yardım edin, onu kurtarın. Haydi çocuklar, lütfen kalkın, benimle gelin” dedi.

Kurbağacığın yalvarmasına dayanamayan çocuklar, oltalarını sudan çıkarıp bir kenara koydular ve kurbağacığın peşine takıldılar. Biraz sonra yaşlı kurbağanın ayağındaki cam parçası çıkarılmış ve yaralı yer temiz bir bezle sarılmıştı.

Çocuklar gittikten sonra kurbağacık yaşlı kurbağaya destek oldu ve onu kuytu bir yere götürdü. Burada yaşlı kurbağa, kurbağacığa yaptığı yardımlardan dolayı teşekkür ettikten sonra:

“Nedense böylesine karşılık beklemeden yapılan iyilikler, yardımlar pek nadir oluyor. Nedense herkes bir başkası bana kötülük yapmadan ben ondan önce davranıp ona bir kötülük yapayım, ilk ben vurayım diyerek kesinlikle hiç bitmeyecek bir yarış sürdürüyorlar. Gelin bu anlamsız kötülük yarışından vazgeçin, gelin kardeş olalım, elele tutuşalım, mutluluğa koşalım diyerek seslensem ben şimdi tüm canlılara, acaba beni dinlerler mi?” diyerek sözlerini tamamladı ve ağlamaya başladı. Yaşlı kurbağanın ağlaması kurbağacığın silkinmesine sebep oldu.

“Dur ağlama artık yaşlı kurbağa, sil göz yaşlarını. Bundan sonra ikimiz eş kardeş sayılırız. Demek ki bir kötülük yarış yapıyor ve herkes bu yarış önde bitirme gayreti içinde. Buna karşın ben de şu andan itibaren iyilik yarışını başlatıyorum. Yakında dünya turuna çıkacağım ve tüm canlılara iyiliği anlatarak onların da iyilik yarışına katılmalarını sağlayacağım. İyilik bayrağı sonsuza dek gönderde dalgalanacaktır.”

Kurbağacık kendine çok güveniyordu. Neden dersiniz, çünkü güçlü bir kuzu vardı. Ne çabuk unuttunuz, uçabiliyordu ya. Ve iyilik yarışını başlatmak için kıtalar arası yolculuğa başladı.

Tekerlemeler

Dede
Altı kere altı otuz altı
Dedemin sakalı yol-
da kaldı
Sakalımı aldı dereye at-
tı

Ali Dayı
Ali Dayı'nın keçileri
Kıyır kıyır kişniyor
Arpa saman istiyor
Arpa saman yok
Kilimcide çok
Kilimci kilim dokur.

Çarşı
Çarşıya gittim
Eve geldim, ha-
nim yok

Bebek ağlar, beşik yok
Çorba taşar kaşık yok
Ali baba öldü ta-
but yok

Hakkı
Hakkı Hakkı'nın hak-
kını yemiş.
Hakkı Hakkı'dan hak-
kını istemiş.
Hakkı Hakkıya hakkı-
nı vermeyince
Hakkı da Hak-
kı'nın hakkından gel-
miş.

Küçük Dostum
Küçük dostum gelse-
ne
Ellerini versene

Ellerimizle şap şap
Ayaklarımızla rap rap
Bir şöyle, bir böyle
Dans edelim seninle.

Ellerim Parmaklarım
Sağ elimde beş par-
mak,
Sol elimde beş parmak
Say bak, say bak
Hepsi eder on parmak.
Sen de istersen say-
mak
Say bak, say bak,
Hepsi eder on par-
mak.

Komşu Komşu
-Komşu, komşu !
-Hu, hu!

-Oğlun geldi mi?
-Geldi
-Ne getirdi?
-İnci, boncuk.
-Kime, kime?
-Sana, bana.
-Başka kime?
-Kara kediye
-Kara kedi nerede?
-Ağaca çıktı
-Ağaç nerede?
-Balta kesti
-Balta nerede?
-Suya düştü.
-Su nerede?
-İnek içti.
-İnek nerede?
-Dağa kaçtı.
-Dağ nerede?
-Yandı, bitti kül oldu.

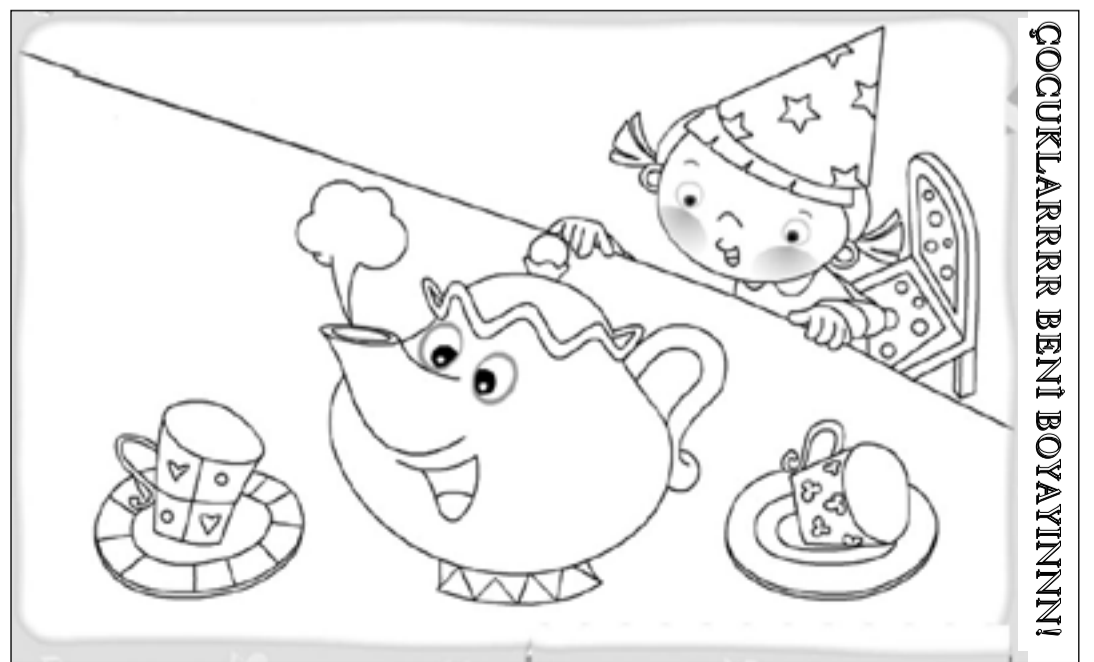
Bilmediklerimiz

- ABD'de porno kasetler ve CD'ler için yılda 4,2 Milyar dolar harcandığı tespit edilmiş.
- ABD'de ülke genelinde yapılan bir anket sonucu çocukların henüz gençliklerini yarılamaadan %44'ü marihuanayı, %71'ninde uyuşturucuyu denediği ortaya çıkmış.
- UNICEF raporlarına göre ABD'de 12 yaşın altında 13 milyon yoksul çocuğun gizli açlık çektiği belirlendi. Yoksul ailelerin çocuklarının %40'da demir, %18'de c vitamini eksikliği çekiyor.
- UNICEF verilerine göre gözlerini Türkiye'de dünyaya açan her 1000 çocuğun 50 tanesi 5 yaşına varmadan ölüyor.
- Sokak Çocukları Vakfının açıklamalarına göre 2010 yılına kadar İstanbul'da sokakta yaşayan çocukların sayısı 60 bini aşacak.
- İLO'nun verilerine göre çocuk haklarının yoğun biçimde çiğnendiği Asya'da 350 milyon çocuk çalışıyor. Asya'daki bu rakam dünyada çalışan çocukların %61'ni oluşturuyor. Çalışmaya zorlanan çocukların %32'si Afrika ülkelerinde çalışıyor.

Bilmece

- 1- Küçük kare kutu, içi insan dolu.
- 2- Bir sihirli fenerim, kibritsiz de yanarım.
- 3- Tarlada biter, makine bükür, sabah akşam elimizi yüzümüzü öper.
- 4- İki camlı pencere, bakıp durur her yere.
- 5- Bisiklet ne zaman uçak kadar hızlı gider?
- 6- Tavuklar en çok hangi ülkeyi sever?
- 7- Su yutmuş toprağa ne denir?
- 8- Hangi kalemle yazı yazılmaz?
- 9- Hangi tasla su içilmez?
- 10- Ayakta yetişen bitki nedir?
- 11- Kutuplara giden zenci ne olur?
- 12- Temel her şimşek çaktığında saçını, başını düzeltiyormuş. Niçin?

- Cevaplar**
1- televizyon
2- ampul
3- havlu
4- gözülük
5- uçağa bindiğinde
6- mısır
7- gamur
8- Kontrol kalemiyle
9- Kafatasıyla
10- Mantar
11- Donar
12- Fotoğrafın çekildiğini sanıyormuş.

GAP İle Amaçlananlar -III-

Ekolojik denge ve doğadaki tahribatlar

Evet, onca oyunların oynandığı, planların projelerin çizildiği Kuzey Kürdistan bölgesi bugün yabancılara satılıyor. Kürtlerin dili, kültürü, toprağı yok sayıldı. Şimdi de satılıyor. Kürtler kendilerini sadece buldukları topraklarındaki doğa ile ifade edebiliyor veya yaşamlarını sürdürüyorlar. Şimdi ise bunların bir çocuğu "proje" adı altında yok edilme-ye çalışılıyor.

Kürtlerin manevi değerleri ve tarihi eserleri GAP projesi çerçevesinde tahrip ediliyor. Bazı örneklerle tahrip edilen tarihi eserleri veya bölgeleri verirsek:

Samsat: Tarihte adı Samusata, Sumaysat, Semizata, Şimşat ve Şümüşt olan Samsat, yörede tarihi en eski olan yerleşim yerlerinden birisidir. Şehremuz Tepesinde elde edilen bulgularından M.Ö. 7000 yılına kadar Paleolitik, M.Ö. 5000 yıllarına kadar Neolitik, M.Ö. 3000 yıllarına kadar Kalkolitik ve M.Ö. 3000-1200 yılları arasında da Tunç Çağı dönemlerinin yaşandığı anlaşılmıştır. Hititliler, Sümerliler, Asurlular, Babiller, Medler, Persler ve Romalılar gibi birçok medeniyete şahitlik eden Samsat, Ortaçağ'da Araplar, Selçuklular, Moğollar ve Osmanlılar tarafından yönetilmiştir.

Mezopotamya tarihinde önemli bir yere sahip olan Samsat, Asuriler ve diğer haklar için de önemli bir konumdur. Samsat, M.Ö. 69'da Komagene Krallığına başkentlik yapmıştır. Dünyanın sekizinci harikası Nemrut Dağı'nın yer aldığı Kahta ilçesinin güneyinde yer alan Samsat'ta yapılan arkeolojik araştırma ve kazılarla saraylar, su kemerleri, kaleler vb. yapılar, kıymetli eşyalar bulunmuştur. Bu eserlerden bir kısmı Adıyaman müzesinde sergilenmektedir. Kürtlerin ilk krallıklarından olan Komagene krallığının başkenti olur. Komagene kralları Antichos sanıyla anılır. 150 yıllık süre içinde 4 kral tahta geçti. Ve Kommagene'nin merkezi olan Samsat'ta günümüzde insanlık tarihi ve uygarlığı için birçok bulguya rastlanmaktadır.

Yapılan araştırmalarda ve kazılarda bulunan tarihi eserler birçok halkın ve uygarlığın Samsat'ta yaşadığını ispatlamaktadır. Samsat cumhuriyetten sonra bir bucak haline getirilirken ancak 1960 yılında ilçe merkezi haline getirilir ve Adıyaman iline bağlanır.

Samsat halkı, Atatürk Barajı nedeniyle ilçenin bin yıllara varan tarihine rağmen sular altında kalmasından dolayı, 1988 tarihinde eski yerleşim yerinden tahliye edilmiş ve 3433 sayılı kanunla merkezi değiştirilerek bugünkü yerine taşınmıştır. Bölgede yaşayan halkların tarihi Atatürk Barajı ile yok olmaya bırakılmıştır. Örneğin Roma dönemine ait olduğu düşünülen Mithridates Sarayı olarak adlandırılan yapı ortaya çıkarılmasına rağmen tarihsel değerler alelacele sular altına gömülmüştür.

Hasankeyf: Dünyanın en eski uygarlıklarının yaşadıkları Mezopotamya şehirlerinden biri de Batman Hasankeyf'tir. Bir çok imparatorluğun bünyesine içine alan tarihi bir eser olan Hasankeyf, Batman-Midyat karayolu üzerinde yer aldığından önemli bir geçiş noktasıdır. Hasankeyf'e, bağlı bulunduğu 35 km uzaklıktaki Batman'dan ulaşmak mümkündür.

Hasankeyf ismi nereden geliyor? Kadim Dicle Nehri yanı başında yükselen sarp kayalık üzerine kurulmuş olan Hasankeyf adı; kimi kaynaklara göre Arapça, kimi kaynaklara göre de Süryanice olan ve "sarp kaya", "kaya kale" anlamına gelen "Hısn Keyfa"dan gelir. Binyıllardır aynı isimle anılıyor, "Hısn Keyfa" ya da "Hasankeyf". Nerdeyse 12 bin yıldan bu yana bilinen bir yerleşim yeri. 9 bin yıldan bu yana Mezopotamya medeniyetlerinin vazgeçilmez kenti. Bizansın doğudaki kalesi, İslamiyet döneminin paylaşılmaz başkenti. Ve Osmanlıyla birlikte gündün güne yitirilen bir Hasankeyf. Barajlar altında bırakılan yerlerin geçiş noktaları olduğu ve özellikle Dicle ve Fırat Nehrine yakın yerler olduğunu unutmamak gerekiyor. İlsu Barajı Projesiyle birlikte yok olacak alanlar:

Hasankeyf Köprüsü: Köprüünün üzerinde herhangi bir kitabe olmadığından kesin yapılış tarihi bilinmemiyor.

Büyük Saray: Kalenin kuzeyinde Ulu Camii'nin altında yer almaktadır. Büyük ölçüde yıkılmış ve göçükler altında kalmıştır.

Kaledeki Ulu Camii: Eser 1325 yılında Eyyubi Muciruddin Muhammed tarafından yapıldı. Tarihi kayıtlardan buranın bir kilise kalıntısı üzerinde inşa edildiği anlaşıyor.

El-Rızk Camisi: Dicle Nehrinin doğusunda köprü ayağına yakın bir mevkide yer almaktadır. Portal girişindeki kitabeden eserin Eyyubi Sultanı Süleyman tarafından 811/409 tarihinde yaptırıldığı anlaşılmaktadır.

Sultan Süleyman Camii: Cami minaresi kalesinin doğu cephesinde yer alan kitabeye göre eserin 809/1407 yılında Eyyubi Sultan Süley-

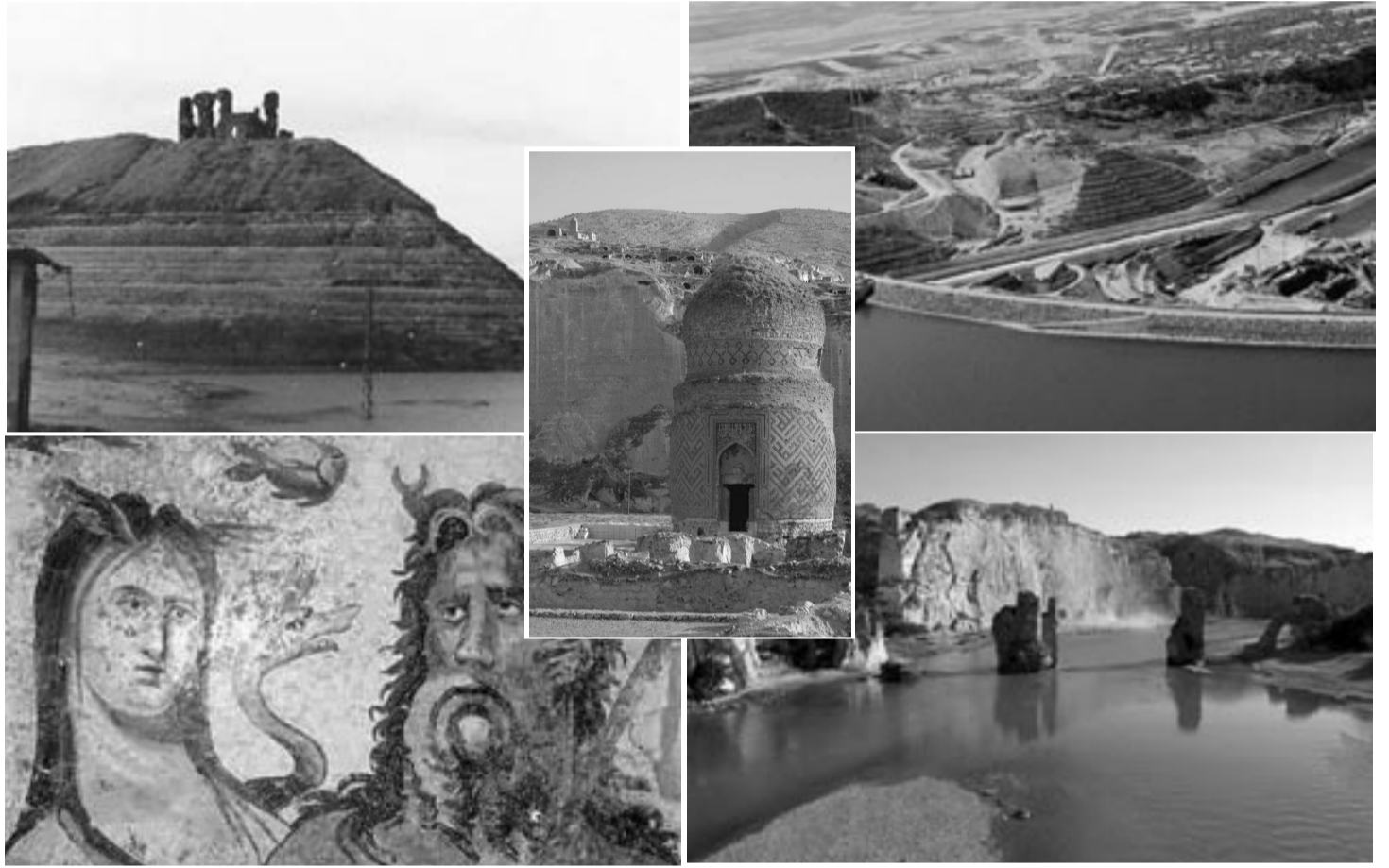
man tarafından yaptırıldığı anlaşıyor.

Evet, bir İlsu barajı ile bölge kalkındırılacak denilerek kandırılmaya çalışılıyor. Çünkü bir barajın getirecekleri ile götürcekleri arasındaki farkı görmemezlikten gelemeziz. Bir tarih Hasankeyf'te boğulmak istenirken, Kürtlerin köklerine duyduğu sadakat ve vicdan, İlsu barajının sessiz bir şahidi olmanın ötesine geçerek Hasankeyf ve Dicle'nin yaşamaları için eylemliliklere zorluyor. Ve kaldı ki Kürtler bu konuda tavırını net ortaya koydu. Dünyanın her yanında barajların getirdiği zararların sayısız örnekleri var. Barajlar dahi iyi bir yaşam ve iş imkanı vad ederken geride bıraktıkları tahribat ve ço-

toz kadar değeri yoktur. Çünkü öncelikle insanlarımızın her gün yanan yüreklerinin huzur bulması gerekiyor.

Bölgede 30 yıllık bir savaş var. Ama aralıklı olarak da değerlendirsek ortada neredeyse 90 yıldır süren onbinlerce insanın hayatını kaybettiği, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel boyutları olan bir sorun varken, bunu görmemezlikten gelmek, "ekonomik geri kalmışlık" laf salatasıyla öncelikle Türkiye mesafe alamaz.

Kürt sorunu çözülmeyen hiçbir kalkınma projesinden bahsedilemez. GAP projesi başından beri Kürt halkını asimile etme zihniyeti üzerinden kurgulanmıştır. Proje ve etrafındaki yan projelerin tüm amacı; Kürt Özgürlük Hare-

man tarafından yapılmış.

Koç Camisi: Sultan Süleyman Camii güneyinde yer alır. Genel özelliklerinden ve alçı süslemelerinden Eyyubilere ait olduğu tahmin ediliyor.

Kızlar Camisi: Koç Camii'nin hemen doğusunda yer alır. Kitabesi olmadığından yapılış tarihi ve kimin tarafından yapıldığı bilinmiyor.

Kale Kapısı: Doğudan kaleye çıkan merdivenli yolun başlarında yer alır. Üzerindeki kitabeden 820/1416 Eyyubi Sultan Süleyman tarafından yaptırıldığı anlaşıyor.

Küçük Saray: Kalenin Kuzey-Doğu ucunda bulunmaktadır. Kayalar aşığından itibaren saraya uygun bir şekilde yontulduğu için dev bir kule görünümünü arz etmektedir. Tarihi kaynaklardan 1328 yılında Eyyubi Muciruddin Muhammed tarafından yapıldığı anlaşıyor.

Zeynel Bey Türbesi: Daha önce ifade edildiği gibi, Akkoyunlular 1462-1482 yıllarında Hasankeyf'e tam hakim olmuşlardır. Bu dönem içinde Hasankeyf'te bıraktıkları tek eser Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın oğlu Zeynel Bey Türbesi'dir.

Hasankeyf Kalesi: Kalenin iskan yeri olarak kullanılması, milattan önceki binlerce yıla dayandığı söylenebilir. Bu konuda kesin bir tarih tespit edecek hiçbir bilgi ve bulgu yok. Kale haline dönüştürülmesi MS. 363 yılında olmuştur. Bu tarihte Bizanslılar; Sasanilere karşı Hasankeyf'e bir kale yapmış ve sınırlarını koruma altına almıştır.

Küçük Kale: Halk arasında küçük kale olarak bilinen ve kalenin doğusunda yer alan kaya küterleri bir zamanlar darphane olarak kullanılıyordu. Artuklular ve Eyyubiler döneminde burada paralar basılmıştır. Bu paraların örnekleri özellikle Mardin müzesinde mevcuttur.

Şehir: Kale dışında da geniş bir alanın iskan yeri olarak kullanıldığı bu günkü kalıntılardan anlaşılmaktadır. Kaleyi doğudan baştan başa çevreleyen büyük yarı (Şa'bülkebir) Hasankeyf'in en yoğun iskan yerlerinden olduğu

raklaşma, göç ve ölüm olmaktadır. İlsu ile nelerin olacağı açık ortada. Bir tarih gömülürken insanlarımızın dengesi ve düzeni de bozulmaya çalışılmakta.

Doğanın ve doğa içinde gizli uygarlıkların korunması insanın sağlıklı bir geleceğe sahip olması anlamına da geliyor. Öncelikle bölge halkının istemlerine bir bakmak ve saygı göstermek gerekmektedir.

Sonuç olarak; Erdoğan'ın GAP projesinin hayata geçirilmesini bölge halkına bağlayan konuşması AKP'nin bölge halkını nereye koyduğunu da gösteriyor. Bölgedeki Kamu İktisadi Teşekkülleri'ni (KİT) tek tek kapatan, özelleştiren ve dış güçlere satan AKP hükümeti GAP'ın bitmemesini Kürt halkına bağlayarak işin içinden sıvışmaya çalışıyor. "Kürtler sanayinin, tarımın" gelişimini istemiyormuş. Milyarlarca dolar değerindeki halkın varlığını, iş sahalarını, tarım ve hayvancılık alanındaki işletmeleri ve buna bağlı olarak, tarım ve hayvancılığı bitiren kendileri olduğunu yüzü kızarmadan saklayabiliyor.

"Buraya yaptığımız yatırımlar Türkiye'nin geleceğine yapılmış yatırımlardır. Bunlar tüm Türkiye'yi etkileyecektir. Bu yüzünün en büyük projelerinden birisidir. Sosyal restorasyon projesi kardeşlik projesidir" diyen Erdoğan yüz binlerce milyon doları savaşa yatırdığını unutmamak istiyor. Üstelik GAP'a "kardeşlik projesi" diyerek kardeşlikten ne anladığını, anladıklarını anlatıyor. Bir sınır ötesi operasyonun bile maliyetinin yüz binlerce milyon dolar olduğunu söylemiyor. 10-12 milyar dolarlık yatırımlarla her şeyi çözeceğini, "Bölge halkını kalkındıracağı, sulama projesi ve baraj göletlerini tamamlayarak, huzur ve refah toplumu yaratacağını" iddia etmektedir.

Her gün cenaze kaldıran bir halka; "biz size baraj yapacaktık, sulak topraklarınızı verimli topraklarınız olacaktı ama siz istemediniz... Biz yapacaktık veya yapacağız" gibi vaatlerin bir

keti karşısında bir cephe oluşturmak, Kürt halkının direncini kırmak, ekonomik olarak yok-sullaştırıp açlıkla terbiye ederek kendine bağlamak dışında bir şey değildir. Bütün bu siyasal amaçların yanısıra uzmanlar, böyle devam ederse bölgedeki akarsuların doğal akışı ve yapısını tümden değiştireceğini belirtiyor. Türkiye genelinde inşa halinde olan 40 hidroelektrik santralinin 30 adeti Kürt illerinde bulunuyor. Derim'den Siirt'e, Adıyaman'dan Urfa'ya barajların inşa faaliyetleri sürüyor. Yeni projeler de hayata geçirilirse Kürt illerinde baraj inşa edilmeden ırmak, nehir ve çay kalmayacak.

Uzmanlara göre her baraj, yapısı, konumu ve boyutlarına göre değişen oranda, akarsuların doğal akışlarını ve yapısını değiştiriyor. Bu durum, suyun kalitesinin bozulması, canlıların yaşam alanlarının tehlike altına girmesi ve pek çok canlı türünün bu nedenle yok olması gibi bir dizi ciddi sorunu gündeme getiriyor. Özellikle su kaynakları kısıtlı olan kapalı havzalardaki akarsularda inşa edilen barajlar, suyu havzanın irtifası yüksek noktalarında tutarak havzanın aşağı kesimlerine olan su akışını azaltıyor.

Bu durumda, havzanın orta kesimindeki yeraltı suları aşırı derecede azalıyor ve bazı durumlarda havzalardaki göller tümüyle kuruyor. Baraj alanında yaşayan pek çok insan inşaatın tamamlanmasıyla birlikte başka alanlara göç ediyor ve buralar da önemli sosyoekonomik sorunların parçası oluyor. Geleneksel yaşam biçiminin ortadan kalkmasıyla, barajdan etkilenen topluluklar taşındıkları yeni bölgedeki (çoğunlukla kentsel alanlar) yaşam koşullarına uyum sağlamakta zorluk çekiyor. Dolayısıyla bütün bu projeler kurulmaya başlandığından beri bölge halkına zarardan başka birşey getirmemiştir.

Kaynaklar: ANF, DPA, ajanslar ve çeşitli internet siteleri.

Bitti...

Derleyen: Avaşın Çağlayan

Dr. İlhan Diken

Göz Tansiyonu (Glokom)

Glokom yani göz tansiyonu, hiçbir belirti vermeden sinsi bir hastalık olarak bilinir. Ancak düzenli göz muayenesi sırasında yapılan ölçümler ile tespit edilebilir. Zamanında teşhis edilip kontrol altına alınmadığı durumlarda körlüğe kadar varabilen görme kayıplarına yol açar.

Glokom, halk adında bilinen ismiyle göz tansiyonu hayatın her döneminde görülebilir. Kısaca göz içi basıncının yükselmesiyle görme sinirinde oluşan tahribat olarak tanımlanır. Hastalık hiçbir belirti vermez, ancak düzenli göz muayenesi sırasında yapılan ölçümler ile tespit edilir. Bu nedenle de gözün sinsi hastalığı olarak nitelendirilir. Zamanında teşhis edilip kontrol altına alınmadığı durumlarda ise körlüğe kadar varabilen görme kayıplarına yol açar.

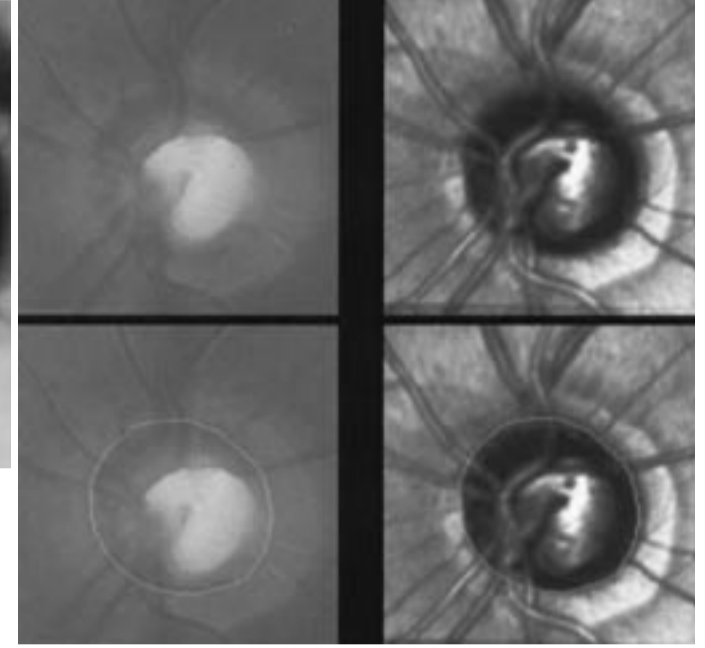
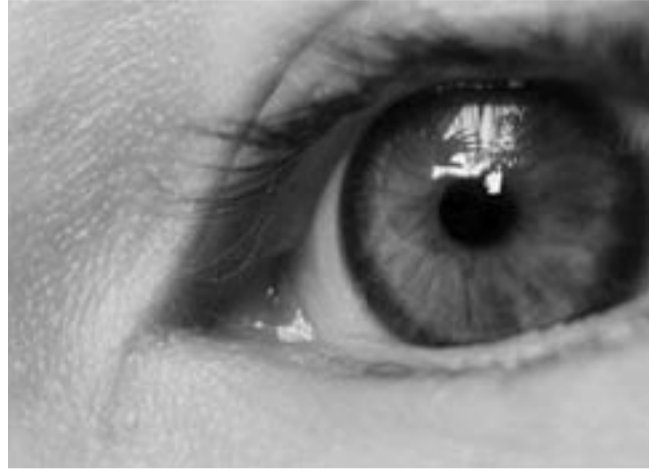
Glokom dünyada en fazla körlük yapan, ancak tedavisi mümkün olan bir hastalıktır. Glokomda erken teşhis çok önemlidir. Çünkü glokom, erken dönemde tedavisi yapılabilen, geciktirilmediği takdirde ise tedavisi mümkün olmayan bir göz rahatsızlığıdır. Sinsi ilerleyen bu

hastalık, hastaların yüzde 90'ında hastanın herhangi bir şikâyeti olmadan ancak göz hekimleri tarafından muayene sonucu ortaya çıkarılabilmektedir. Geriye kalan yüzde 10 glokom hastası şikâyeti nedeniyle göz hekimine başvurmaktadır.

En sık rastlanan açık açılı glokom en az belirti veren glokom türüdür. Görmede belirgin azalma ve ağrı hissedilmediğinden bu glokom çok geç fark edilir.

Sabahları belirginleşen baş ağrısı; geceleri ışık etrafında ışıklı halkalar görme kapalı açılı glokom tipinin belirtileridir. Bu nedenle, hastalığın erken teşhis edilmesi, ancak 45 yaşın üstünde olan kişilerin bir göz uzmanı tarafından yapılan rutin göz muayenesi taraması ile mümkündür.

Genellikle 45 yaş sonrasında, ailesinde glokom hastalığı olanlarda, şeker hastalarında, yüksek miyopisi olan hastalarda, düzenli tedavi edilmeyen hi-

pertansiyonlu hastalarda, uzun süre kortizon tedavisi altında olanlarda glokomun görülme riski daha yüksek olmaktadır.

Normal bir insanda gözün içindeki göz içi basıncı 10-20 mm civadır. Ancak göz içi basıncı 20'nin üzeri olan her hastada glokom olmayabilir. Örneğin; oküler hipertansiyon dediğimiz hastalar vardır ki, bunların göz içi basınçları 20 nin üzerindedir. Ama göz sinirinde problem yoktur. Yalnız bilinmelidir ki, oküler hipertansiyon hastalarının yüzde 25'i daha sonra glokom hastalığına yakalanabilmektedir. Bu nedenle bu hastaların 6 ayda bir göz hekimine başvurmaları gerekmektedir.

Glokom hastalığının erken teşhisi, teknolojik imkanlar sayesinde günümüzde kolaylıkla yapılmaktadır. En et-

kili teşhis, normal yıllık göz muayeneleri sırasında göz içi basıncının ölçülmesi ile olmaktadır. Diğer teşhis yöntemleri arasında; göz dibi muayenesi, bilgisayarlı görme alanı, NFA ve TOP SS yer almaktadır.

Tedavi; hastalığın teşhis edildiği andaki göz içi basıncı değeri ve görme sinirindeki hasar derecesine göre düzenlenir. Tedavinin esas amacı, göz içi basıncını normal değerlerde tutarken, görme siniri ve dolayısıyla görme derecesini korumaktır. Glokomun bulunduğu devreye göre düzenlenecek tedavi sırasıyla; medikal tedavi, lazer tedavisi ve cerrahi tedavidir.

Sevgisiz Kalan Çocuğun Boyu Kısa Olabiliyor

Seçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Çocuk Endokrinoloji Bilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Mehmet Emre Atabek, büyümenin, anne karnında başladığını ve ergenlik döneminin sonuna kadar sürdüğünü söyledi. Çocukluk döneminde sürekli bir büyümenin gerçekleşmesinin çocukları erişkinlerden farklı kılan bir özellik olduğunu ifade eden Atabek, özellikle kronik hastalıklar ve beslenme yetersizliği boy uzamasını etkileyen en sık nedenler olarak bildiğini kaydetti.

Anne karnındaki bebeğin büyüme açısından ultrason ile takibinin yapılabildiğini belirten Atabek, "En az 15 gün arayla yapılan iki ultrason incelemesiyle büyüme duraklaması saptanırsa daha anne karnında iken çocukta büyüme geriliği tanımı kullanılır. Bu çocuklar doğumdan sonra sıkı takip altına alınırlar" dedi.

Büyüme yakalama 6-15 ay arasında olsa da son sınır olarak baş çevresinde 18, ağırlıkta 21, boyda ise 36 ay beklendiğini dile getiren Atabek, "Hatta ileri prematüre bebeklerde büyüme yakalama oldukça gecikebilir. Bu sürelerde normal yakalayamayan çocukların mutlaka çocuk endokrinoloji doktorları tarafından değerlendirilmesi ve tedavi edilmeleri önemlidir" diye konuştu.

Yuva Çocuklarında Kısa Boyluluk

Boy kısalığının toplumda görülme sıklığının yüzde 3-15 arasında değiştiğini vurgulayan Atabek, şunları kaydetti:

"Boy kısalığının nedenleri oldukça fazladır. Ailevi boy kısalığı, yapısal boy kısalığı ve ergenliğin gecikmesi, iskelet sistemi hastalıkları, doğum kilosunun düşük olması, beslenme bozukluğu, kronik hastalıklar, uzun süreli ilaç kullanımı, turner sendromu, büyüme hormonu eksikliği ve sevgi yoksunluğunu neden-

ler arasında sayabiliriz. Büyüme hormonu eksikliği 3 bin 500'de bir görülür ve sıklıkla tek bulgusu boy kısalığı veya büyümede duraklamadır. Bunlardan ülkemizde en çok öne çıkan neden özellikle hayatın ilk yıllarında geçirilen beslenme bozukluğudur. Uzun süren beslenme bozukluğu olan çocukta önce kilo düşer sonra boy kısa kalır. Sağlıklı büyüme ve boy kısalığını önleyebilmek için sağlıklı bir beslenme ilk koşuldur."

Bunun yanında en önemli boy kısalığı nedenlerinin birisinin de sevgisizlik olduğunu ifade eden Atabek, "Psikososyal nedenlerle örneğin sevgi yoksunluğu yaşayan çocuklarda, sosyal problemleri fazla olan ailelerin çocuklarında ve bazı yuva çocuklarında kısa boyluluk görülebilmektedir" dedi.

Boy kısalığı olan bir çocuğun tedavisinin de nedenine göre yapılacağını ifade eden Atabek, boy kısalığına neden olan etken ne kadar erken teşhis ve tedavi edilirse boy uzatma tedavisinde de başarının o kadar artacağını sözlerine ekledi.

Pratik Öneriler

- Gravyer peynirinin kurumaması için, daha evvel tuzlu suya batırılmış, nemli bir beze sararak muhafaza ediniz.
- Portakalları sıkmadan önce bir süre soğuk suda bekletirseniz daha fazla su verirler.
- Ambalajı açılmış salam, sosis gibi şarküteri ürünlerini buzdolabında üç gün tutabiliriz. 3 gün içinde tüketilmeyecekse dondurarak bu süreyi 6 aya kadar uzatabiliriz.
- Buzdolabınız bozulursa veya boş yer yoksa, temiz bir kovayı musluk suyu ile doldurun. İçine bir çorba kaşığı sofr tuzu atın. Şişeleri daldırın. Yeterince soğuyacaktır.
- Buzdolabınızdaki kokuları gidermenin en iyi yolu bir kaba biraz süt koyup dola-

bın bir köşesine koymaktır.

- Süte biraz karbonat atarsanız hem çabuk bozulmaz hem de kolay hazmedilir.
- Bir büyük soğanı dörde bölün ve orta boy bir bal kavanozuna koyup iyice karıştırın, 24 saat bekletin. Şurup haline geldiğinde soğuk algınlığı olan (öksüren) kişiye sabah, akşam bir yemek kaşığı verin. Soğanın içerdiği yağlar öksürüğü kesecektir.
- Soğan soyarken gözlerinizin yaşarmaması için soğanı içi su dolu bir tasın içinde soyun.
- Evvelden haşladığımız patatesi mutfaktaki işiniz bitince elinize sürerek ovuşturunuz. Bu işleme beş dakika kadar devam ediniz. Ellerinizdeki kokuları alıp götürülecektir.

Yemek tarifleri

Zeytinyağlı Nohutlu Pırasa

- Malzemeler:**
1 kg pırasa
2 adet ince ve uzun havuç
2 çorba kaşığı pirinç
1 su bardağı haşlanmış nohut
1 çay bardağı zeytinyağı
2 çay kaşığı tuz
2 tatlı kaşığı toz şeker
yarım limonun suyu
1 su bardağı et suyu

Hazırlanışı:

Pırasaları yıkadıktan sonra 3 parmak genişliğinde doğrayın. Havuçları da soyup, ince uzun doğrayın. Düdüklü tencereye, doğranmış pırasaları, üzerine doğranmış havuçları, pirinç, haşlanmış nohut, zeytinyağı, tuz, şeker, limon suyu ve et suyunu koyup 15 dakika pişirin. İyice soğuduktan sonra servis tabağına alın.

Afiyet olsun!

Süjün
Xanım

Kadına Karşı Şiddete Êdî Bes eee!

Siddet başlı başına bir sorun. Kasım ayında kadına karşı şiddete karşı bir kampanyanın başlayacağı haberini aldım. "İşte bu!" dedim kendi kendime. Artık meydanlara dökülmenin zamanı geldi sevgili seyranlarım. Bir de "Êdî Bes e" kampanyası var. Artık her yerde ve her alanda sesimizi duyurmamız ekmek su kadar kesinlik önemli derim.

Eveet! Sevgili biricik pek de kıymetli hanımlar, öncelikle şiddet nedir? Kimlere has bir merettir? Kimdir, necidir? Soyunu sopunu bir güzel kurcalayalım ki, kökünü kurutalım şu baş belası şiddet denen meretin. Şiddet sadece tekme tokat atmak ya da bıçaklamak, kesip biçmek değildir. Bunun tersini söylemek isteyen özellikle beyler varsa "hodri meydan" diyorum. Şiddetin boyunu posunu bir bir dökeyim hodri meydana da, girsin zihniyetlerimize, yer edinsin emiii!.. Kadına karşı şiddetin, özellikle aile içi şiddetin, kadın erkek ilişkilerindeki eşitsizliğin doğru askılara asılması gerektiği kaçınılmazdır. Doğruya doğru. Mesela birazcık dokunacak olursak, hanımlar yaşadıklarını şöyle tanımlarlar:

-Hanımlarımızın %90'ı eşlerinin kendilerine psikolojik şiddet uygulayarak, bağırdıklarını hakaret ettiklerini, aşağıladıklarını ve küfür ettiklerini,

-% 40'ı eşlerinin kendilerine fiziksel şiddet uygulayarak, tekme, tokat, dayak atıklarını, bıçak ve silahla saldırdıklarını,

-% 15' i eşlerinin kendilerini istemedikleri halde cinsel ilişkiye zorladıklarını belirtmektedirler. Ayooool! Bu ne demek oluyor? Bir çoğunuz bağırmayın, hakaret etmenin ya da küfür etmenin kesinlikle şiddet olmadığını

söylüyor.

Geçenlerde Avusturya'nın tam göbeğinde hanımlarımızın eşleri ile birlikte kapsamlı bir toplantı yapalım dedik ve hemen kırmızı alarm geçtik. Toplantımızın amacı, eşleri de sorunlarımıza ortak etmek, kadın ve erkek nasıl yaşamalı ve nasıl özgür olabilmeli konularından ibaretti. Gözümü kırpmadan 'hodri meydan!', dedim. Tartışmaların ilerleyen saatlerine gelince, paaaat! diye düşüverdi şiddet efendi. Zılamlardan biri gözümün ta-aa içine bakarak: "heval ben karımı hiç dövmedim, ekmek kitap çarpsın haaa. Ama ben huzurunuzda söylemek isterim ki ben karıma bağıryorum. Haşa şiddet ile pek aram yoktur, yalnız bağırrır çağırıyorum." Sanki çok iyi bir marifetmiş gibi bağırmayı normalden sayıyor. Ayol olacak iş değil! Hemen atıldım: 'Heval! Maalesef bağırmakta şiddetin diğer adıdır, bunun neresi normal sence?' Bir bir saydım şiddetin ana kaynaklarını. Ancak kabul etmek şurada kalsın, bir iç savaş çıktı diyebilirim. Zılamlardan bir diğeri söz hakkı istedi ve hemen girişti söze: "Heval sizce hanımların özgür olabilmesi için ille de siyasete mi atılmaları gerekir?" der. Yani "otursunlar oturdukları yerde özgür olsunlar" demeye gelir bu kavram. Bakın, uyanık beyler! Niyetleriniz pir û pak olsun, pratikte top atmada, fırsat kollamakta üstünüze yok derim. Özgürlüğün yolu bilimden geçiyorsa o zaman siyaset temel direktir. Ayol kızmadan edemeyeceğim, hem severim hem döverim siyasetinden vazgeçin. Bu ne biçim sevmek, olacak iş değil. Şiddet uygulayan herkesin gözünün yaşına bakmaksızın bataracağım iğnelerimi, ona göreeel!

Mesela bazı hanımların belinde sopa eksik olmuyor ama hanımlar hep

susuyor. Hanımların kendilerine uygulanan fiziksel ve duygusal şiddeti olağan sayacak şekilde yetiştirilmeleri söz konusu olduğundan, maruz kaldıkları şiddeti yaşamlarının bir parçası saymaktadırlar. Darp, yaralanma ve zor kullanılarak cinsel ilişkiye maruz kalma diğer fiziki acılar ve psikolojik şiddet karşısında sessiz kalmayı ya da intihar etmeyi seçenek haline getirirler. Bir çoğunuz tüm bunlara maruz kalmaktasınız. Ancak dedikodu olur ya da öldürürler korkusu ile açmaktan kaçınmaktasınız.

Ayol nereye kadar! Artık tüm bu yaşananlara "êdî bes e!" demenin vakti çoktan geldi sevgili hanımlar! Hala pek çok yerde kızlarımız bir 'berdel' karşılığında küçük yaşlarda evlendirilmekte, namus ve töre adına işlenen cinayetlere kurban verilmekte, pek çok nedenden dolayı şiddet görmekte ve buna boyun eğmektedir. Daha da sayayım mı? Sustukça sıra hep bize geliyor. Artık birbirimize kenetlenme vakti kapımızı çoktan çaldı, daha ne bekliyoruz? Tekrar şu ya da bu hanım 'ci-

nayete kurban gitti' haberlerini mi izleyelim? Her gün morarmış gözlerimiz ya da yüzümüzdeki parmak izlerini mi aynada seyredelim? Hayır! "Edî Bes e" demenin vakti çoktan geldi, kulak verin kapımız her gün çalınmakta. Kucaklayalım birbirimizi, paylaşalım sorunlarımızı. Binlerce cinayete kurban giden kadınların çığlıklarını yüreğinizde hissedin ve gözlerinizi kapayarak bir bir gözlerinizin önüne getirin ve dür û kûr düşünün. Bakın o zaman "êdî bes e" nin kapınızı çoktaaan çaldığını duyacaksınız.

Bendeniz derim ki psikolojik şiddete, zılamların hakaretlerine, aşağılamalarına ve küfürlerine êdî bes eee!..

Fiziksel şiddete, dayaklara, tekmelelere ve tokatlara êdî bes eee!.."

Siz hanımlar istemediğiniz müddetçe zorla cinsel ilişkilere êdî bes e demek için haydi! Hanımlar sizi 25 Kasım Kadına Karşı Şiddete Hayır demeye çağırıyor ve alanlara dökülelim diyorum.

sujin_xanim@hotmail.fr

bulmaca

Soldan Sağa:

1-Kadın düşmanlığı, 2- dogma, nas / hekimliğin, ameliyatla sağaltım yapan dalı, 3- yumuşakçaların ağzında bulunan boyuzsu ve şerit biçimindeki organ / müzikte telli bir saz, 4- Kürtçe'de sarp /su ve sulu şeyler koymaya yarayan kulplu, emzikli kap / (tersi) gram'ın kısaltması, 5- birçok dinde ve mitolojide doğüstü güçleri olduğuna inanılan kadın / İçten, yürekten, gönülden (gelen), 6- kadını davranışları olan erkek / çayda bulunan ve kafein niteliğinde olan etkili madde, 7- bir nota / gerekli notaları yazmaya yarayan takvimli defter, andaç / Linyit'in simgesi, 8-bir nota / Rubidyum'un simgesi / deniz altında kalmış bir vadinin veya vadiler sisteminin alt bölümü, 9- Malta humması da denilen hayvandan insana tatarcık sineğinin ısırmalarıyla geçen kronik enfeksiyon hastalığı / kilowatt'ın kısaltması, 10- eski dilde dilsiz, sessiz, 11- düzenli, muntazam / soru, 12- dinler tarihinde önemli yeri olan ve Horeb olarak da adlandırılan kutsal dağ / alışılmamış, yabansı.

Yukarıdan Aşağıya:

1-Dominik Cumhuriyetinde Trujillo diktatörlüğüne karşı örgütlük mücadelesi veren Clandestina Hareketinin öncülerinden olan ve katledilmişlerine atfen 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar arası Mücadele ve Dayanışma Gününün düzenlenmesine vesile olan kardeşler / divit, yazı hokkası, 2- eski dilde kadınlar, kızlar / başkalık, ayırım, 3- başka bir şey bulunmaksızın, yalnızca, / Sümer su tanrısı / NASA'nın ünsüzleri, 4- okumaktan emir / gözleri görmeyen / Kürtçe'de aceleyle, süratlice, 5- Kürtçe'de mukabele, karşılık verme, 6- 'gereğini yerine getirme' anlamında bir deyim, 7- bir cetvel türü / genişlik / bir harfin okunuşu, 8- sert buğdaydan elde edilen taneleri iri, glutence zengin un / acıklı üzüntülü olayları, bazen güldürücü yönlerini de katarak konu alan sahne oyunu türü, 9- Zirkonyum'un simgesi / judo ve karatede hareketleri çabuklaştırmak için yapılan bir dizi egzersiz / temel bir içeceğimiz, 10- satranç oyununda taraflardan birinin yenilgisi / bir harfin okunuşu / hoşnutsuzluk ve öfke anlatan bir ünlem, 11- doğruluk, temizlik, mertlik / bir haber ajansı, 12- 'Gece ve Gündüz, Dalgalar, Deniz Feneri, Jacob'un Odası ve Kendine Ait Bir Oda adlı eserlerin sahibi İngiliz feminist, yazar, romancı ve eleştirmen.

Ekim Ayı Bulmaca Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
İ	N	A	N	N	A	L	A	S	Y	U	
L	İ	N	O	L	Y	U	M	A	A	R	
A	R	A	M	S	G	N	U	D	A		
H	A	L	İ	L	E	R	G	Ü	N		N
İ	N	N	A	L	A	N	A		Y		
K	K	A	R	T	A	K	H	U			
O	K	U	L	U	Z	Y	A	Z	I	M	
M	O	D	A	G	I	S	T	A	N		
E	R	T	E	L	T	A	N	I	K		
D	O	G	U	O	L	A	S	I			
Y	P	E	Z	K	U	V	İ	R			
A	G	O	R	A	S	A	Z	O	T	U	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Hazırlayan: Sozdar Dersim

Didinana

Selma Koçiva
kocivasel@web.de

Erkan Hoca'nın Cenaze Evi

Sabire Xala'yla Ardeşen'e inmiştik. Onu öz teyzem gibi severdim. Gençliğinde çok güzel bir kadın olduğu söylenirdi. İlk evliliğinden eşini kaybedince iki çocuğunu baba tarafına bırakıp çıkmak zorunda kalmıştı. Ne acılar yaşamıştı Sabire Xala. Bir kızı bir de oğlu vardı ilk eşinden. Çocuklarını uzun yıllar görmemişti.

Sonra Xasan Efendi ile evlenip Merkez Köy'e gelin gitmişti. Sonra üç çocuğu daha doğmuştu.

Ardeşen'de gecelediğimiz ev Erkan Hoca'nın eviydi. Yeni vurulmuştu Erkan Hoca. Henüz bir hafta olmuştu cenazesini kaldırdıkları. Yas dolu bir eve misafir olduk. Evin büyüğü Erkan Hoca'nın dedesiydi. Yüzünde acı okunuyordu yaşlı adamın. Evin tam ortasında bir panoda kocaman bir resim vardı. Erkan Hoca'nın gülümseyen resmi. Kardeşleri de devrimciydi Erkan Hoca'nın. İki erkek bir de kız kardeşi vardı.

Bir ara yukarıdaki katta bir odada oturup sohbet ettik. Devrimci olduğumu duymuşlardı. Beni öğrenci hareketi ile ilgili soru yağmuruna tuttular. İstanbul'u ve eylemlilikleri anlattım. Onlar da bana Lazona'daki güçler dengesinden söz ettiler. Sahil kasabaları Ardeşen, Pazar, Vie, Arhavi ve Hopa'da devrimciler örgütlüydü. Köylerde gerici güçler vardı. Sağcı gençler köylerden zor iniyorlarmış.

Sonuçta Erkan Hoca sağcılar tarafından vurulmuştu. Ardeşen'de bir ara veliler, lise karışınca liseyi basmışlar. Ortalık karıştı. Anlatılanları ilgiyle dinledim. Bir an Ardeşen Lisesinde Laz gençleri arasında olmadığımı içerledim. Niye böyle uzak düşmüştüm toprağımdan?

Sabire Xala evin büyükleri ile sohbeti ilerletmiş konuşmaya devam ediyordu. Ben de ilk kez karşılaştığım lay devrimcilerini tanımaya çalışıyordum. Erkan Hoca'nın kız kardeşi benimle ilgilendi. O da devrimci bir laz kızıydı. Adresini alıp çantama koydum. Ona yazacaktım. O da benim Almanya'da yanında kalacağım teyzemin adresini almıştı. Benim kuzenlerim daha çok gericiydiler. İlk kez Ardeşen'de bir laz evinde devrimci gençlerle karşılaşıyordum.

Gençler benimle ilgilendiler. Daha sonra Didinana ile buluştuk. Çarşıda alışveriş yaptık. Eve eksikleri aldık. Köye çıkarken bir heyecan vardı içimde. Benim düşüncelerim buraya kadar ulaşmıştı. Bu beklemediğim bir durumdu. Bu konuyu kimse ile paylaşamadım. Arada Didinana'nın lafları düşüncelerimi bölüyordu. Eve vardığımızda ikimiz de yorgunduk.

Didinana bir tepsi mısır ekmeği attı sobaya. Heva Xala'dan ateşi alıp sobayı yakması fazla sürmedi. Tağneri de yaptı. Yemek sonrası bir sessizlik çöktü eve. Bizim köyde bir tek Amedi Osmani vardı sol görüşlü. Ona Emekçi'nin kasetini dinletmişim. Diğer gençlere ulaşmamıştı bizim düşüncelerimiz.

Devam edecek...

'Kadınlar İçin Sokaklar Şiddet Demektir'

Hayat kime ait, sokaklar kadınlara ne vaat ediyor, bazı kadınlar neden bu kadar erkeklerden nefret ediyor?

Sapsarı saçları, masmavi gözleri, derin ve oldukça hüznünlü yüz ifadesiyle Mami (anne) her zamanki masasında, her zamanki duruşuyla oturuyor. Elinde hiç eksilmeyen kadehini yudumlarken sabitlenen bakışını olağanüstü denebilecek bir şey bozabilirdi ancak. Mami, her gün aynı saatte bu kafeye gelir, saatlerce içer, iyice "kafayı bulduktan" sonra da kaldığı otele geri döner. O sokaktaki ve kafedeki herkesle o kadar aşına ki zamanla herkes ona "Mami" demiş. Mami'nin oldukça derin ve adeta donmuş olan yüz ifadesini gördüğümde çevredekilere sormaktan kendimi alamadım. II. dünya savaşında ailesini yitirmiş, 83 yıllık ömrü boyunca yalnız yaşamış bir kadın. Gelenekçi Hıristiyan aileden gelen bir Fransız... Sosyal bir kurumun yardımıyla yıllardır bir otel odasında kalıyor. O'nunla her zamanki yerinde, masasında sohbet ettik. Başlarken "herkes bana Mami dediği için gerçek ismi mi bilmiyorlar. Ama ben Angel Henriette'yim" diye yazmamı istedi. Mami'den ne duyacağımı merakla beklerken, o alabildiğine umarsız ve de rahattı. Doğal gelişen sohbetimiz boyunca onu dinlerken 83 yıllık bir kadın deneyiminin bizlere yaşam hakkında çok çarpıcı ipuçlarını sunacağını umuyorum.

• Kısaca nerede doğduğunuzu ve ikinci dünya savaşına kadar nasıl yaşadığınızı anlatabilir misiniz?

Ben Lille'de doğdum. Ailemi savaşta kaybettim. Douais'de bir yatılı lisedeydim. Haftada bir kere eve giderdim diğer öğrenciler gibi. Savaşta evimiz bombalandığında ailemin yanında değildim. Size söylediğim gibi ailemden tek hayatta kalan kişi benim. Almanlar bombaladığında her şey silinip süpürülmüştü. Bütün ailemi kaybettikten sonra tek başıma yapayalnız kaldım.

• 2. Dünya savaşını hatırlıyor musunuz?

Evet, ama o konuya girmek istemiyordum. Benim için çok zor anları ve kötü anılarım olduğu için anlatmak istemiyordum. Tamamen yalnız kaldım. Bütün ailemi kaybettim. Daha sonra beni Lille'de bir yetimhaneye yerleştirdiler. Orada 18 yaşımı doldurana kadar bana baktılar.

• 18 yaşına gelince artık size bakmayacaklarını söylediler değil mi?

Evet, 18 yaşımı doldurduktan sonra "başının çaresine bak" dediler. Artık tamamen yalnızdım, başımın çaresine bakmak zorundaydım. Kimse bana bakmadı. Yaşamı daha tanıımıyordum. Yetimhanede büyümüştüm. Birdenbire kendimi sokakta buldum.

• Sanırım daha sonra Paris'e geliyorsunuz değil mi?

Evet. Paris'e geldiğimde yapayalnızdım. Ne yapacağımı bilmiyordum. Sonra tanıdıklar beni CNAM'a temizlikçi olarak işe aldirttiler. Yıllarca temizlikçi işi yaptım. Çok çalışıyordum. İşimi iyi yapıyordum, becerikliydim. O zamanlar 25 yaşındaydım. Yaşamın üstesinden gelmeye çalışıyordum. Ne ailem, ne eşim, ne de çocuğum oldu. Savaştan bu yana hiç kimsem olmadı.

• Yalnızlık bir tercih sonucu mu gelişti? Genelde kadınlar o yaşlarda evlenmeyi düşünürler. Veya hiç

• çocuk sahibi olmak istemediniz mi?

Ben o yaşlarda bir serseriyle tanıştım. Ona aşık oldum. Belki bir şeyler olur diye düşündüm. Ama O adam da benden faydalandı. Beni kullandı. Maalesef şansım olmadı. Ve ondan sonra da hep onun gibi adamlarla karşılaştım. Erkeklerden nefret etmeye başladım. Hepsi aynıydı benim için. Hiç iyi bir erkeğe rastlamadım daha. Belki de benim şanssızlığım. Ne bileyim...

• Erkeklerden bu kadar nefret etmenizin nedeni hep aynı biçimde yaklaşmalarından dolayı olduğunumu düşünüyorsunuz?

Evet, erkekler beni hep cinsel anlamda istismar etmek istiyordu. Bütün yaklaşımları cinsel temelliydi. Her erkek bana cinsel temelde yaklaştı. Şimdiye kadar cinsellik dışında yaklaşan bir erkeğe rastlamadım. Şimdi şaşıracağınız ama size yeni yaşadığım bir olayı anlatayım. Ben şimdi 83 yaşındayım. Geçenlerde 55 yaşında olan 20 yıldır tanıdığım biriyle de aynı sorunu yaşadım. Gerçekten çok iğrençler. Yaşıma başıma bakmadan ve utanmadan ben ondan 5 Euro isteyince karşılığında benimle yatmayı teklif etti. Düşünebiliyor musunuz? Ben 83 yaşındayım ve o benden ne istiyor? Çok adiler. Şimdi ben nasıl nefret etmeyeyim? Bu yüzden hep yalnız kaldım. Bir kere tiksindim, bir daha bu konudan bahsetmeyin. Ha bir de şu çocuk meselesine gelince, yaşam dünya savaşlarla dolu. Böyle bir dünyada ben çocuk doğurup da ne yapacağım. Neden çocuk yapayım ki? Oda mı aynı şeyleri yaşasın? Bu yüzden 83 yıllık ömrümde yalnız kalmayı tercih ettim. Evlenmediysem de, bunun sebebi onların bana karşı olan tavırlarından dolaydır. Ne demek istediğimi anluyorsunuz değil mi?

• Erkeklik size göre sadece bu mudur?

Bana erkeklerden bahsetmeyin. Bir sigara bir erkekten daha iyidir. Hatta şu an içtiğim bu birayı erkeğe tercih ederim ben. Erkekler hep kullanmak istiyor. Bir şeyler ısmarlayıp sonra da cinsel anlamda kullanmak istiyorlar. Neden onlara güveneyim ki? Yaşam bundan ibaret... Neden yalnızlığı tercih etmeyeyim ki?

Hep ailemle yaşamıştım. Hayatım çok iyiydi. Ama o bombardımanlar var ya her şeyi alt üst etti. Sokaklarda süründüm. Her şey çok zordu. Tek başıma mücadele etmek zorunda kaldım. Ama her şeyle baş ettim yoksa şu anda burada olmazdım. Ne demek istediğimi anluyorsunuz.

• Yaşamınız hep erkeklerle ve hayatın zorluklarıyla kavga içinde geçti diyebilir miyiz Mami?

Tabii ki. Beni kullanmak isteyen erkek-

lere karşı hep mücadele ettim. Yıllarca sokaklarda aç yaşadım. O adamlar yaşadıklarından sonra asla. Ama bu konuyu açmayın. Zoruma gidiyor. Ama hepsi aynı, erkeklerden ufak bir şey istiyorsunuz ve onlar hemen sizi yatağa atmak istiyorlar. Umarım siz bana şans getirirsiniz

• Hayatı tam olarak nasıl tanımlıyorsunuz? Zorluklar karşısında nasıl ayakta durmayı başarmak gerekiyor? Bizlere ne önerebilirsiniz?

Bir kere hayatınızda kötü bir tecrübe edinirseniz, gene de ümidinizi yitirmeyin, ama çok dikkatli olun. Kendinizi hemen kaptırmayın. Hemen güvenmeyin. Size çok şey söyleyip kandırmalarına izin vermeyin. Bazı kadınlar hemen kaptırırlar. Yavaş adımlar atın. Onların tek aradığı şey cinsellik. Eğer sen istemezsen bir erkeğe "hayır" dersen onlar hemen başka kadın bulurlar. Tabii kadınların da bazıları çok palavracı, onlara da güvenmeyin. Erkeklerle aynı oluyor bazı kadınlar. Kendilerini çok düşürüyorlar. Eskiden farklıydı. Bu kadar bozulma yoktu. Şimdi kadınlarında çok bozulduğunu görüyorum.

Hep cinsel istismar ve şiddet var kadınlar için. Ama ret edeceksin bunu. Kabul etmeyeceksin. Yaşam karşısında pes etmeyecek, güçlü duracaksın, ilkelerinden, güçlü karakterinden vazgeçmeyeceksin. Cesur olacaksın yaşam karşısında.

• Kadın hakları üzerinde ne düşünüyorsunuz Mami?

Ben ne bileyim. Tuhaf bir dünyada yaşıyoruz. Kadına karşı şiddet giderek artıyor. Daha da kötüye gidiyor. Kadın erkeği reddettiği zaman dövüyorlar. Ben bunu her gün görüyorum. Gençken hatırlıyorum, sokakta yürürken en sık duyduğum kelime "canım, sevgilim, hey kız bana bir öpücük verir misin" şeklindeydi. İşte böyle. Sokaklar sadece bunu vaat ediyor kadınlara. Kadınların hakkı bu kadar. Kadınlar için sokaklar şiddet demek. Bir kadın sokakta yürürken her türlü istismara uğruyorsa orada kadın adına birşey kalmamıştır.

Paris en modern şehirlerden biri ama sokaklar çok zor, her yerde yaşam erkeklerle kolaylık sağlıyor, kadınlar her yerde zorlanıyor. Paris dünyanın en iğrenç şehri... Paris'te her şey karşılıklı... Bunun ispatı bir parça ekmeğe için benden onunla yatmamı istedi o adam.

Tamam. Yoruldum. Dünya ve erkekler hakkında bu kadar yeter konuştuğumuz. Daha önemli şeyler var. Hadi şerefimize içelim.

Elif Selver

Dardayken Yaşamı Yaşanılır Kılmak

Halime'nin yaşı 30 olsa da ufak tefek yapıyla, sevecen, sempatik duruşuyla, yaşanmamış çocukluk duygularını yansıtan, insanı kahkahalara boğan sıcak esprileri ve muzip anlatımlarıyla yaşama renk katan biri. Çocuk yaşta devrim düşünceleri ve Kürtlük bilinciyle tanışmış, yaşadığı çelişkilerin farkında biri olarak faal olmuş bir devrimci. Yaşadığı acı deneyimler onu yllandırmamış, aksine yaşama karşı dirençli kılmış. İnsanın bazen ona bakıp, 'bütün bunları yaşayan Halime olamaz' deyip de inanmaması işten değil. Yaşam tecrübesiyle dolu, bir o kadar da halen yaşamı anlamaya çalışan meraklı bir hali var.

benimle çevre arasında büyük bir uçuruma neden oldu. İsyen bayrağını çektim. Benden geleneksel anlamda bekledikleri hiç bir şeyi yapmadım.'

Sonra Halime, arayışlarını dinde gdermeye yönelirken nasıl bir şevkle gerekliliklerine harfiyen uyduğunu anlatıyor: 'Artık önümü bile göremez olmuştum. Bu da fazla sürmedi. Hani derler ya "imamın dediğini yap, yaptığını yapma" diye. Birden gözlerim açıldı ve imamın yaptıklarına takıldı kafam. Benim için tam bir hayal kırıklığıydı gördüklerim. Umudumu bağladığım, hayal ettiğim yaşam arayışlarına cevap bulamıyordum.'

Tabii bunlar onun çocukluk arayışları. Halime'nin çelişki ve arayışları devam ededursun, PKK ve Kürt

mezmiş gibi bizi siyasi şubeden çıkarıp sözde mahkemeye sevk ettikleri zaman, yol boyunca yapmadıkları işkence kalmadı. Zorla istiklal marşı söyletme, taciz, akla-hayale gelmeyecek küfürler; yani dünyada bir insana yapılmayacak her şey yapıldı. Mahkeme salonuna ulaştığımızda kimse de ayakta durabilme gücü yoktu. Zaten mahkeme heyetinin de pek umurunda değildi yaşadıklarımız. Adeta alay eder gibi "adli tiptan alınan rapora göre gözaltında herhangi bir kötü muamele görmemişsiniz" diyerek, gözlerini paramparça olan gömleğinize, ağzınızdan akan kana, tutmayan dizlerinize dikerler. Siz de öylece gözlerinizi ona dikersiniz. Çünkü ne yaparsanız yapın, sonucu

değiştiremezsiniz. Asıl işkenceyi cezaevine götürürken yaptıklarından bihaber, "tutuklusun" diyerek cezaevine gönderildik. Yol boyunca yine işkence, tahammülü imkansız uygulamalara maruz kaldık. Cezaevine geldiğimizde de polisin yarım bıraktığı işi, bu kez asker ve gardiyanlar devraldılar. "Dinlenme tesislerimize hoş geldiniz" diyerek tek tek dışarı aldılar. Bu tören tutuklular arasında "hoş geldin dayağı" olarak bilinir. Sıra bana geldiğinde biri beni tutup dışarı fırlattı. Ondan sonrasını hatırlamıyorum zaten. Bildiğim tek şey; var güçleriyle koridoru oluşturan bu insan kılıklı yaratıkların üzerimize çullandıklarıydı. Buca Cezaevi'nde kaldığım yıllar boyunca şiddet, hakaret yaşamımızdan çıkmadı.'

Halime, idamla yargılanmış. İdam edilmese bile ömrünün cezaevinde geçeceğini, artık dışarının kapılarının kendisine kapanacağı düşüncesiyle yaşamış yıllar boyu. Ancak devrim umudunu asla kaybetmemiş. Kendini eğitmeye koyulmuş, gece gündüz okuyup yazmış. Cezaevinde geçirdiği on yılı anlatmaya başlıyor. On yıl elbette bu sayfaya sığmaz ya, yine de kısaca anlatmasını rica ediyoruz. 'Devlet, cezaevlerini insanları kendine benzeştirmek, ruhsal olarak çökertmek, bitirmek üzerine kurmuştu. Buna karşı koyabilmek için sizin de ruhsal yapınızı güçlendirmeniz gerekir. Biz de bunu yapmaya çalıştık. Cezaevinde örgütlü bir güçseniz, bir amacınız varsa ruhsal olarak kimse sizi çökertemez. Tek başınıza bile inançlarınız, amaçlarınız, yaşama sevinciniz size yol gösterebilir. Biz böyle karşı koyabiliyorduk yapılan işkenceye, zulme. Yaşadıklarımız oldukça trajikti. Ama gözümüzde oluşan morluğu bile bir espri konusu yapabiliyorduk. Yaşamı güzel, yaşanılabilir kılmaya çalışıyorduk.'

Ona cezaevindeyken en çok kurduğu hayali sorduğumda, kendisini hiç de ömrünün kalan yıllarını cezaevinde geçirecekmış gibi psikolojiye yatırmadığını anladım. Hatta bir grup arkadaşla birlikte anlaşmışlar. Özgür olduklarında bir okul kurup çocukları eğitecekler.

Belleğinde iz bırakan bir anıyı anlatmasını rica ettim. 'Kurtulmama ramak kalmıştı' deyip anlatmaya başladı: Bir görüş günüydü. Bir arkadaşım bana; "kapıda eşyalar var, içeriye alırmısın" dedi? Bende "olur" deyip eşyaları almaya gittim. Tam görüş yerine dönüyordum ki arkamda bağırtılar duydum: "Kim almış bu çocuğu içeriye? Hemen dışarı atın!" diyordu biri. Etrafıma bakındım, ortalıkta çocuk falan yok. "Bu adam beni kastediyor olmasın sakın?" diye düşündüm. Kalbim yerinden fırlayacakmış gibi oldu. 'Özgürlük! Hemen kapının ardı işte!' Gardiyanlar bana bakıyor, ben onlara. Müdür, "Atın onu dışarı" deyince gardiyanlar üstüme geldi. Kaçmıyordum, sağa sola bakmıyordum. Konuşsam, çocuk olmadığımı anlarlar diye susuyordum. Birkaç saniye kalmıştı özgürlüğe. Ne var ki nereden geldiğini anlayamadığım bir arkadaşım, gardiyanların üstüme geldiğini fark edince, hızla gelip beni arkasına sakladı ve; "siz arkadaşımı nereye götürüyorsunuz?" diye bağır-maya başladı. Ve ben ilk kez bir arkadaşımın küfür ettiğini; "Hay senin arkadaşının gelmişine de geçmişine de..."

Halime, bu olaydan tam yedi yıl sonra ağır bir rahatsızlığından dolayı altı aylığına şartlı bırakılmış. Cezaevinden dışarı çıkan insan, yaşama bıraktığı yerden başlıyor demek ki. Her insan gibi Halime'nin de uyumsuzluk sorunu yaşamaması doğal. Yaşadığı psikolojiyi şöyle anlatıyor: 'Duvar olmadan yürüyemiyordum. İnsanlarla diyalog kuramıyordum. Cezaevine girdiğimde cep telefonu, internet yoktu, belediye otobüslerinde kart kullanılmıyordu. Yani dışarıya değişmişti, bizde değişmiştik. Hiç bir şeyimiz birbirine uymuyordu. Kendimi vahşi bir ormana bırakılmış hissediyordum. Dilimiz farklılaşmıştı, yaşama bakış açımız farklıydı. Bir yere, bir insana bakınca bakışlarımız sabitleşiyor. Geceleleri çılgınlarla uyanıyorsunuz. Günlük yaşamda dalıp dalıp gidiyorsunuz. Yaşadığımız her şey gözlerinizin önüne geliyor. Size yapılanı unutamıyorsunuz. Bazen öyle oluyor ki, "geçmiş" dediğiniz hiç bir şeyin geçmediğini fark ediyorsunuz ve oraya takılıp kalıyorsunuz. Tabii çok değişik şeyler de var. Anlatamadığımız, anlatmaya dilimizin yetmediği, bizde saklı kalan şeyler...'

Sozdar Dersim

Halime, cezaevi öncesi 14 yıllık yaşamını Aydın'da geçirir. Çocukluk yıllarına dair de anlatacakları var O'nun. Lafı uzatmadan kendisinden dinleyelim: 'Yetiştiğim ortam aslında benim geleceğimi de belirledi diyebilirim. Kendimi algılamaya başladığım günden bu yana sürekli çelişkilerle boğuşuyorum' diye başlıyor sözlerine. 'Çocukluğum, incir, zeytin, pamuk toplamakla geçti. Okul dışındaki günlerimde çalışırdım. Birlikte çalıştığımız insanları incelemek en büyük zaafımdı, okulda ise bilimi öğrenmek... Sanırım en iyi olduğum dersler, fen ve matematikti. Büyüdükçe çevrenin, ailenin baskıları sonucu okula devam edemedim. "Kız çocuğu okur muymuş, ne işi varmış kızın dışarıda? Şimdi den başını bağlamazsanız ileride tutamazsınız" gibi anlayışlarla cendere altına alınmak istendim. Bu sözler, benimle ailem,

gerçekliği onun da kapısını çalar. O yaşlarda bir çocuğun duygusal bir algıyaştan farklı bir yaklaşım göstermesi beklenemez elbette. 'Bildiğim tek şey; devrimcilerin Kürdistan'ın özgürlüğü için savaştıklarıydı. Ve biz Kürt'tük. Çocuktum. Ne kadar algılayabiliyorsam o kadar hayal edebiliyordum. Elimden ne geliyorsa onu yapmaya başladım. Bu serhıldan dalgasının bir damlası olmak bana büyük bir güven veriyordu.'

Halime, güzel bir yaşamın, özgürlük isteminin ödenmesi gereken bedellerinden haberdar olsa da kendisi için planlanan bir sondan habersizdir. 14 yaşında tutuklanır. Akla, hayale gelmeyecek işkencelere maruz kalır. Yaşadıklarını ondan dinleyelim. 'Yaşadıklarınızı, hissettiklerinizi, içinizi kemiren kin ve nefret boğuntusunu bütün boyutlarıyla anlatamazsınız. Gözaltında yapılan işkence yet-

na geldiğinde biri beni tutup dışarı fırlattı. Ondan sonrasını hatırlamıyorum zaten. Bildiğim tek şey; var güçleriyle koridoru oluşturan bu insan kılıklı yaratıkların üzerimize çullandıklarıydı. Buca Cezaevi'nde kaldığım yıllar boyunca şiddet, hakaret yaşamımızdan çıkmadı.'

Tabii ben ufakum ve gereğinden fazla zayıftım. Zinciri iki-üç kez kolumun etrafında dolandırılırdı, buna rağmen zincir ayaklarının altında dolanırdı. Her zaman özel bir uygulamaya tabi tutulurdum. Çünkü hem dava dosyasının ilk sanığıydım, hem de kadın. Bu da suçunuzu iki katına çıkarır. Götürüp getirirken; "bu özel, ona dikkat edin, çocuk olduğuna bakmayın" diyorlardı. Bu cümleyi her duyduğumda, acaba cop darbesi nerden gelecek diye bekliyordum. İyi hatırlıyorum, bir keresinde cop darbeleriyle beni yere yatırmaya ça-

ABONE FORMU

12 AYLIK

20 EURO

24 AYLIK

40 EURO

İsim:

Adres:

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN
Tripsraat 17 2571 DA
DEN HAAG
Nederland

Tel.: 0031 707851981
Fax: 0031 703881500

Almanya İçi Banka İsmi: Commerzbank
Konto No: 110571700 Blz: 38040007
Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686
Hollanda Dışı:
IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

*Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

Halime Kurt Kimdir?

1978 yılında Siirt'e bağlı Eruh ilçesinde dünyaya gelen Halime Kurt, bir yaşındayken ailevi bazı sebeplerden dolayı Aydın'ın Ortaklar Beldesi'ne yerleşir. Çocuk yaşta emekle tanışır. Yaşadığı çelişkiler ardından Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ne ilgi duyar ve içine girdiği eylemliliklerden dolayı 14 yaşında tutuklanır. Çocuk yaşta olmasına rağmen 'idam'la yargılanır ve ömür boyu hapse mahkum olur. 10 yıl zindan sürecinden sonra rahatsızlığından ötürü bir süreliğine şartlı serbest bırakılır, bunun üzerine fırsattan yararlanarak yurtdışına çıkar. Şu an Belçika'da ikamet etmekte olan Kurt, hayalleri peşinde koşan bir devrimci olarak bir basın yayın kurumunda çalışıyor.